

AREGGEL

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KÖRUT 52. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 120 lira, 2 francia frank, 10 lei

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-83

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASARNAP DELUTANTÓR
REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 310-16

IX. évfolyam

Budapest, 1930 augusztus 25

35. szám

Albrecht főherceg Braziliába költözik,
ahol ezerholdas birtokot vásárolt s feleségül veszi — egyes
verziók szerint már el is vette — Rudnay követségi tanácsos
elvált feleségét, Leibach Irént

**A Vitézi Rendből törölt
és Szegeden letartóztatott Horváth
őrnagyon kívül egy hölgyet is
letartóztattak**

A hölgy föltűnően sokat fordult meg az őrnagy irodá-
jában és jegyzeteket készített az asztalon „felejtett”
iratokból

**Horváth őrnagy már budapesti beosztásában
is gyanús volt, azért helyezték át Szegedre,
hogy könnyebben lehessen megfigyelni**

**A kémkedési kísérletből a magyar honvéd-
sége semmiféle kár nem származik**

(A Reggel tudósítójától.) Néhány héttel ez-
előtt a katonai hatóságok ébersége

nagyszabású katonai bünygyet hiúsított
meg

céltudatos és erőles közelbéléssel. A bünygy
középpontjában Horváth Antal őrnagy áll,
akinek neve nemrég a hivatalos lapban került
a nyilvánosság elé. Az ott megjelent rövid
közlés arról számolt be, hogy a kormányzó
hozzájárulását adta a Vitézi Szék főkapitá-
nyának azon előterjesztéséhez, hogy vitéz
Csepreghy-Horváth Antal a vitézi rendből
töröltessék. Ezt a föltűnést keltő hiradást né-
hány nap mulva másik főhivatalos bejelentés
követte:

a katonai hatóság Szegeden letartóztatta
Horváth Antal őrnagyot, mert „magatar-
tásával lehetővé tette, hogy katonai vonat-
kozású iratok illetéktelen kezébe juthat-
tak volna”.

Ez a letartóztatás három hét előtt történt, de
a kémkedési kísérlet hosszabb időre nyúlik
vissza. Horváth őrnagy eredetileg Budapesten
szolgált és a Nemzeti Színház egyik nagy-
nevi művésznőjének leányát vette feleségül.
A törzsiszténék

különleges beosztása volt

és éppen erre való tekintettel föltűnési már a
fővárosban állandó figyelemmel kísérték mű-
ködését és magánéletét is. E megfigyelés során
az őrnagy egyik följobbalója oly gyanús je-
lenéseket észlelt, amelyek állandó és körül-
tekintő megfigyelést tettek szükségessé. A ka-
tonai hatóság, hogy teljesen és részletesen föl-
fedje azt a legsúlyosabb büncselekményt,
amelynek Horváth őrnagy nyomatékos gya-
mujába keveredett,

a törzsiszténét Szegedre helyeztette át.

ahol még fokozottabb figyelemmel kísérhették
minden lépését. Azok a tiszték, akik Horváth
megfigyelésével voltak megbízva, észrevették,
hogy az őrnagy bizonyos iratokat hogy az asz-
talon és

egy hölgy nagyon gyakran látogatta meg
Horváthot hivatalos helyiségében.

Az őrnagy pedig úgy tett, mintha a másik
szobában volna dolga, magára hagyta a höl-
gyet, aki minden ilyen alkalmat arra használt
föl, hogy az iratokról jegyzeteket készítsen
magának. Ezeket a jegyzeteket azután egy kül-
hatalom számára próbálták eljuttatni, nem
tudva azt, hogy azok az iratok, amelyek az őrnagy-
hoz kerülnek, kizárólag az ő számukra
készült „katonai titkokat” tartalmaznak. Így
tehát

abból a büncselekményből, amelyet Hor-
váth őrnagy el akart követni, tulajdonké-
pen semmi sem valósult meg és a honvéd-
sége tényleges kár nem származott.

A katonai hatóságok előtt viszont bebizonyult,
hogy Horváth őrnagy a kémkedés kísérletével
átalapsan gyanúsítható. Ezért tartóztatták le
Szegeden nemcsak az őrnagyot, hanem vele
egyidejűleg azt a hölgyet is, aki hivatalában
azért fordult meg oly sűrűn, hogy

katonai titkok birtokába jusson.

Ettől kezdve a nyomozás nagyobb lendületet
vett s ennek folyamán szükségessé vált, hogy
Horváth őrnagyot Budapestre szállítsák, a
Margit-köruti katonai fogházba. A Reggel ér-
tesülése szerint a nyomozás már olyan előre-
haladott stádiumban van, hogy

egy a letartóztatott hölgy nevét, mint az
úgy minden ismeretlen részletét rövidesen
közölni fogják a nyilvánossággal.

Az utca

Az utca senkié és mindenkié. A forgalomé
az utca, a liktető életé. A polgáré, a mun-
kásé, az uré, a koldusé, az öregé és a fiatalé.
Mindnyájunké. Nincs jussa senki emberfiá-
nak az utcát kisajátítani a maga részére,
de nincsen senki emberfia, akit az utcáról
el lehetne tiltani. Az utca nem politikai
aréna, nem világnézeti harcok küzdőtere,
nem az a fórum, ahol egy ország vagy egy
város létkérdései eldőlnék. De egy egész-
séges államban, ahol parlamentáris kor-
mányzat van, nem szabad odáig fejlődni a
viszonyoknak, hogy a tömegek ne lássanak
más megoldást, mint a kiállást a flaszterre.
Nem tudunk lelkesedni azért, ha politikai
pártok az utcára viszik a maguk tömegeit,
hogy ilyen módon adjanak nyomatékot a
mondanivalójuknak. A mult emlékeivel
terhelt ösztönös irtózással gondolunk az
utcai tömegdemonstrációkra. De ugyan-
akkor nyíltan megmondjuk: olyan politikát
kell csinálni, amely kizárja, hogy az utcán
politizáljanak! A szociáldemokrata párt
szeptember 1-én utcai tüntetést tervez, hogy
a munkanélküliség veszedelmére hívja föl
a kormány és társadalom figyelmét. A kor-
mány ezt az utcai tüntetést nem engedte
meg. A szociáldemokrata párt vezetői va-
sárnap kijelentették, hogy a munkásság
tömegei minden tilalom ellenére kiállnak az
utcaira. Mi elvárjuk, hogy ennek az összeitkő-
zőnek böles mérséklettel veszik elejét. Nem
azt kell megmutatni, ki az erősebb, ki a bát-
rabb, ki a legény a gáton. Ha a munkásság
kimegy az utcára, ha rendezások lesznek,
és ártatlan emberek életét vetik áldozatul a
véres utcaövekre, azért a munkanélküliség
semmivel sem fog enyhülni, a helyzet egy
lépéssel sem halad a megoldás felé. Idegen-
kedve, borzongva, gonosz emlékek lidércétől
kinozva utasítjuk vissza a gondolatot mi is,
hogy az utcán mérkőzzék meg az éhes tö-
megek elkeseredése az államhatalom fegyverrel
védett tekintélyével. De ugyanakkor fölkiált-
unk aggodalmunk egész erejével: Most már
esakugyan tenni kell valamit, akár kimen-
nek a munkások az utcára, akár nem! A
munkanélküliség ragályának gyógyítására
eddig szép ígéretek és lelkesítő szónoklatok
hangzottak el. Egyéb semmi. Sem az állami,
sem a városi közmunkákat nem indították
meg. Hónapról-hónapra halasztják a köz-
munkák megkezdését. Amit tavaszra ígértek,
azt őzre halasztják, aminek a kezdetét őzre
jelezték, az ismét tavaszra halasztódik el. Ez
a halogatás, ez a patópálos lagymatagság, ez
a tehetetlen, berodsádósodott gazdasági politika
vezethet odáig, amitől Isten óvjon meg ben-
nünket. Cselekedetekre van szükség, áldozat-
okra, önzetlenségre, együttérzésre, hallatlan
erőfeszítésre, mert a júrok olyan feszültek,
hogy valóban felni kell az elpattanásuktól.
Százvezreknek munkát és kenyeret azzal nem
adunk, ha kivisszük őket az utcára. De az
ország békéjét, nyugalomát sem lehet csupán
a hatalom erejére támaszkodva megőrizni.

Briand Genfben albizottságra bizza az európai államszövetség sorsát

Ha egy év alatt az albizottság sem jut előbbre, a kudarc a Népszövetség és nem Franciaországé

Páris, augusztus 22.

(A Reggel tudósítójától.) Két hét múlva nyílik meg a Népszövetség őszi ülészaka s a tárgyszorozatán ott szerepel az európai nagy konzultáció eredménye is.

Briand, Paneurópa hőse

san, nyitott ajtókkal toldások és változtatások számára, hogy — belékötni nem lehetett. Nyílt kérdés tehát:

mi történik majd Genfben, mennyire jut ott előre az európai államszövetség ügye?

Kétségtelen, hogy a befutott válaszok igen ellentmondásosak s hogy a keletes szavak mögött a gránsvetésnek se szeri se száma. Nagyjében — mondják a Quay d'Orsay-n — a feleletek három csoportba oszthatók. Az egyik csoport: a békeszerződés, revíziójának eszméjéből indul ki és ugyanoda tér vissza, a másik: a jelenlegi status quo-t tartja föltétlen szűkségnek és végül a semleges válaszok csoportja: ezekben sok az aggódás, sok a helyi szempont. A Quay d'Orsay-n nem szépítik, hogy a konzultáció eredményét kevés igazi jószándékról tesznek bizonyosít.

Európa nincs meg lelke mélyéig áthatva az európai együttérzés gondolatától s a konföderáció jövőjét illetően csakugyan

Huszonhat állam felelt már, de Franciaország magamé nem! A francia kormány nacionalista tagjai, akik kezdetben nem titkolt aggodással néztek Briand pacifista törekvéseit és utóbb nem kevésbé titkolt kárörömmel állapították meg, hogy az ellentmondó válaszok hogyan gránsvétésük el kollégájukat, azt várták, hogy Briand kész memorandummal lép majd a Népszövetség elé, amely vállomástétel lesz az egész kísérlet s következtésként a Briand-politika kudarcáról. Ehelyett Briand a legutóbbi minisztertanácson eszűpán szóbelileg vázolta. Genfben elmondandó beszéde tartalmát. Ezt is olyan óvatosan, annyira lazán, hézagosan, nyitott ajtókkal toldások és változtatások számára, hogy — belékötni nem lehetett. Nyílt kérdés tehát:

kétségbe kellene esni, ha nem imperatív erővel tolna előtérbe a gazdasági kényszer. A francia kormány „Fehér Könyv”-be foglalta össze a kapott összes válaszokat és ezt a kis okmánygyűjteményt eljuttatta valamennyi külföldi kormányhoz. A „Fehér Könyv” magáról a francia állásfoglalásról halgat, erről Briand majd előszóval nyilatkozik a Népszövetség előtt, de előbb Genfben még beszélgetni kíván a konföderációs kérdésről az egyes delegációk vezetőivel. A Quay d'Orsay jegyzékét intézett az európai kormányokhoz, amelyben kéri, hogy delegációikat szeptember 8-ára föltétlenül küldjék Genfbe, hogy

az ülészakk első napján megkezdődjék a vita az európai államszövetségről.

A délelőtti tanácsüléseket a rendes program lebonyolítására szánják, délutánoként pedig az „európai konferencia” fog tanácskozní Briand tervéről és a beérkezett válaszokról. Ezekben a tanácskozásokon Briand viszi majd a vezérszerepet és alkalma lesz minden kormányoknak előszóval elmondani véleményét, még mielőtt a kérdés a közgyűlés plénuma elé kerül. Mindamellett

Briand érzi, hogy Franciaországnak nem szabad most már tovább tulságosan exponálnia magát az európai államszövetség mellett.

nehogy ez a törekvés végül is miní Franciaország magánérdeke jelenjék meg és keltsen aggályokat, irigységet vagy féltékenységet. Eppen ezért a közgyűlésen Briand egy nagy beszédet tul, amely Európa közös érdekeinek és az európai szolidaritásnak lesz a himnusza, arra fog szorítokozni, hogy

a Népszövetségtől albizottság kiküldését kérje,

amely majd áttanulmányozza a huszonhat európai állam választát. Ennek az albizottságnak lesz majd a hivatása, hogy kiegyenlítse a feleletek közt tátonóg ellentéteket, összegeztesse az ellentétes érdekeket és megvesse a jövendő együttműködés alapjait. Az albizottságnak 1931 szeptemberéig lesz ideje elkészülni ezzel a fúladattal. Briand egy véli, hogy egy év nagy idő, az élet ezalatt tovább dolgozik és kapálódja a maga vaskényszerűségét. Ha a majd letelő év alatt az albizottság nem jut előbbre,

a kudarc nem Briand és nem a francia kormány kudarca lesz, hanem az albizottságé.

Egy év alatt talán a revíziók ellenségét is beletrödnek abba, hogy nem állíthatják meg tartósan a fejlődés kerekét. Adorján Andor

dor ellen ő már előzőben följelentést tett és ebben az ügyben uszora, család és öbirathamisítás miatt az eljárás folyamatban van, — hi-vatkozott továbbá arra is, hogy az irászakértők megállapítása szerint az a kötelezvényt, amelyet vele aláírtak, aláírás után föltölték ki. Amint értesülünk, Kende ellen a vasárnapi följelentések után ma újabb tömeges följelentéssel fordulnak a károsultak az ügyészséghez.

Vasárnapi katasztrófák

szárazon, vizen és a levegőben

Páris, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap két súlyosabb természetü vasuti szerencsétlenség történt Franciaországban. Párisban a St. Lazare pályaudvaron egy tolató mozdony belerohant a párisi gyorsvonatba.

Az összeütközés következtében a gyorsvonat 30 utasa részben súlyosan megsebesült.

Normandiában kiskilott egy tehervonat. A mozdonyvezető életveszedelmes sérülést szenvedett. Az anyagi kár igen nagy.

Róma, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A tarenti hadikikötőben 300 méter magasságból lezuhant egy hadi röplőgép. A hidroplán motordefektust kapott s a pilóta hiába igyekezett eljéternyőjét fölszerelni:

a lezuhanó röplőgéppel együtt a tengerbe fulladt.

Goslar, augusztus 24.

(A Wolf-ügmökség jelentése.) A vasárnapi röplőnapon Linz braunschweig röplő sportgépével lezuhant. A röplőgép, amely alacsonyban szállt, propellerével a földbe fúródott. Linznek több bordája és mind a két lába eltört, azonkívül fején is súlyosan megsebesült és

kórházbeszállítás közben meghalt.

Newyork, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Az Egyesült Államok keleti partvidékén, az Atlanti-Oceán mentén orkányszerű zivatar súlyos károkat okozott. A nagy viharban

két halász a tengerbe fulladt.

Egy motoros halászhajó, amelyen 40 halász utazott, szintén a viharba került. A hajó hat óráan keresztül hiába igyekezett a partot elérni, a hullámok mindig visszavetették a nyílt tengerre.

A hajó végül is fölfordult és elmerült a vízben, a negyven halász uszva partot ért.

Sheboygan, augusztus 24.

Egy repülőgép, amely 300 méter magasságban akrobatamutatóványokat végzett, lezuhant. A gépben ülő

három utas meghalt.

Milano, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A milanesanremai Pullmann-express a liguriai partok közelében

kiskilott,

szerencsére azonban a balesetnél senki sem sebesült meg. Az anyagi kár sem nagyon jelentékeny. A vasuti forgalmat ezen az utszakason néhány óráig szüneteltetni kellett.

Chicago, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Tegnap nyitották meg a nagy nemzetközi röplőimnepségek sorozatát Chicagóban. A versenyen a legkiválóbb amerikai versenyzőkön kívül igen sok más nemzetbeli kiváló pilóta is résztvesz. Az első napot

Loose német pilótát szerencsétlenség érte.

A pilóta közvetlenül startja után nyolc méter magasságból gépével lezuhant. A gépe könnyebben megsebesült s ő maga is jelentéktelenül megsébesült. Loose pilóta reméli, hogy gépét hamarosan kijavíthatja s a versenyben továbbra is résztvehet.

Őszi és téli

gyapjuszövetből

saját műhelyemben

mérték szerint készült öltöny

folyószámlahitelre P 98.—

készpénzfizetésnél P 93.—

HAVAS ÁRUHÁZ

Budapest IV, Calvin-tér 1

Hatvanan jelentettek föl vasárnap egy pénzügynököt,

aki két pesti bank igazgatójának adta ki magát

Szabadlára helyezték Türrichter Rudolfot, aki revolveres merényletet követett el a Kőbányai Általános Takarékpénztár ügyésze ellen

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a budapesti ügyészség már tömegével is föltűnést keltett az a hatvan följelentés, amelyet két ismert fővárosi bank üzletszerző ügynöke, Kende Sándor ellen adtak be. A följelentők valamennyien pestkörnyéki kismemberek, ügyvédek, Száva Zoltán dr. és Hampel József dr. után elpanaszolják, hogy

Kende, aki a Kőbányai Általános Takarékpénztár Rt. és a Budai Általános Takarékpénztár Rt. igazgatójának adta ki magát, kölcsönt szerzett nekik s ezzel súlyosan megkárosította őket.

A pestkörnyéki falvakat Vágó Ferenc postérszabóti ügynök járta sorra a mult év tavaszán és a teletulajdonosoknak olcsó építkezési kölcsönt ajánlott. Több százan jelentkeztek, ezeket Vágó Kende Sándorhoz vette, aki a Vilmos eszár-ut 48. szám alatt lakik. Így kerültek összeköttetésbe Kendével, aki — a följelentések szerint — elhitette velük, hogy igazgatója a két említett banknak s jóformán megse nézik a kötelezvényt, amit aláírtak velük. A bankok a pénzt rövidesen lényeg ki is fizették, 3—4000 pengőt egy-egy embernek, azon-

ban — panaszzolják —

a pénzt Kende vette föl a bankokban és csak részben adta át nekik,

különféle címeken levonásokat eszközölt. Kende, bár ebben nem állapodtak meg vele, kifizette más tartozásaikat is, úgy, hogy végéreményben nem is tudtak építkezni, oly kevés pénzt kaptak kéhez. Így fizetni sem tudtak, amikor erre sor került s miután közben a telkek ára lement, a bankok elárverezték még az ingóságukat is. Följelentésükben most azt kéri a károsultak, hogy

a két bank könyveiből állapítsák meg, tudat-e a bankoknál arról, hogy Kende megkárosítja őket.

Egyébként a följelentést megelőzően érdekes intézkedés történt egy másik ügyben, amelyben Kende Sándor szintén szerepel. Ez az ügy Türrichter Rudolf Grassalkovich-uteai kereskedő ismeretes ügye. Türrichter, akinek a Kőbányai Általános Takarékpénztár Rt. tartozása miatt el akarta árvereztetni a házat, fölkereste a bank ügyvezető, dr. Ambrus Sándort és az igazgatót párbeszéd közben az ügyés ellen revolveres merényletet követelt el. Türrichtert letartóztatták. Koritsánszky vizsgálóbíró azonban

Türrichtert szombaton szabadlára helyezte.

Érdekes, hogy Türrichtert szabadlára helyezéséről kérelmében arra hivatkozott, hogy Kende Sán-

Hajhullásnál

DIANA
sósorszesz

Miért lép föl Seeckt tábornok, miért nem vállalt jelöltséget Schacht és Eckener a német választásokon?

Eckardt, a gazdasági párt elnöke öngyilkos lett

Berlin, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójától.) A mind hatalmasabb iramban folyó német választási kampány vasárnapi szenzációja: Eckardt, a gazdasági párt egyik elnökét, aki Délwestfáliában lépett föl képviselőjelöltnek, titokzatos körülmények közt

holtan találták a lakásán.

Hivatalos megállapítás szerint öngyilkosság történt, de sokan vannak, akik az ismert gazdasági politikus hirtelen halála mögött bűntényt sejtnek. Ezen a tragikus eseményen túl a választási mozgalom nagy eseménye: Seeckt tábornok jelöltsége. A tábornok föllépése az aktív politika porondjára mindenkit meglepett, bár Seeckt neve, amely ma a berlini társaság legnépszerűbb nevei közé tartozik, mindannyiszor felszínre került, valahányszor azt találgatják Németországban: ki lesz Hindenburg utóda a német birodalom elnöki székében?

Seeckt tábornok, aki megszervezte a birodalom új haderejét, a következő években kétségtelenül a német politika középpontjába fog kerülni.

Egyetlen ember támaszthatna versenyt népszerűség dolgában Seecktnak és az dr. Schacht, a német birodalmi bank volt elnöke, Stresemann nagy ellenfele. Schacht jelszava: „A politikuskor kora lejárt”, de senki sem hitte, hogy Schacht nem lép ki az aktív politika küzdőterére. Most már biztos, hogy

Schacht nem lép föl a választásokon,

falán még nem látja elérkezettnek a maga idejét. Nem vállalt jelöltséget Eckener sem, a „Zeppelin” népszerű parancsnoka, bár a levegő hőseiért nagy versengés folyik a német pártok között. A mult választásokon hajszálon mult, hogy Köhl és Hühnefeld nem kerültek be a német birodalmi gyűlésbe és Eckener, aki azelőtt a demokráta párthoz tartozott, most csak azért nem lép föl, mert nem akarja kockázatát általános népszerűségét azaz, hogy valamelyik párthoz csatlakozik.

Az új birodalmi gyűlés alighanem az öregek gyűlékezete lesz.

Terjed Peruban a katonai forradalom

Newyork, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A perui katonai fölkelésről ellentétben hangzó hírek érkeznek. Limai távirat szerint a forradalmi csapatok, miután elfoglalták Arequipa városát, elérték és körülzárták Mellendó városát, amely Delperu legfontosabb kikötője. A kormány az ország nagy részében — hivatalos jelentés szerint — ura a helyzetnek. A Bolíviából érkező hírek szerint több katonai iskola növendékeit is esatlakoztak a mozgalomhoz. Egy távirat arról is tud, hogy a perui köztársasági elnök az egyik külföldi követtség épületébe menekült.

Egymilliómárkás csalást követett el két breslauer uriaszony

Berlin, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Két előkelő breslauer hölgy, Salzmann Anna elvált asszony és nővére, aki Schneider Henrik tanár elvált felesége, egész sor breslauer kereskedés és bankot csalt meg egy 200 millió örökség meséjével. Az asszonyok azt állították, hogy törvényes leszármazottjai és örökösai az 1830. évben Paramireban elhunyt Baensch hajókapitánynak, aki, előadásuk szerint, készpénzben

több mint hétmillió dollárt hagyott volna hátra s ezenkívül három nagy hajót, ültetvényeket és három tonna szinaranyat.

A két nővér szerint a duszgadzad hajóskapitány főörökosa a nővérek nagyanyja volt, akit a holland-guayanai adóhatóságok olyan súlyosan megkárosítottak, hogy a krónusi vagyonszétválásig maradt valamije. A két nővér mindenféle

Új neveket alig találni a jelöltek terjedelmes listáján. A „fiatalok” közt talán még Rheinbaben Rochus báró, a „Front 1929” című egyesülés vezetője és Wienschuh, a „Februarclub” jelöltje, a legnépszerűbbek. Rajtuk kívül August Abelt szókták még a fiatalok közé számítani, aki a párisi Club de Faubourg-ban nemrég nacionalista izü előadásokat tartott Németország új politikájáról. A néppárt jelöltjei közt Schmied-Hirschberg a legjelentősebb egyéniség. A német-lenyvel közelebbiek harcosa, és ez a politika egyre több hívet szerez Eszknémetségban. A konzervatívok jelölik Ulmann, a Scherl-kiadó cég volt igazgatóját, akinek

Huggenberg elleni föllépésével

indult meg az „új konzervatív” mozgalom a német politikában. A német nemzetiek eddig egyetlen nagy nyereségükről számolhatnak be, az ő listájukon lép föl urvanis Oldenburg-Januschau, a német politika egyik great oldman-je, Hindenburg bizalmasa, aki évekkel ezelőtt kiadta azt a jelszót, hogy egy hadnaggyal és tíz közelemmel szét kell verni a német képviselőházat. Az öreg Oldenburg-Januschau azóta megszeliült, azt beszéljük, hogy

ő szokta Hindenburg megbízásából Huggenberg az elnök politikai szándékainak megnyerni.

A szociáldemokraták választási listáin is fölmerült egy régi-új név, Erich Zeigner neve, aki annakidején szociáldemokrata létere kommunista kormányban foglalt helyet, bukása után pedig megvesztergetés miatt börtönbüntetésre ítélték. Zeignerrel szemben a kommunisták Max Hölztöt léptették föl. Hölz azonban még nem érkezett meg Németországba, mert ezidőszent

a moszkvai kommunista pártkiszármazott tart előadásokat a német polgárháború taktikájáról.

Moszkva Hölztöt küldi Németországba, hogy a K. P. D., a német kommunista párt élén megindítsa a küzdelmet a német polgári és szocialista pártok ellen.

eredetinek látszó okmányokat mutatott, amelyek tanúsították, hogy

a kincseket nagyanyjuk örökölte.

Ezekkel az okmányokkal követték el csalásukat. A nővérek rengeleg kötelezvényt állítottak ki, amelyben várható örökségük egy részét a kereskedőkre engedélyezték. Egy

ilyen kötelezvényt vettek meg többek közt egy házat is 600.000 márkáért,

egy breslauer ékszerésztől 25.000 márká értékű ékszeret csaltak ki, azonkívül értékes szőnyegket és bútorokat vásároltak. A csalások elkövetésére konzorcium alakult. Az ügygel kapcsolatban

dr. Stiller előkelő breslauer közjegyzőt is le tartóztatták,

aki a nővérek számára különböző okmányokat állított ki.

Vasárnap véres verekedések voltak Berlinben nemzeti szocialisták és kommunisták között

Berlin, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A német fővárosban vasárnap kisebb-nagyobb politikai események voltak. A legkomolyabb összeütközés Schönebergben történt, ahol

a nemzeti szocialisták és kommunisták verekedésének három sebesültje is van.

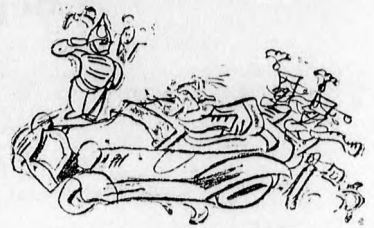
A rendőrök nyolevan verekedőt elő akartak állítani, közben azonban a kommunisták megtámadták a rendőröket és

két rendőrt súlyosan megsebesítettek.

A cladowi külvárosban összeverekedtek egy munkásügylet futballistái és a nemzeti szocialisták. A rendőrség összesen száz embert tartóztatott le a vasárnap folyamán. A rendőrség két asszonyt is le tartóztatott, mert egy kommunista tüntető fölvonulásban pápi tálibba öltözve vettek részt.

A MI JARDASZIGETUNKROL

Nincs semmi új a nap alatt!

Gáspár Antal rajza 'A Reggel' számára

Diszmagyar a volánán...

Deauvilleben a vasárnapi Grand Prix-en lelkes éljenzés fogadta — a szezon első napsugarát

Deauville, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A deauvillei szezonnak vasárnap nagy napja volt, a hatalmas deauvillei lövészpályán vasárnap futottak a város „nagy díját”, amely a párisi Grand Prix után a francia turf legnagyobb szabású eseménye. Az érdeklődést nem utolsósorban az okozta, hogy Deauville város a verseny győztesét 750.000 frankos díjjal jutalmazza. Az idén Deauville aggodalommal és elkeseredéssel nézett a verseny elé: hetek óta nem zárt a szél és az eső, — még a deauvillei strand nagy időjósai, a parti halászok is csüggedten hajtották le a fejüket, ha az időjárás változása iránt érdeklődtek náluk. Vasárnap reggel azonban egyszerre megfordult a szél, dél felé világosodni kezdett az ég és 2 óra után a francia part ezernyi fürdőhelyéről és Párisból elkezdett öngöngyölni az autók végeláthatatlan sora. Amikor megkezdődött a verseny, a tribünön már alig volt taplatnyi hely.

Minden szem a Jockey Club hölgytribünjő felé fordul,

amelyen csak a club hölgyhozzátartozói foglalhatnak helyet. A hölgytribünön

káprázatos divatrevü

hullámzik. A legtöbb toalet fehér vagy világoskék, köztük néhány kevertszíni, föllírást kerülő nyári ruha teszi színessé a forgatagot. A toalettek mind felhosszúak, a katalok fantasztikus méreteket öltenek. Megkezdődik a verseny. Az első két futam csak azok számára érdekes, akik boldogan zsebre vághatják a huszszoros pénzeket. A favoritok lemaradtak. Mindenki a harmadik futamot várja, a nagy díjat. Amikor Rotschild „Godiche” nevű lova és Lazard „Pontet Canet”-je megindulnak, egyszerre áttör a felhőkön az első napsugár. A napfényt, az első meleg sugarat, amelytől helegik hiába imádkoztak Deauville összes kis és nagy hotelesei és kereskedői s az egész hatalmas üzem, amely két hónap alatt a világ gazdagjaiból akar meggazdagodni, ezt

a napfényt leirhatatlanul lelkes éljenzés fogadja.

Alig veszik észre, hogy Godiche és Pontet Canet, a két nagy favorit, egyre hátrább szorul, egy outsider: Rieur mögött, Rieur pilanatok alatt első lesz, gazdája, Widenstein György kapja a 750.000 frankos nagydíjat. Rieurnél, a „Nevetőnél” csak azok nevetnek jobban, akiknek a totalizátor tíze négyzathetvenötöt, helyre százhuszonegyet fizet. A többiek leverten indulnak a tenger felé. A deauvillei strand, az elárvult, hetek óta agyonázott szegény deauvillei strand, vasárnap délután fölébredt. A strand volt az idei deauvillei nagydíj igazi nyertese. K. H.

Gyászruhák 4 óra alatt Horváth és Halász

női gyászruhakészítő vállalat, IV. Váci-utca 26 teljes gyászfelszerelések speciális raktára

Telefon: Ant. 871-09

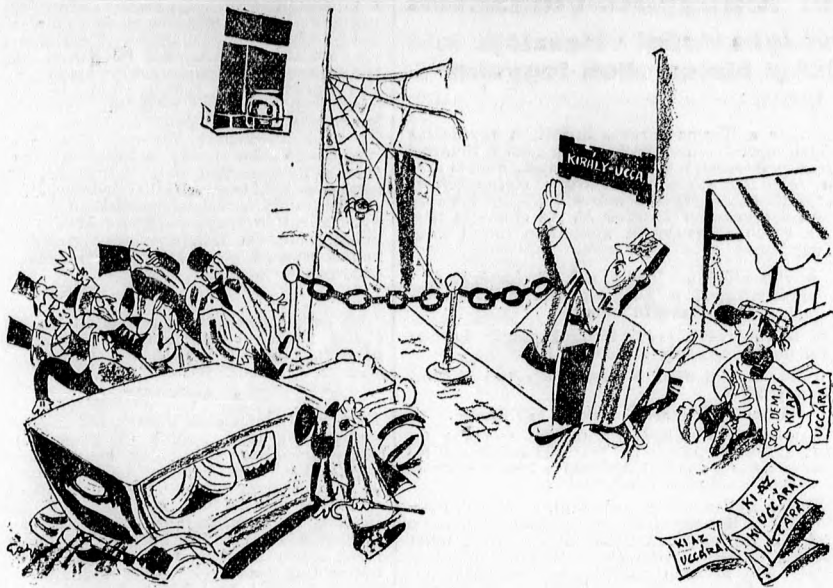
GE-VI harisnya

Agfa-Trans

Drágább van, de önbiznis

„A rendőrség ezután szigorúban kezeli a közlekedési rendeletet...”

Gáspár Antal rajza 'A Reggel' számára

— „Nem látják, hogy tilos a behajtás a Király-utca. Várjanak sorukra, míg szabadra álltom az utat!”

Albrecht királyi herceg lemond rangjáról és Braziliába költözik, ahol százezerholdas óriási birtokot vásárolt

Feleségül veszi — egyes verziók szerint Londonban már feleségül is vette — Rudnay Alajos követségi tanácsos tíz nap óta elvált feleségét, Leibach Irént. Adjutánsán, titkáran s beisi személyzetén kívül sok száz magyar földműves-családot telepít ki a főherceg új brazíliai birtokára, ahol egy kis darab magyar paradicsomot akar teremteni

(A Reggel tudósítójától.) A legenda, amely hónapok óta érdekli és izgatja a közvéleményt, valóra vált, illetve, ha nem vált volna még valóra, valóra válnék:

Albrecht királyi herceg saját kezeivel tépi foszlányokra a csillózó álmot, amelyet a fantázia hosszú hónapokon keresztül szőtt körülötte, sőt királyi hercegi rangjáról is lemond s a Habsburg-ház egy másik híres szerelmi emigránsának példáját követve, egyszerű polgárként a messzi tengerentútra távozik, hogy szíve választottjával a boldog polgár és ember életét élhesse,

távol fénytől, pompától, trónaspirációtól, — mindattól egyszerűen, ami ebben föltétlenül megakadályozta volna. Már napok óta a leghatározottabb formában rebesgett Budapest legelőkelőbb köreiből, a Nemzeti Kaszinó és Park Klub fölött álló régiókban is, hogy

Albrecht királyi herceg házasságot kötött volna Rudnay Alajos magyar követségi tanácsos, volt szófalli képviselőnek feleségével, a bácskai születésű durgaszid Leibach-család Irén nevű tagjával.

A főherceg, amint ez köztudomású, Rudnaynéval, mintegy másfél évvel ezelőtt ismerkedett meg Hollandiában, ahol egy gyermeknyaralattal is aktív kapcsolatba léptek. Az ismeretségből mély vonalzó fakadt, amely végül odáig érlelődött a fiatal hercegben, hogy elhatározta, miszerint megkéri a fiatal diplomatasszony kezét. A főherceg természetesen tudatában volt annak, hogy a család tradíciók, a ház törvényei és különösen szülei, Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő, a kétségbeesés erejével fogják rámutatni azokra az irrtóatos akadályokra, amelyek ez elé a házasság előtornyosulnak. A fiatal főherceg azonban ekkor már elvetette a kockát: szívében meggyőzetten elhatározással lépett szülei elé és közölte tervét velük. Ezt megelőzően azonban a legszigorúbb inkognitóban már kint járt Stenckerzeleben Zita királyné udvartartásában, amelynek külsőből tudvalevőleg — a Habsburg-ház tagjaira nézve kötelező hűségnyilatkozat megtétele céljából —

eddig egyedül ő nem lépte át s megtéve most már ezt a lépést is, eloszlatta

együttal a személye körül támadt összes politikai találgatásokat is, kérte az ifjú király beleegyezését tervezett házasságához. Ottó királyi e látogatás alkalmával beleegyezését nem tagadta meg, de

kiskorúságára való hivatkozással nem is adhatta meg.

Kilátásba helyezte azonban, hogy amint neki erre a ház törvényei módot nyújtanak, hozzá fog járulni Albrecht főherceg tervezett házasságához. Albrecht főherceg szülei, különösen Izabella főhercegnő, miután végighallgatta fia bejelentését, arra kérte őt, hogy mielőtt megmáshatatlannak jelzett szándékát végrehajtáná, induljon hosszabb s mentől távolabb külföldi utra s ha szándékát megérkezése után se másintá meg, úgy, ha beleegyezésüket nem is adhatják meg házasságához, tudomásul fogják azt venni és belenyugszanak a megmáshatatlanságba. Ilyen előzmények után terjedt el szombat és vasárnap Budapesten a leghatározottabb formában az a hír, hogy

Albrecht főherceg az elmúlt napokban Londonban már el is vette volna Rudnayné Leibach Irént és erről a magyar külügy-minisztériumhoz ottani küvetséginktől hivatalos értesítés is érkezett volna.

A Reggel munkatársai igyekeztek a vasárnap folyamán a hír valódiságát ellenőrizni, aki azonban ezt a legkompetensebben igazolhatta vagy megcáfolhatta volna: Albrecht főherceg nem tartózkodik Budapesten, már szombat este Magyaróvárra utazott, az Eszterházy-utcai palota személyzete pedig nem volt informálva arról, hogy a főherceg a vasárnap éjszaka melyik órájában érkezik vissza a fővárosba. Jártunk Rudnayék Trefort-utcai lakásán is, ahol azonban a lakást zárva találtuk és a házmester csak annyit tudott, hogy a kegyelmes asszony, aki napokig csomagolással volt elfoglalva s éppen ezért senkit sem fogadott, már nem is tartózkodik Budapesten.

A Reggel Albrecht főherceg baráti köréből arról értesül, hogyha Albrecht főherceg nem is vette volna még el Rudnayné Leibach Irént,

ez föltétlenül szándéka s az esemény publikálása pár napon belül vár-

ható. A főherceg legutóbbi brazíliai tartózkodása alatt

mintegy százezer holdra terjedő óriási birtokot vásárolt, ide szándékozik fiatal feleségével kivándorolni s legszűkebb környezetéből követnék őt Braziliába adjutánsán, továbbá titkáran s legszűkebb szolgálószemélyzetén kívül a főhercegi család magyarországi birtokáról azok a földművescsaládok is, akiket Albrecht főherceg jószágkormányzója a brazíliai birtokra való telepítés céljára alkalmasoknak talál és kiválogat.

Ezeknek száma összesen mintegy négyszáza tehető. „Egy kis darab magyar paradicsomot akarok odakint megvalósítani” — mondotta Albrecht főherceg bizalmas baráti körében!

Albrecht főherceg menyasszonya, vagy a verziók szerint már felesége is, mintegy tíz nappal ezelőtt érkezett vissza a Leibach-család topolyai birtokáról, Jugoszláviából, ahol Albrecht főherceg egész délelmerikát sejourja alatt tartózkodott. Miután közben választás kimondták, a szerb hatóságok nem akarták magyar utlevélnek érvényességét elismerni s így Leibach Irén kénytelen volt svájci utlevéllet szerzeni, csak így tudott Magyarországra jönni. Az evangélikus vallású Leibach Irén közvetlen elutazása előtt az evangélikus vallásról átért a római katolikus hitre. Ezt annakidején, amikor Rudnay Alajoshoz ment férjhez, noha Rudnay is római katolikus vallású, nem tette meg.

A nyakkendőjével fölakasztotta magát vasárnap a rendőrségi cellában egy Dob-utcai órás, akif két falbontó betörővel együtt vettek őrizetbe

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap veszedelmes falbontó betörőket tett ártalmatlanná a rendőrség, orgazdjúkkal, egy dobutcai órásmesterrel együtt. A betörők az elmúlt vasárnapon Wiedner Iszó Király-kört 24. szám alatti ékszerüzletét rabolták ki. A szomszédos üres üzlethelyiségben kibontották a falat, így jutottak be az ékszerüzletbe, ahonnan 18.000 pengő értékű ékszer és órák vittek el. A dektekivek hosszas kutatás után

vasárnap elfogták Stankovics Istvánt és Schwertner Józsefet, akik bevallották, hogy ők rabolták ki Wiedner üzletét.

A betörők azt a különös védekezést adták elő, hogy

a betörést Löwy László dobutcai órás megbízásából követték el.

Löwy, akinek a Dob-utca 4. szám alatt van az órászülete, üzleti összeköttetésben állt Wiednerrel, jól ismerte a járást ékszerüzletében és — a betörők szerint — pontos rajzot adott át nekik, hogy eligazodjanak a betörés színhelyére. Löwy meg is állapodott veük, hogy a rabolt ékszereket átveszi. A megállapodás folytán Stankovicsék a betörés után a szákmánnyal egycsúcsen Löwyhez mentek, aki rögtön be is váltotta az ékszereket. E vallomás alapján Löwyt előlították és őrizetbe helyezték. Az őrizetbe vitt órásmester

a nyakkendőjével fölakasztotta magát a cellájában,

tették azonban azonnal észrevették, levették a nyakkendőjét, úgy, hogy semmi baja sem történt. A szokatlan ügyben a rendőrség folytatja a nyomozást.

Három egybeforrott fogalom:
Dus választék
Kedvező bevásárlás

LEIPZIGI VÁSÁR

1600 árucsoport, 2600 gyáros és nagykereskedő 24 országból, azonkívül a külföldi bevásárlók részére nagy számú szakemberek által megszervezett exportháza áll rendelkezésre, melyek képviselőivel a leipzigi forgalmiroda álltaléphetésszoktatottak.

Hazánálki az szokot az előnyöket, amelyeket önnek az augusztus 31-én kezdődő

LEIPZIGI ŐSZIVÁSÁR

nyújt!

Látogassa meg egyidejűleg az „IPA” nemzetközi szörmoszak- és vadászati kiállítás

Nagy vasúti kedvezmény, ingyen német és cseh vizum. Lakásról gondoskodik és közeli felvilágosítást nyújt a német képviselő: Guhrauer Ottó igazgató, Budapest, VI. Teréz-kört 46. l. em. 2. Telefon: Aut. 239-81 és a

Leipzig Messamt, Leipzig

Ma reggelig közel 8000 panaszt adtak be a fővárosi névjegyzékből kihagyott választók

A kiigazítás után 295.000 törvényhatósági választója lesz Budapestnek. — Öt-hat hatósági biztos ellen fegyelmi eljárás indul

(A Reggel tudósítójától.) A főváros igazoló választmányának helyiségében **vasárnap is késő estig iktatták és rendezték a választói névjegyzék ellen beadott panaszokat.** Körülbelül

8000-re emelkedik a választói névjegyzék ellen beadott panaszok száma,

miután mindazokat a főszoalásokat elfogadják, amelyek **vasárnap éjjel 12 óráig postán adták föl.** A pártok közül a főszoalások rekordját a Nemzeti Demokrata Párt tartja, amely kerekén — a postán földalattal együtt — **2500 főszoalással szerepel.** Levélben küldték el többek közt **vasárnap Revere Gyula** zenetám, **Geiger Richárd** festőművész, újlaki **Müller Pál** vezérigazgató, **dr. Lóránt Oszkár** állatorvos, **Orova Károly** gépészmérnök, **Spelter Henrik,** a cukrászpartéütlet elnöke, **Bárdos Ferenc,** nyugalmazott postafőügyelő, **Kemény Mór** háztulajdonos és takarmánygyógygyógykereskedő, akiket kihagytak a névjegyzékből.

A budapesti választók száma a főszoalások elintézése után meghaladja majd a **295.000-et,** tehát **6200-al** lesz több, mint az 1925. évi végleges névjegyzékben foglalt választók száma.

De még így is több ezer választó kimarad, akik nem jártak utána és nem reklamáltak szavazójogukat. **Az ellenzéki pártok vasárnap megbeszéléseket tartottak a felelősség kérdését illetően is.** Megállapították, hogy a polgármester által kiküldött 1000 hatósági biztos közül 995 érzelmileg részben a Wolff-párthoz,

részben a Kozma-párthoz huzott. A revidálás felelősségteljes munkáját pedig nem a fővárosi fogalmazószemélyzettel végeztették, hanem erre a földatra kezelt, levéltári, elmezési és számtiszteket, javadalomórségt főügyelőket és ségedvegyészeket küldték ki. Az ellenzéki pártok körében egyébként mozgalom indult meg, hogy

a választási névjegyzéknek hiteltelenségét és érvényességét a közigazgatási bírósághoz megfellebbezzék.

Az új fővárosi törvény 15. szakaszának harmadik pontja ugyanis kimondja, hogy **a fővárosi statisztikai hivatalnál a választók összeírása céljából**

külön nyilvántartási osztályt kell alkotni,

amelynek megkeresésére a hatóságok hivatalok (m. kir. anyakönyveset, m. kir. államrendőrség, bejelentőhivatal, iskolai hatóságok) a kívánt adatokat rendelkezésre bocsátani kötelesek.

Ezt a nyilvántartási osztályt, amelynek szervezését a törvény imperatíve rendeli el, **maig föl sem állították.** A választói összeírást tehát nem a törvény szemelében „fegyelmi hatalom alatt álló hivatali tisztviselő” végezték, hanem 20 napra verbuvált alkalmi személyzet. Minden jel arra vall, hogy az új névjegyzéknek az összeállítása körüli hibák és mulasztások még nagy hullámokat fognak verni a fővárosi községi politikai életben. **A Reggel értesülése szerint**

5-6 hatósági biztos ellen fegyelmi eljárás indul.

Puderkék bőrkabátok,

piros bőr trottör-harangszoknyák és keményített muszlin báliruhák az ideai ősz divatszencziói

(A Reggel tudósítójától.) Jeleztém már, hogy Chanel kollekcióját tartják a most zajló divatbemutató a legszebbnek. E remek ruhasorozatban meglátszik, hogy két olyan szakértő hölgy tervezte a legapróbb kiegészítő részletekig, akik maguk is nagystílusú jelennek meg, mi több, akik testvéri osztozással képviselik kollekciójukban a francia és az angol divat hagyományt. Madame Chaneltól és angol barátjától, Lady Abdrytól van itt szó, akik a Chanelházat a legnagyobb egyetértésben együtt vezetik. Nincs olyan világi esemény Párisban, a Rivierán, a baszk vagy a bretagnei firdőkben, ahol ez a két „legjobb párisi koru” és vonzó eleganciájú hölgy meg ne jelenne, ki-ki a Rolls-Royce-án és ki-ki a saját, arisztokratikus baráti körével. Madame Chanel nevet, például, a párisi krónika sokat emlegette a Duke of Westminster nevével kapcsolatban... Idei kollekciója csupa ötlet, választékos és jóízű. Mindjárt azzal kezdem, hogy

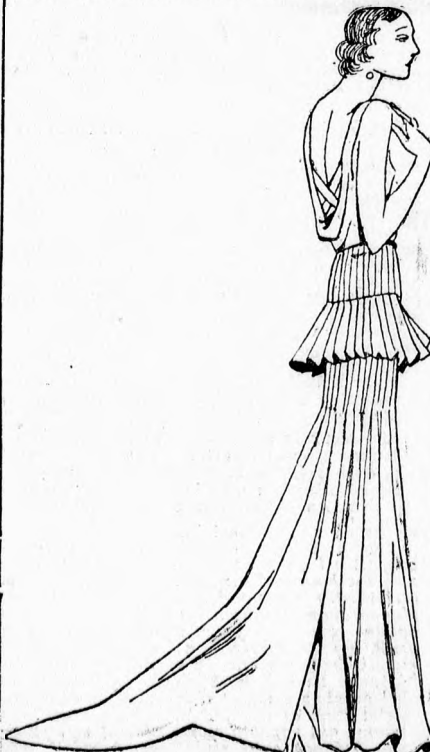
estélyi ruhái nagyrészt keményített muszlinból és keményített csipkéből

készíti. Ez az áttetsző keményített anyag eláll a testtől, alatta simuló testszíni muszlin látszik. Sokszor három színből állítottak egy-egy darabot össze s a színek, amelyek estére érvényesülnek: a rózsaszín, a fehér, a világoskék és a fekete. Chanel estére sokkal kevesebb szatint, bársony és lamét alkalmaz, mint a többi ház. Csipkén és muszlinon kívül még kedvence idén a túll, amelyet lehetetlen könnyű, csillogó pikkelyekkel szór tele. Térjünk most rá nappali ruhákra. Sportruhái nagyrészt jerseyből és ugynevezett „fantaisie”-gyapjúkalmékból áll, amelyeket vízszintes csíkokra szabdal. De azért van sportruhája pamutbársonyból is. Sportszínei: barna, drapp, meggyiszín, de viszont fekete és egy kevés sötétkék is.

Utcai kosztümjeit szintén széles csipke jerseyből készíti.

Kabátjait erősen derékbasimulón szabja. Szoknyái harangalakúak és kiegészítőjük: a

fehér jerseyből vagy pikéből készült blúz, amelyet szoknyán kívül kell viselni, övön alul kissé elálló haranggal. Az övek a blúz anyaga

Keményített muszlin estélyi ruha

gából vagy egészen keskeny bőrből készülnek. Akad azután néhány egyszerű jersey-kosztüm, ezekhez egészen tarka-csifos blúzok járnak. Bársonykosztümjeihez szatint, vagy jersey-

bluzokat látunk. Délutáni ruhái anyaga: fekete marocain, pamutbársony, imprimébársony és moiré. Ezekhez rengeleg premet használ, amelyek kivétel nélkül laposak. Mme Chanel, a tapasztalt divathölgy egy esomó másokat túlléptető üzleti ügyességét és egyéni raffinement-t viz a kollekciójába. Textiltgyára van s a legtöbb anyagot, amit fölhasznál (hogy ne lehessen előre leutánozni), maga gyártja. Ugyesintén saját műhelyeiben készülnek a föltekelt kiegészítő retikülök, művirágok és hamis ékszerök, amelyek egytől-egyig elegitiek a jó öltözködést. Egy-egy idényre kitalált ruhadisztó fémotivuma mindig sikeres s az idei is nagyszerien hat: mindenütt sürü se-lyem-gépelést (steppelést) alkalmaz, még az estélyi muszlin- és csipkeruhák is, ami nagyon váratlan s egy csapással bevált! Nappali ruháin, blúzain minduntalan ismétlődnek a magas nyakak steppelt szatintból, pikéből és vidáman ható színes vászonzól.

*

Itt említem még meg a szintén legelsőrendű Callot Socurs kollekcióját, a három Callot-nővérét, akik sok ügyességgel tüntek föl ez-idein is. Új színt hoztak:

a „puderkék”-et!

Ez a szó inkább csak nálunk hat különösen és szokatlanul, mert nálunk (hálistennek!) kevés hölgy próbálta valaha meg, hogy miképen érvényesülne, mint beteges, haláláspadtt szépség — két puderral a bőrén. De Párisban ez a kísérletezés sokkal közismertebb, semhogy hallásra is ne tudná minden hölgy tüstént, hogy milyen színi, például, az a blúz, vagy estélyi ruha, amely a szabónő szerint „puderkék”. Tehát a Callot-nővérek egész sorozat sport- és délutáni ruhát hoztak, amelyek a „puderkék” újszintől leányzódnak a nagy matrózkélig.

Másik slágerük nem szín, hanem anyag, mégpedig a bőr,

amelynek rendkívül puha és simulékony váltoját páriáit ritkító jó kidolgozással alkalmazták. Kollekciónk gyönyge egy lágy piros bőrből készült kabát és szoknya, amelyhez piros alapon imprimé-erépe de Chine-bluzt és nagy zsebkendőt adtak kiegészítőül. De fölöntés mellett a puderkék lágy gyapjúanyagból készült nappali ruhácska is, amelyhez puderkék lágy bőrből készült köpeny jár, fekete és piros bőrcsizmával a nyakban.

Nem lehet kétségbevonni: amelyik hölgy nagyon sok frankkal megy Párisba, az most remekül bevásárolhat. Ami nem is nehéz kérdés! Nehezebb, gondolom, hogy oly nagyon sok frankja legyen...
Dénés Zsófia

Rio de Janeiroba érkeztek az európai szépségkirálynők

Rio de Janeiro, augusztus 24.

(Az Havas-ünnöklésé jelentése.) Az európai szépségkirálynők, akik résztvesznek a Rio de Janeiroban megtartandó világszépségversenyen, **vasárnap ideértek.** A szépségkirálynők autókön végigvonultak a városban. A város közönsége melea ünneplésben részesítette őket.

Rendkívül éles támadások érték Clynes angol belügy-minisztert

Mac Govern képviselő „szocialista babaasszonyoknak” nevezte egy négygyűlésen

London, augusztus 24.

(A Magyar Távirati Iroda jelentése.) Egy vidéki szocialista gyűlésen Mary Shennan szocialista agitátornő többek között kijelentette, hogy

a yorki hercegnő újszülött eseselemőjének nem lesz szüksége heti 2-3 shilling családi pótlékra.

Amíg Clynes belügyminiszter látta az újszülöttet, addig azt ezerszer is kisérelhették.

Mac Govern szocialista képviselő ugyanakkor szégyennek és gyalázatnak bélyegzte, hogy egy munkáspárti belügyminiszter három héttig a királyi család küszöbe előtt állt és

egy szocialista babaasszony várt az eseményekre, miáltal a munkásosztály nyomor vértanúságát szenved.

Modern négyszobás hallos,

teljes komfortos lakás nagy terrasszal kertesházban, olcsó bérrel azonnal elfoglalható. Ugyanott óra 6 x 18 méter világos, szőrtel, földszinti helyiség rakárnak, műhelynek, garázsnak egészen vagy földszinti kúdo.

VII, Francia-ut 41. sz. (Házfőügyelő)

Belváros

legforgalmasabb helyén egy föleleleti helyiség üzletnek, műhelynek vagy iródnak olcsó bérrel azonnal átadó. — Régi posta-utca 7-9, fölelelet 9.

Peyer Károly bejelenti, hogy a munkásság minden körülmények közt megtartja a szeptember 1-i fölvonulást A közüzemekben dolgozó munkások nem vesznek részt a tüntetésben, mert nem akarják, hogy a közszolgáltatásokban zavar álljon elő

(A Reggel tudósítójától.) A szociáldemokrata párt nem hajlandó megnyugodni Sztranyavszky államtitkárnak abban a kijelentésében, hogy a rendőrség az utcát egyetlen pártnak sem boesátja rendelkezésére. A „Nép-szava” vasárnap reggel vezércikkét irt arról, hogy a munkásság maradjon nyugodt és felsőbbes, de ne ijedjen meg, bízzék szervezetek erejében. „Ha az uraknak van eszük, nem feszítik túl a húr!” — írja a szociáldemokraták lapja, majd fölhívja a munkásságot, készüljön a tüntetésre:

szeptember 1-én mindenki legyen az utcán.

A szociáldemokrata párt tehát a tüntető fölvonulást a rendőrség engedélye nélkül is meg akarja tartani. Beszélünk erről Peyer Károlytól.

— Megdönthetetlen elhatározásunk — mondotta —, hogy

a fölvonulást minden körülmények közt megtartjuk,

mert nem nézhetjük tovább azt a feneketlen nyomort, amelyben Budapest lakosságának túlnyomó része él. A munkanélküliség a nyári hónapokban megint nagy arányokban emelkedett, az építőipari szakmák teljesen kereset nélkül maradtak, mindenki szívszorogva

gondol a tétre. Mi nem a belügyminisztérium véleményére vagyunk kíváncsiak, a nőttön növe munkanélküliség a kereskedelmi, pénzügy-, földművelésügyi és népjóléti miniszter urak hatáskörébe tartozik.

Ez nem politikai probléma, nem annak kérdése, hogy kité az utca!

Az utca mindenkié s a munkásoknak eszéigában sincs kimenni az utcára, ha a műhelyben dolgozhatnak. Erős elhatározással készülünk a szeptember 1-i akcióra. Hétfőn a famunkások ilnek össze, szertán a közüzemek, majd osztoftökök és pénteken az összes szervezetek és megállapítják a teljes programot. Már most közölhetjük a főváros népével, hogy

a közüzemekben dolgozó munkások nem vesznek részt a tüntetésben, mert nem akarják, hogy a közszolgáltatásokban bármilyen zavar álljon elő.

Azonban külön gyűlésen ők is főlemelik szavukat és bejelentik a mozgalomhoz való esatlakozásukat. A fölvonulást engedélyezésére vonatkozó kérvényt még nem nyújtottuk be a rendőrségnek, egy-két napon belül adja be a Szakszervezeti Tanács. A fölvonulást követő gyűléseket a munkásság a szabad ég alatt akarja megtartani.

László Fülöp új Lord Rothermere-pörögje

László Fülöp a kép sokszorosítási jogát a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének ajándékozta és elhatározásáról Korda Tibor, A Reggel londoni szerkesztője utján vasárnap értesítette Lankey Gusztávot, az intézmény ügyvezető elnökét

„Kilenc hétig ültünk a fogházban és ezalatt egyetlenegyszer sem hallgattak ki!”

Kelemen Aurél kormányfőtanácsos elmondja A Reggel-nek, mivel töltötte az időt a Markó-utcában

„Töreky elnök intézkedésére vették elő az ügyet” — mondja a bátyja és védője: Kelemen Kornél

(A Reggel tudósítójától.) Kelemen Aurél kormányfőtanácsos — a látápanama-ügy egyik szereplője — mint ismeretes, szombaton elhagyta a fogházat. A Kelemen-Duray-ügy ezzel nem nyert befejezést, Kelemen Aurél azonban, aki kilenc hétig volt a Markó-utcai fogház lakója, most már szabadlábon folytat-hatja védekezését. A Kelemen-lakás ablakai vasárnap lefüggönyözve maradtak, Kelemen Aurél szabadságának első napját édesanyjával és Kornél bátyjával töltötte, aki nemesak testvére, de védője is.

— Kilenc héttel ezelőtt — mondja, amikor letartóztattak, fogalmunk sem volt róla, kik és milyen címen emeltek vádat ellenünk. Jóval később, már a fogházban értesültem róla, hogy az egész ügy Lühsdorff Ferenc vallomása alapján indult meg ellenem és Duray ellen. Márpedig, amióta csak Lühsdorff kereskedő,

cégemmel soha semmiféle összeköttetésben nem állott.

Nekem az a meggyőződés, hogy ha az ügyesség és a bíróság helyes képet kapott volna az ügy szakmabeli részéről, egy percig sem tartottak volna fogva bennünket.

Kilenc hétig ültünk a fogházban és ezalatt egyetlenegyszer sem hallgattak ki bennünket.

Kilenc héten át nem beszélünk senkivel, nem vezettek sem a vizsgálóbíró, sem az ügyész elé. Az ügy első vizsgálóbíróját csak akkor láttam, amikor a fogházszakszervezetem után megkérdezték, fenntartom-e a rendőrségen tett vallomásomat. Egyedül vizsgálóbíró uram meg nem is kerültem szembe. A szabadonbocsátásomról szóló végzést sem hirdették ki előttem, hanem

egy széken megjelent egy fogházúr a cellámban és föszólt, hogy szedjem össze a holmimat és hagyjam el a fogház épületét.

— Allandóan sürgöttünk a vizsgálót lefolytatásáért — szól közbe Kelemen Kornél dr. —, de hiába. Néhány nappal ezelőtt Töreky elnök urhoz fordultunk és tőle kértük, hogy rendelje el a vizsgálat soronkívül való lefolytatását, mert Kelemen és Duray már nyolc hete ülnek a fogházban és a védelem előterjesztései még tárgyalás alá sem kerültek.

Töreky elnök intézkedésére vették elő az ügyet.

Egyedül vizsgálóbíró ur, habár mind a két keze tele volt munkával, áttanulmányozta a szakkimutatásokat és elszámolások egész sorát, amelyet elője terjesztettünk és meggyőződött róla, hogy a vizsgálat még olyan hosszú ideig

húzódhatik el, hogy addig képtelenség volna az ösémét és Durayt fogságban tartani.

— A fogházban egyedül voltam — folytatja Kelemen Aurél — egy cellában, amelyből még a füllesleges butorokat is kihordattam, hogy több levegőm legyen. Nem akartam azt a „kezelvényt” igénybe venni, hogy mással együtt legyek elzárva. Nekem nem jót az egyedüllét sem testileg, sem lelkileg... Reggeltől estig olvastam a fogházinszúró könyvtárából. Ezenkívül csak egyvel foglalkoztam: cikkeket irtam szaklapokba legkedvesebb témámról, a baromflényezésről.

— És most?

— Dolgozni kellene. De lehet-e dolgozni ilyen körülmények között egy égnék, amely a tözszen hétével áll vagy bukik? Nekem ma egyetlen céltom van: ez az egész ügy minél előbb minden részletében

tisztáztassék. Hogy milyen eredménnyel?... Az ügy a bíróság előtt van... En az első pillanattól fogva azt hangoztatom, hogy engem semmi szabálytalanság nem terhel. Barátaim a fogházba is szinte napról-napra üzengettek: ők tudják, hogy Kelemen Aurél egy betű erejéig nem tett olyasmit, ami ne volna korrekt.

Nem hagyott el senki.

De most már csak egy a fontos: döljön el az ügy, a többi aztán, jobbra és balra, az én dolgom.

Bernát Pál

A Budai Szinkör öltözőjében meglópták a szubrettet

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a Budai Szinkör szubrettje, Kun Magda, megjelent a főkapitányság központi ügyeletén és ismeretlen tettes ellen súlyos följelentést tett. A primadonna elmondotta, hogy szombaton este, mielőtt a színpadon jelenése volt, az öltözőjében valaki a ruhakülből 25 pengőt klopott. Hogy ki lehet a tettes, arról nem tudott följelentést adni: senkire sem gyanakszik. A rendőrség a színházi tolvaj kézrekerítésére a nyomozást megindította.

Englebert

Annak ajánljuk,
aki kocsijára
jó pneumatikot akar

**Engelberti
pneumatikgyár**
magyarországi eladási telepe
Budapest V, Hold-utca 25. Telefon: 2 4-73

Dinnyeszüret a pesti aszfalton

(A Reggel tudósítójától.) *All a dinnyevásár! Zöld és sárga dinnyehégek vonulnak végig a Dunaparton, a Ferenc József-hídtől csaknem az Erzsébet-hídig. Erős illatok, nehéz szagok; alkú, zsibongás — élet. A kofák kezében hatalmas kés, amelyet szivenszurják a kiválasztott példányt, a nagyhasú „bubit”, a csikos „barátmagut”, a mézédés „hevesit”. Biztos kézzel vágják a léket és diadalmasan, mint egy zászlót, jó magasra emelik a kés hegyére szurt pirosó léket, hogy mindenki láthassa. Ha csufot vall a lékelés, ha sápadt, fonyadt a lék, az illető dinnyét egy balkezes mozdulattal félreállítják: ezek a kímustráltak, a szegény embereknek való. A szegények, a lézengő munkanélküliek, a dinnyepiac ácsorgói, akiknek nem jutott dinnyeföld, akik itt süretnelnek a pesti aszfalton, végigjárják a dinnyehégyeket, pár álléért megveszik a kímustrált dinnyéket, vagy ingyen is megkapják, csak vigyél — és akik mások a Dunapart lépcsőin átalszák az obédidőt, most valósággal lakmároznak. Ellepik a rakpart lépcsőit, mohón kosztolják az eszt, kímustrált dinnyéket. Soknak*

bicskója sincs, csak egy harapja a földhözvágott, széttört dinnyét. A legelső lépcső a legfrekventáltabb, ez az első hely, innen mindjárt a Dunába dobják a héjakat, takarítani

Az első hely közönsége
(Szélpál Árpád felvétele A Reggel számára)

sem kell. De mi lesz, ha majd véget ér a nagy dinnyeszezon? Ki pótolja a pesti aszfalt manóját?

Neki ízlik...
(Szélpál Árpád felvétele A Reggel számára)

Dilettánsok a dunaparti dinnyeszüreten
(Szélpál Árpád felvétele A Reggel számára)

Bajszai Vojnich Dezső,

Szabadka volt prépost-plébánosa,

aki a háboru után filmszínész lett Amerikában, visszatért a papi hivatáshoz és egy amerikai zarándok-csapatral Budapestre érkezett

(A Reggel tudósítójától.) A Budapestre érkezett ünnepi zarándokok között szerényen húzódt meg egy őszülőhajú amerikai plébános: Vojnich Dezső. A nevére már kevesen emlékeznek idehaza, pedig a legszebb papi karriernek egyikét jelentette ez a név a háboru előtt való Magyarországon. Harmincegyéves korában címzetes prépost volt és az ország legnagyobb plébániájának, a szabadkai Szent Teréz plébániának a feje. Nyolcvanezer híve volt és nagyobb jövedelme, mint a székesfehérvári

püspöknek. Nyílt titok volt akkoriban, hogy a kiváló és elegáns fiatal pap, a nagynevű bácskai Vojnich-család népszerű sarja, *nem-sokára püspök lesz.* Es egy napon, kevéssel a háboru után, Vojnich prépost megjelent Budapesten — *civilruhában.* Egy belvárosi szállodában lakott hónapokon át és látható volt akkoriban mindenütt, ahol Budapest nagyvilági élete zajlott. Barátainak megmutatta az amerikai Paramount-filmgyár szerződését, amely őt évre szól.

A szabadkai prépost-plébános 1922-ben az újvilágba hajózott és beállott filmszínésznek.

Az ut, amit idáig megtett, nagyon érdekes. Vojnich Gyula nagybirtokos delege, szép fia Pestben jogászodott, majd önkéntes lett a szabadkai 8. huszárezredben.

Az elegáns huszárönkéntes, alig hogy kiöltötte katonai esztendejét, azsal az elhatározásával képezette el családját és a Bácskát, hogy pap lesz.

Innsbruckban végezte a teológiát, majd káplánkodott Szabadkán. Rövid idő múltán — Vojnich Dezső alig volt még akkor 27 esztendő — a palisi tóba fulladt a Szent Teréz-plébánia plébánosa és a közakarát a fiatal papot, a város köztisztelt szülöttét emelte az ország leggazdagabb plébánosi javadalmába. Müködésének egyik sokat emlegetett része volt az, hogy a Bácskában egymás után keresztele meg az izraelita vallásu nagybirtokosokat és nagykereskedőket. Vojnich Dezső néhány év múlva pápai káplán, majd hamarosan címzetes prépost lett és a háboru végén már őt kandidálták egy megüresedett püspökségre. A háboru szerencsétlen vége derékre törte karrierjét. A szabadkai plébánia jogilag a kalocsai érsek alá tartozott, de a valóságban az érsek nem gyakorolhatta jogait és a szabadkai plébánosnak nagyon sok baja volt Szabadka új urával. Közben pletykák kezdtek ki a magánéletét és a végleg elkeseredett Vojnich egy napon levetette violaszin szegélyül reverendáját és elhagyta plébániáját. Előbb Budapestre jött, ahol belevetette magát a világi élet árájába, majd Amerikába vándorolt. A hollywoodi Paramount-filmgyárban

már odaadták neki egyik új film főszerepét és megkezték a felvételeket, mikor Vojnich Dezső hirtelen eltűnt.

Nem látták többé Hollywoodban. Fivérek tettek el és Vojnich Dezső fölbukkant ismét, mint egy egészen jelentéktelen kis amerikai község magyar plébánosa. Hiába vetette le tehát Szabadkán a reverendát, visszatért ismét papi hivatásához. Egyháza visszafogadta, mert akk egyszer a pappaszólás szentsége illett, az pap marad mindörökre az Egyház felfogása szerint. Vojnich Dezső megöszülve tért most vissza rövid időre, mint egyszerű zarándok abba az országba, ahol már főpapi méltóságot viselt. Az újonnan földlított szabadkai püspökséget pedig éppen most töltötték be Vojnich szabadkai utódjával, Budanovics Lajos plébánossal, aki Budanovics Mária operatársnő bátyja.

A jászberényi szőlősgazdák viharos nagygyűlésen követelték a borfogyasztási adó eltörlését és a borforgalom szabaddátételét

(A Reggel tudósítójától.) A jászberényi szőlősgazdák vasárnap tiltakozó nagygyűlést tartottak, amelyen szövtették a szőlősgazdák sérelmeit. A nagygyűlést Kónesek István polgármester nyitotta meg, aki a jászberényi szőlősgazdák súlyos helyzetéről számolt be. A gyűlésen több ezer jászberényi szőlősgazda vett részt és az ország minden vidékéről is nagy számban jelentek meg szőlőbirtokosok. Kossinshy Viktor miniszteri tanácsos, a Szőlősgazdák Országos Egyesülete elnöke és dr. György Lajos, a Szőlőbirtokosok Országos Társasköre igazgatójának vezetésével. Kossinshy miniszteri tanácsos

erélyesen sürgette újból a borfogyasztási adó eltörlését és szervezkedésre hívta föl a gazdákat.

Dr. Reismann Zoltán arról beszélt, hogy a kormány csak ígéreteket tesz, de valóságban semmi sem történik, a szőlősgazdák a borfogyasztási adó eltörlése helyett a szesz forgalomra vonatkozó rendeletet kapták a nyakukba. Barát Endre a közönség helyeslése közben figyelmeztette az illetékes tényezőket, hogy addig segítsenek a gazdákon, amíg nem késő. Vitéz Kiss Kálmán elkeseredett hangulat közepette terjesztette elő a határozati javaslatot, amelyben a nagygyűlés követeli

a borfogyasztási adó azonnali eltörlését, a borforgalom szabaddátételét, a bornak étkelési szesz céljaira való felhasználását és a szőlősgazdatársadalom hitellel való ellátását.

A határozati javaslatokat a gyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta. Dr. Friedwalszky Ferenc polgármester bejelentette, hogy a határozati javaslatot

gróf Apponyi Albert, Jászberény képviselője utján fogják a kormányhoz felterjeszteni.

„Beciva“ Beketov Cirkusz Varieté

Városliget. Telefon: Automata 163-35

A világvárosi augusztusi műsor este 8 órakor és délután 4 órakor. 10 külföldi attrakció. Helyárak este 1 pengő/3 pengő (utalvánnyal a fele), délután 50 fillértől 3 pengőig (utalvánnyal nem érvényes).

JARDIN

Erzsébet királyné-ut. 1.   Telefon: Zugló 70-07

A nagy augusztusi műsor!

Utolsó hét!

Kezdete 10 órakor   Kezdete 10 órakor

Vasárnap délután utazott el ötvenezer ember lelkes tiszteletadásá közben a pápa legátusa

Könnyes szemmel intett bucsút Sincero bíboros a pályaudvar kapujából a tömegnek

(A Reggel tudósítójától.) Sincero bíboros, a pápa legátusa küldetésének utolsó napján, vasárnap reggel a premontrei kanonokrend gödöllői internátusának templomában

pappá szentelt egy fiatal premontrei szerzetest,

dr. Gerinczy Pált. A bíboros és kísérete szombaton délután érkezett Gödöllőre és a néhány évvel ezelőtt épült gyönyörű premontrei rendházban szállt meg. Este a rend vacsorát adott a pápai legátus tiszteletére, amelyen résztvett Hubertus Noots, a premontrei rend római generális prokurátora is. A vacsorán a kormány nevében Klebelsberg Kuno gróf üdvözölte Sincero bíborost, aki válaszában

az elragadtatás hangján emlékezett meg azokról a napokról, amelyeket Magyarországon töltött.

Vasárnap reggel a rendház virágos kertté varázsolt templomában történt az érdekes pappá szentelés. A főpapi misén, amelyet a pápa legátusa pontifikált, ott volt a kormányzó felesége, Horthy Miklósné is, továbbá Luttor kanonjogi tanácsos, a premontrei rendház valamennyi kanonoktagja s ott voltak a máriabesnyői klostrom igralmasnövérei és még sokan mások. A főpapi mise alatt, amelyenél tíz fölszentelt premontrei aldozár, dr. Hubertus Noots, a premontrei főigazgató, Hubertus Noots generális prokurátor, továbbá Parisi és Cesarini prelatusként Sincero bíboros kíséretéből segédkeztek, főként a fiatal dr. Gerinczy Pál pappaszentelése. A pápai legátus a déli órákban Gödöllőről visszatért Budapestre.

Délben fogadta bucsukihallgatáson a legátus a Szent Imre év rendező főbizottságát, amely Huszár Károly és Hász tábort püspök vezetésével jelent meg előtte.

Kézzel 12 óra után lépett a terembe kíséretével Sincero Alajos kardinális, aki az öt hársányan éljenző egybegyűltre áldását adta. Huszár Károly, a rendező főbizottság elnöke lépett a legátus elé, akihez magyar nyelven intőzött bucsuszédet.

— Eminenciád — mondotta Huszár többek közt —, egy föltötte be ezt a tisztelet, hogy ezzel a mi hitéletünket módosított megteremtette és közzétette, kedélyeskedés mindannyiunkra olyan katasztrófa volt, hogy ünnepeink sikerét tisztára annak a szeretetreméltóságnak köszönhetjük, amellyel Eminenciád valamennyiünk szívét meghódította.

Csiszár János c. püspök olasz nyelven tolmácsolta a magyar bucsuszédet, amelyre azután Sincero kardinális előbb magyarul, majd olasz nyelven felelt.

— Uraim! — kezdte a pápai legátus a tisztelgők lelkes éljenzése között. — Kedves megtisztelő szavai és elismerések nagyon jólesik nekem és örömmel tölti el szívemeti Olaszra fordítván beszédét, kiemelte, hogy mennyire meglepte őt az a példás rend és fejeletlen, amelyet a magyaroknál látott, amikor szentleiket ünneplik. Végül boldognak mondotta magát, hogy a pápának különleges áldását tolmácsolhatja a megjelentekre.

Erre valamennyien térdreborultak és a kardinális a szokásos szertartások között adta valamennyiükre a pápa speciális áldását.

Ezután a rendezőség több tagjával elbeszélgetett a legátus, akinek Huszár nyújtott át pompás biborszinű szattánybörbe kötve mintegy száz darab fényképféltet, amelyek a legutóbbi napok eseményeit örökítették meg. A kardinális elragadtatással nyilatkozott a félyvételekről, majd végül a pompás al-bumot

— Szép! Nagyon szép! Eljén Magyarország! — szavakkal fordult az ott várakozó Szegedy-Maszák Aladárné felé, aki ugyancsak biborszinű csomagolásban

a rendező hölgybizottság és a magyar nők a díndekaként pompás csipkés oltarterítőt nyújtott át

a kardinálisnak, aki csodálkozva nézegette a remek munkát.

Délután 5 óra 20 percekor indult el Sincero bíboros Serédy Jusztinán és Rotta Angelo nuncius kíséretében szállásáról, gróf Károlyi József Beszterházy-utcai palotájából a föllobogozott utcákon át. A bíboros autója előtt haladt Andréka főkapitányhelyettes,

majd Sipőcz polgármester autója. A menetet diszkráns lovasrendőr-szakasz nyitotta meg.

Az utcák zsufolóság megtelek ünneplő közönséggel; a Szentkirályi-utca végig be volt hintve virággal.

Kendőlobogattással, hársány éljenzéssel bucsuzott a főváros népe a pápa követétől. Körülbelül ötvenezer ember állt az utvonalon. Lassan haladt a menet a Szentkirályi-utcán, Baross-utcán, Múzeum-körúton, Károlyi királyi-utón, Tisza István-utcán, Lánchidon, Alagúton, majd a Krisztina-körúton át a Déli-vasút felé.

A pápai legátus könnyes szemmel ült az autóban

és bíborkeztűs kezével áldást intett az utca két oldalát zsufolóság megtöltő közönségre. A Déliavasut környékét a zászlók alatt föl-vonult küldöttségek, egyházközségek, védő-egyesületek, férfi és női kongregációk foglalták el. A pályaudvar érkezési oldalának esarnoka biborszinbe öltözött erre az alkalomra. A bíborba vont helyiséget az ország és a főváros cimerei ékesítették. A bejárat fölött nagy pápai cimere díszlett. A bejáratot a perronon keresztül a termes kocsi följárójáig a székesfőváros égszínké két domnyos hajdú álltak az ország és a város zászlóival. A termes kocsi sarga és fehér virágokkal, a pápai színekkel ékesítették. Egymás után érkeztek a legátus bucsuzatására az előkelőségek. Félhatkor vonult föl zeneszóval a katonai díszszázad, amely a pályaudvar homlokzata előtt helyezkedett el, jobbszárnyán a Mária Terézia nevet viselő 1. honvégyalozgerezd zászlajával. A pályaudvar egyik oldalán a papság, a szerzetes rendek, az apácák, a meghívott világi előkelőségek helyezkedtek el, míg a tuloldalra beengedték a nagyközönséget. Hat óra előtt 8 perccel távoli éljenzáld jelentette, hogy közeledik a legátus. Egy perc múlva ügét lovak patkója csattogott a kövezeten, a rendőri díszszakasz lovagolt el a pályaudvar kapuja előtt. Hársány vezényszó hangzott föl: „Vigyázz! puskával tisztelgij!” A zászló mélyen meghajolt, a század jobbszárnyán a zenekar a pápai himnusz kezdte játszani. Ebben a percben lépett ki kocsijából a hercegprímás kíséretében Sincero bíboros. Ellépett a század arevonala előtt, majd

megállt, arecal a város és a nép felé, föl-emelte jobbát és áldást intett.

Azután belépett a bibordiszes előcsarnokba. Serédy hercegprímás, Angelo Rotta pápai nuncius, Sipőcz polgármester, gróf Pálffy Fiedl világi kamarás, Parisi, Cesarini és Luttor Ferenc prelatusként, Caffarelli herceg és Mario Belardo nemes apóter kíséretében. Üdvözölte a jelenlevőket, majd ismét megfordult, még egyszer kilépett a küszöbrre, hogy még egy utolsó pillantást vessen a városra és a népre. Ujból fölemelte a kezét, áldást osztott, majd meghatottságtól elcsukló hangon így kiáltott magyarul:

— Eljén Magyarország, éljen a magyar nép! Egyszerű éljenzés volt rá a visszhang. A katonai zenekar a Himnusz játszotta, majd előlépett Sipőcz polgármester és a következő beszédet mondta:

— Ebből a boldogtalan országból boldog országot varázsolt egy létre Eminenciád és ebből a boldogtalan városból boldog várost. Soha el nem múló hálával köszönjük, hogy a Szent Atya Eminenciád személyével ilyen nagy megtiszteltetésben részesített bennünket.

Ne vezessen félre senkit az a fény és pompa, amivel mi ünnepeitünk.

Szegény, szerencsétlen, gazdasági nyomorúságban stnylódó ország és főváros ez, amely csak lelkesedését, a megtiszteltetés fölött érzett örömet fejezte ki.

Dr. Hász István tábort püspök monoott ezután rövid üdvözölő szavakat:

— Jöttél, láttál és győztél! Megvettél sziveinket és áldás járt nyomodban. Vidd magaddal sziveinket és vidd magaddal áldásunkat.

A bíboros legátus, aki szemmeláthatóan meg volt indulva, így válaszolt magyar nyelven:

— Uraim! Kedves szavai szívem mélyéig meghatottak. Nagyon köszönöm a figyelmet és a szeretetet. Eljén a magyar nép, éljen Magyarország! Eljén Szent Imre herceg emlékezete,

A dörgő éljenzéssel fogadott szavak után Vértessy Sándor, a kabinetiroda főnöke lépett a legátus elé egy testőr kíséretében. Francia nyelven bucsuzott a kormányzó nevében a legátustól, átadva azokat a fényképeket, amelyeket Horthy Miklós kormányzó küldött a bíborosnak. Sincero kardinális ugyancsak francia

nyelven köszönte meg a kormányzó bucsu-üdvözlését. Egy leányka virágcsokrot nyújtott át a kardinálisnak, aki megsimogatta a bájtos gyermekét. A perronra lépv a nuncius személyesen elbucsuzott a notabilitásoktól, majd megölette és megöskölte Serédy Jusztinán hercegprímást. A közönség a pápai himnusz, majd a magyar himnusz énekelte, a bíboros pedig a hercegprímás, a nuncius, Hász püspök, Huszár Károly és Böle páter kíséretében szállt be a termes kocsiba, ahol elhelyezkedett kísérete is.

A hercegprímás egy perc múlva ismét visszazárt a perronra. A legátus azonnal megjelent az ablaknál és tovább beszélgetett a kocsi alatt álló urakkal. Azután két marokra fogva, pápai érmekeket nyújtott le a perronra és szétszórtta azokat. A trézi gyors, amelyhez utolsónak esatolták a legátus termes kocsiját, 6 óra 15 perckor lassan megindul, mialatt a perronon elhelyezkedett zenekar az olasz himnusz játszotta. A pápai legátus

hol a jobb, hol a bal ablaknál jelent meg, könnyes szemmel intve bucsút a lelkesen éljenző sokaságnak.

A pályaudvart elfoglaló tömeg és az előkelőségek mindaddig helyükön maradtak, amíg a tetőről lengő zászló az alatt ki nem húzódt a pályaudvarról a legátus kocsija. Az ablakban bucsuzól még egyszer meglebent a bíboros; a legátus utolsó bucsút intett Budapest népeinek!

A legátus utja a határig

Székesfehérvár, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Este fél nyolc órakor utazott át Székesfehérváron a legátus. Shoy püspök utasítására Fehér vármegye egész területén, Erdől kezdve, ahol a vonat meg sem állt, a községek lakosai a plébánosok vezetésével kivonultak a vasutvonal mellé és üdvözölték. A város közönsége nevében Kistelek városi főügyész, az egyházközségek világi elnöke, mondott magyar üdvözölő beszédet, amire Sincero bíboros magyarul válaszolt. Shoy püspök latin nyelven üdvözölte a legátust, akinek Úveges Zsuzsika virágcsokrot adott át.

Nagykanizsa, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A vonat éjjel 10 óra 14 perckor érkezett meg a felloboogozott nagykanizsai pályaudvarra, ahol Nagykanizsa város és Zala vármegye minden társadalmi osztályából hatalmas közönség jelent meg, hogy a pápa legátusától a magyar határállomáson bucsút vegyen. A legátushoz Rott Nándor megyéspüspök, Bódy Zoltán alispán, Krátky István polgármester és P. Deák plébános intézett üdvözölő szavakat, a katonai zenekar pedig a magyar Himnusz és a pápai himnusz játszotta el. Röviddel utóbb a legátus elhagyta a magyar határt.

Hol van Mussolini: Rómában vagy Franciaországban?

Paris, augusztus 24.

(A „Magyar Távirati Iroda” jelentése.) A „Paris Midi” lyoni jelentése szerint Mussolini tegnap este 6 óra tájban Bourg-Saint-Maurice mellett egy nagy sárga automobilon

átkelt az olasz-francia határon

és Chambéry felé hajtottát. Mussolini az alpesi hadgyakorlatokon résztvevő francia hadsereg csapatfelelő találkoztott.

A Stefani-iroda e hírrel szemben megállapítja, hogy Mussolini, aki augusztus 22-én Padernóban unokaöccse temetésén vett részt, már 23-án

visszatért Rómába és most is ott tartózkodik.

Önt biztosan érdekli

hogyan nyilatkoznak kiváló orvosi szaktekintheyek a tiszta, valódi babakávéról. Hogy mily értékes és elengedhetetlen tényezője a legkülönbözőbb betegségek megelőzésének és gyógyításának a koffeintartalmu babakávé, azt az „Orvosi nyilatkozatok” című röplapon, mely minden Meini-főközlésben megtalálható, olvashatja.

Meini Gyula Rt.

BON-TON az izzdolég szagát megszünteti. Az izzdolégot nem szorítja vissza, hanem azt alkotórészei bontja és semlegesíti, mialatt a kellemetlen szagképződésnek elejét vesi. Az első tudományos készítmény. Kapható mindenütt

Merről fuj a szél a magyar óperencián?

2. A riadt kunországi „kormánypart” riadója A Reggel multheti teleplezéseire

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Igazán ezer sebből vérzik. Mint az orvos, aki jószándékkal, önfeláldozással segíteni és gyógyítani akar, indultunk el múlt héten csakugy falomra Magyarországon, hogy megkérdezzük a népet, hol, ki s mi fáj neki? Múlt hétfőn jelent meg első cikkünk a kunsági föld közgazgatási bakafantokodásairól s A Reggel őszinte szava nyomán megindult a nyüzsgés a sűrűben; a kunszentmiklósi darázsfejek csak úgy szong azóta s ontja a helyreigazító nyilatkozatokat, amelyeket azonban,

minthogy állításaink tényeire jó óvatosan ki sem térnek, természetesen nem is közlünk.

De helyre kell igazítanunk nekünk a kunszentmiklósi helyreigazítási frontnak azt a mesterkedését, amellyel A Reggel őszinte, őszinte, a közigazgatás által agyonmoleztált kunszentmiklósi polgárságnak segítségére sőt sorainkat azzal a hazugsággal próbálja erőltetni, hogy A Reggel Kunszentmiklós képviselőtestületét kalandoroknak nevezte, hohozt A Reggel multheti tudósítása félre nem érthető módon

csakis Zsámboki Lajost és Burka Ferencet nevezte kalandoroknak.

Ezt ezennel és újból leszóezvén, áttérünk Kunország közállapotainak további bemutatására. Folytatjuk munkánkat ott, ahol abbahagytuk. Csak a kuriózum kedvéért bizgyszítjük még ide, hogy a megriadt kunsági közigazgatás, amely talán azt hitte már, hogy *amíg a világ világ, addig nyugodtan folytathatja kisdéd játékaát a messzi kunsági homok csöndes talárolja alatt*, a június 22-iki képviselőtestületi ülésen a kiskunmágyi Göre Gáborával, Juhász Gábor volt községi fuvarossal —

bizalmatlanságot akart szavaztatni A Reggel ellen

a kalandor elnevezés miatt. Miután azonban nem mindenki hitte el cikkünk félremagyarázását, az indítvány természetesen részben ellenszere, részben faagos közönybe fulladt...

... Zsámboky tanárról a székesfehérvári rendőrkörület főkapitánya 1930-ban — tehát *11 évvel az események után* — hivatalos jegyzőkönyvben a következő megállapításokat tette:

„Dr. Kelemen Béla nyugalmazott tankerületi főigazgató szerint Zsámboki nyugtalan természetű, nem normális idegrendszerű, egzaltált ember benyomását keltette, aki

a forradalom kitörését lelkesedéssel fogadta, abban szerepét vállalt és az ifjuság vezetője lett.”

Dr. Gossi tanár a következőket mondja jegyzőkönyvébe ugyanott:

„Mint szocialista, nagy tevékenységet fejtett ki egy a forradalom, mint a kommunálatt.”

„Nyugtalan természetű egyén, aki nem tud tőlenül élni, állandóan működési teret keres, miután azonban nem alkalatos, ingatóg jellem, így

bármely téren kifejtett működése aggályos.”

„Az egyik székesfehérvári napilapban Zsámbokinak egy cikke jelent meg, amelyben Zsámboki elcselekedett azzal, hogy

miután a vörös hadseregnek azon csapata, amelyeken beosztást nyert, kevésszámú katonával rendelkezett, ő, mint annak parancsnoka, közsegről-közsegre járva olyan propagandát fejtett ki, hogy fülhívása következtében annyian csatlakoztak a vörös eszméhez, hogy csapata létszáma teljes lett.”

Ugyanebben a jelentésben olvassuk a következő részletet:

„Zsámboki Lajos tanárnak, a székesfehérvári főreáliskola igazgatójának a kultuszminiszterhez intézett véleményes jelentése szerint legfőbb hibája az volt, hogy

mint erkölcs tanár, ateista tanokat hirdetett, oly hangon és modorban, amely városszerte megbotránkoztató keltett és az iskolázott szülőkkel valóságos kétségbeeseltette.”

Zsámboki egyik feygyverés, a többszörösen büntetett előéletű és jelenleg is többszörösen büntető eljárás alatt álló Burka Ferencen kívül Golubovics József nyug. százados, testnevelési főhadó, levante-parancsnok, Golubovics Markó főszolgabíró, az „óvatos” Székely főjegyző támogatásával mindenáron levele-fóktatónak akarja Zsámbokit megtenni. Terjedelmes beadványban igyekezeti visszazselezni a testnevelési főügyelőség útján

Zsámbokinak a kommun után elvesztett tisztú rangját.

Golubovics ellen egyébként igen érdekes tartalmú följelentés érkezett a közelmúltban a szegedi vegyesdandárparancsnoksághoz. Elmondja a följelentés a következőket:

Golubovics négy éven keresztül tartozott

egy kunszentmiklósi szegény asszonynak négy száz pengőjével.

Tartozását csak akkor fizette meg, amikor figyelmeztették, hogy egy tízét nem tartozhat négy évig egy alacsonyabb társadalmi osztályba tartozó asszonynak.

A „baképartí Hindenburg” és társai

igy hívják Kunszentmiklósan a Markó-párt doyenjét, a helynéves Busz Gyula közigazgató, aki tisztes koránál fogva sem lévén alkalmas arra, hogy ellene komoly kifogásokat emel-hessünk, e sorainkban egy humoros jegyző-könyv kapcsán kerül Zsámboky Lajos mellé, akinek egyébként is legszűkebb baráti köréhez tartozik. A királyi közigazgató ur, aki konzervatív mióvoltát eddigi politikai pályafutása alatt kizárólag azzal igazolta, hogy ellenzete a világ legporosabb városa, Kunszentmiklós számára négy öntözőkocsi beszerzését, meg volt hiva a helybeli vadásztársaság egy fogadására, amelyet a társaság előkelő vendégek tiszteletére rendezett. Busz Gyula, bár meghívót kapott, nem jelent meg a fogadáson, ellenben a lakására vitették tetemes mennyiséget abból a sörből, amely kizárólag vendégeiknek volt előkészítve. A vadásztársaság ezért

jegyzőkönyvben megütkezés és rosszálását fejezte ki a közigazgatóval szemben.

Markó Jenő birodalmában egyébként legújabbban az alábbi épületes eset történt. A szabadszállási kunok Dr. Tóth Károlyt akarták községi bírónak megválasztani. Föl is vonultak a község házára vagy háromszázán, de a főszolgabíró nem jelölté azt, akik őt akartak, hanem Gerébi Jánost jelölté első helyen, akit a törvény szerint nem is lehet megválasztani, mert csak néhány hónapja lakik a községben.

Odukban összezsufolva tanítják az ondi és erdőbényei gyerekeket

Nagy részük a földön ül, 132 gyermekre 2 tanító jut és a gyerekek fele rövidlátó lett a sötét helyiségben

Szerencs, augusztus 17.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) A kultuszminiszter meggyőző cikkeiben és szónoklatokban ostromozta azokat, akik sokalják a milliárdot, amelyeket a kulturfőlny politikájú főlemést. Ezzel szemben a kulturfőlny nagyobb díesőgére, még mindig szegénytelen állapotban vannak népskolák az országban, amelyek közül nem is egyre éppen A Reggel hívta föl a közfelfelmet. Ily kétségbeeső helyzetben van a Hegyalja két községének népoktatása; az ondi református és az erdőbényei katolikus elemi népskola. Megnéztük mind a két iskolát és megállapítottuk, hogy a helyzetük a legnagyobb mértékben

főháborító, közegészség- és kulturaellenes.

Ondon, ahol két tanerős református elemi iskola van: 132 gyermek látogatta az iskolát. Az egyik tanterem kis parasztházban van, nagysága 20 négyzetméter, magassága 2,5 méter. Világításra és szellőztetésre egyetlen tenyérnyi ablak, előtte magas kőfal. Ebben

az oduban

az elmúlt évben 35 gyermeket zsufoltak össze; az idén már 50 a beiratottak száma. A sötét helyiségben a gyermekeknek több mint a fele rövidlátó lett. A játszótér: 28 négyzetméternyi terület az eresz alatt. A másik tanterem közvetlenül udvarra nyíló ajtóval, valamint nagyobb. A magassága ennek is 2,5 méter. Világítás merénylet a gyermekek és a tanítók ellen: délután napfényes időben sem lehet benne tanítani. E teremben a múlt évben 80—90 gyermek szorongott.

nagy részének ühölly a földön jutott.

A behorvott sarat kapával takarítják el. A fekete falitábla fehérre kopott. Az iskola főszerele nulla, még a legelmeibb szemléltető képek és eszközök is hiányzanak. A község hat éve instancalázik a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban. Igéretkélly egyebet nem kapott. Ugyanez a helyzet az erdőbényei római katolikus iskolánál is. Nem tulunk, ha azt állítjuk, hogy

deszkahődében tanítanak, olyan összezsufoltságban, amely a folytonos járványok okozója.

Az erdőbényei katolikus iskolát is tulzás nélkül elvishelhetetlenül „balkáninak” itélhetjük.

El sem rendelte a személyszerinti szavazást, hanem kézfőltartással választotta meg, ősi recipe szerint, Gerébi Jánost, olyan módon, hogy

egy elkésereedett tömeggel szemben mindössze néhány ember tartotta föl mind a két kezét.

A választás miatt az elkésereedett szabadszállások 150 legtekintélyesebb gazda aláírásával fölbevezést és panaszt adott be a főispánhoz, amelyből szőszert idézzük a következő sorokat:

„A főszolgabírónak azon eljárása miatt, hogy a község anyagi főnkretelét előidező és azokkal tartó csekély kisebbség csoportjával tart és törvényes hatátmánál fogva

újból azokat kívánja a község nyakára ültetni, akkik fölött a község közvéleménye már itélet és a közügyek intézéséből kizárt és saját magából kirekesztett,

a régi sobeket még el sem felejtő és a régi bűnök miatt még mindig fölzigatótt lelkiállapotban levő polgárok olyannyira elvesztették lelki egyensúlyukat, hogy a község háza tancsterembe tödültek, a csendőreket félretolták és „szemelen, alávaló, gyaldatos” és ehhez hasonló kifejezésekkel illették egy őt, mint a megválasztottnak nyilvánított Gerébi Jánost, akinek azonnali lemondását állandóan követelték.”

Ime, a kunszentmiklósi járás, a Markó Jenő főszolgabíró és Zsámboki Lajos tanár birodalma. Zsámboki professzor ur, egyébként a „Dunamellék Kiskunsgy” egyik számában vezércikkelt ír s abban emigyen sóhajtozik:

„Bizony, törvény, hogy mindazok, akiket valami erkölcsi defektus ért kurta életükben, önkéntelen is szövetkezőbe tömőreülnek és összeformnak. A tanulság belőle: ti, becsületesek, tudatos szövetkezők és fakasszatok ki a társadalom betegült testéből a bűnszövetkezőket undok kelevényt.”

Végre valami, amiben egyértelműnk mi is Zsámboky tanár ural, sőt egyetért vele a kunsági ellenlák igazságot kereső bátor vezére, Dr. Ponarósz Aladár a mögötte főlsorához táborával, Valóban itt az ideje, hogy a becsületesek szövetkezőknek és ha nem is ilyen körülményes körmondatokkal, de annál eredményesebben — a Zsámbokyak ellen. E. Z.

Klebelszberg miniszter ne esodálkózzék, ha ily megrázó és elkésereítő képeit látva a kulturfőlny politikájának, az adóíztó polgár gondolkodni kezd és olyan gondolatokra jut, amelyekről az erkölcsvédelmi törvény paragrafusai cigánykeréket vetnek ijedtükben...

Bécsi vásár

1930 szeptember 7—13 (Rotunde-ban szeptember 14-ig)

Külön kiállítások:

Prémdivat szalon. — Cipő- és bőrvásár. — Butorvásár. Reklámkiállítás. — „Kereszényi művészet”-kiállítás

Nemzetközi rádiókiállítás

Vas-és patentbutor-vásár. Irodai kiállítás. Elelmiszerek és ábrézeti cikkek kiállítás. Építészeti és utéptési kiállítás. Technikai udonságok és találmányok. Francia, görög és hindu gyűjteményes kiállítások. Mezőgazdasági és erdőészeti mintakiállítás a III. osztrák állatvisszárral együtt

Vizum nélkül, vásárgyalóvalnyal és ülővellett bárki szabadon átléphet az osztrák határt. Cseh átutazóvizum nem szükséges. Jelentős menedéjkezővezmények a magyar, cseh és osztrák vasutakon, a Dunán, valamint a légforgalomban. Vasárgyalóvizny (n 5.—1) és minden-nemű fölvoigazolnynt készenléson ad

Wiener Messe A. G., Wien VII,

valamint — a leipzigi ószí valnyal — a Wiener Messe (udakozóirodáján) (Auskunftsstelle in Leipzig, Oesterr. Messhaus) továbbá az alant fölsoilott tisztelettel meg-biztatottak:

Budapesten:

Osztrák Követség, Akadémia-utca 17.
Osztrák Főkövetség, V. Akadémia-utca 17.
Schenker & Co., Nador-utca 25. Postafők: 53.
László Gy. A., V. Vilmos-es-ut. 12. (Tel.: Aut. 806—01.)
Idegenforgalmi, Beszerzési, Utazási és Szállítási Rt.
Máv. Hiv. Menetjegyroda, V. Vigadó-ter. 2. (Posta-fők 189.)
Máv. Hiv. Menetjegyroda főköja, V. Nador-utca 18.
Máv. Hiv. Menetjegyroda főköja, I. Gellért-ter. 1.
Máv. Hiv. Menetjegyroda főköja, VIII. Baross-ter. 17.
Délvisnyat Menetjegyrodjája, VII. Erzsébet-körút 45—47.
Máv. Hiv. Menetjegyroda főköja, VII. Keleti pályaudvar indulási oldal.
Máv. Hiv. Menetjegyroda főköja, V. Vilmos-es-ut. 78.
Máv. Hiv. Menetjegyroda főköja, Corvin-Aruház, VII. Blaha-Lujza-ter. 3.
Máv. Hiv. Menetjegyroda főköja, VIII. Baross-utca 1.
Máv. Hiv. Menetjegyroda főköja, VII. Erzsébet-körút 29.
Máv. Hiv. Menetjegyroda főköja, II. Fő-utca 1.
Máv. Hiv. Menetjegyroda főköja, Újpest, Apáczai-ter. 67.
Máv. Hiv. Menetjegyroda főköja, IV. Petőfi-Sándor-ut. 2.
és az összes vidéki menetjegyrodak.

„Egy éve és három hónapja festek... akkor kaptam az első olajfestéket és egy megpenészedett zsákvásznat...”

— mondja Peterdi Gábor, az ujonnan felfedezett tizenöt-éves festőtalentum

A gimnáziumban rajzból mindig intőt kapott és most — kiállítást rendez az Ernst-muzeumban

(A Reggel tudósítójától.) Atléta. Izmos, sudár, akár a jejenye. Komoly és megmondó. Eretl. Öntudatos művész, nem csodagyermek.

Tizenöt éves

és jütéka, gondja, szerelme: a festék, a vászon, a kép... A Rózsadomb alján a műterme. Még a szüleit sem engedi be a lakásba, amikor fest. Magára zárja az ajtót. Olyan ez a műterem most, mint egy drágakőkirakat. Lila vázából georginák, dáliák, gladiólusok színzuhataga

A 15 éves Peterdi Gábor festőművész önarcképe, amelynek művész körökben általános, nagy sikere van...

szikrázik szét, mint az ekrazit. Mezőkövesd színei kergetőznek, bujkálnak, vibrálnak itt. Egy portré tesz élem. Gladiátor, piros uszódresszenben.

— Ezt a portrémat kritikusok számára festettem... — mondja.

A festmény az ifjú művészt ábrázolja. Csupa leegyszerűsített tömörség. Naturalista formáltság, stílizált kolorizmus. Bámulatos! Minden képen más technika, de minden képen: ő. Peterdi Gáborból a mondanivaló hoz felszínre új és új technikát, néhol olyan, mint a közzöriült gyémánt; a festékgörcök tündöklőve megtörnek és tüzes színszikkakkal szívárványosítják át és át a képet. Másutt ugy kezezi az olajfestéket, mint a pasztelt. Itt dallamos harmóniák lágyítják lelkét, anélkül, hogy ez a lágyág erőfőlen érzelmességbe zuhanna.

Nines az a zongoravirtuóz, aki több skálán játszik és variációival az ő magaságainál messzebbre ragadna...

Lehet, hogy e cikk kihívja azok ellenszenvét, akik művészi téren felbukkanó rendkívüliségekben sohasem hisznek. Pedig a szó igaz értelmében vett művész csak rendkívüli lehet s ezen a tényen mit sem változtat, ha ez a rendkívüliség nem agasztán, csak tizenöt éves ifjú. El kell mondani azt is, hogy a fiatal művész rajzolni nem tanult. Ha tanult volna: attól meg a világ legrösszömb festője válhatott volna belőle. Az autodidakta épügy nem várhat főnök elnézést, mint bármely bizonyítványokkal felszerelt akadémiásta. Peterdi technikai készsége s metiébéli alaposága ekvivalens a koloráló művészessel. Minden készen jelentkezik nála. Ha botorkál is, egészen bizonyos, hogy célhoz ér és mulhatatlanul birtokba veszi a megnyilatkozáshoz szükséges kifejezési eszközöket. Az tehát, hogy a művészek fenntartás nélkül „tanulnia” kell — elötlélt. Művésztől nem kérem számon a bizonyítványát. Ez polgári foglalkozások elengedhetetlen kritériuma — igaz, hogy itt is inkább a gyakorlati stallumok elnyeresénél, mint, mondjuk — művészeti lércék betöltésénél. Peterdi művészete talán talkezen is bontakozik ki ebben a mostani magamegmutatásában s talán aggodalmat kelthet oly irányban, vajjon tovább fejlődésétől messzebbmenő ámulásokat várhatunk-e? Jósok nem vagyunk. Ez a művészet előtünk van. Ennyi. S mai mivoltában

friss, töretlen hang a modern bukdácsolások oly kevés igaz értéket rejtő labirintusaiban.

Könyvet vesz elő. Képet mutat. A kép Madonnát ábrázolja a gyermek Jézussal.

— Fra Filippó Lippi... — sóhajtja. A klasszikusok közül ő fogott meg a legjobban...

Észreveszi, hogy jegyzem, mit mondott.

— Es Boticelli... ezt ne tessék kihagyni... Őszintén szólva a klasszikusokat szeretem a legjobban. Azt hiszem, hogy a modern művészek a klasszikusokból merítettek. Leonardo da Vincinek van ebben a könyvben egy képe, ennek a háttéri részét már százszor lerajzoltam. Meg a Madonna kezét. Itáliai parasztleány arcát választhatta Leonardo a Madonnájához. A kezei remekek. Rafaelt is imádom!

— A magyar festők közül kiket szeret a legjobban?

— A régiek közül Paál Lászlót. Aztán Szinyeyit, Mednyanszkyt. Rippl-Rónainak Inom női fejait, de nem azokat, amelyek kontúrosak és kemények. A mostanik közül Rudnyait, Csókót, Kosztát... Az egészen fiatalok közül... Az igazat megvallva, a

neoklasszicista irányt egészen hamisnak és eltérőlyedtelnek tartom. Megmondom, miért. A neoklasszicizmust nem a külső formák utánzásával és kopirozásával lehet elérni, hanem a kép lelkébe kell klasszicizmust belevinni... Unom azokat az állandóan visszatérő fekete-fehér kökötökákat a boltives előcsarnokokban s az erőszakoltan primitív női fapofákat s kezükben a pléhiliomokat...

Mai művész fesse azt, ami körüveszi őt. Az oszlopcsarnoktól s a fapofáktól még nem lesz klasszikus a kép...

Nem a „mi”, hanem a „hogyan” a fontos...

Nézem a nadrágit. Mintha festékbe mártották volna.

— Ebben járok az utcán is... A multkor meg-szólitottak... Mázolósejűnek néztek...

— Mióta fest?

— Egy év és három hónapja. Akkor kaptam az első olajfestéket és egy megpenészedett zsákvásznat... Sokat könyörögtem érte anyukámnak... Azóta folyton festek... Várjon, ezt is meg akarom mondani.

A gimnáziumban rajzból mindig intőt kaptam... Mondok egy jót. A negyedik gimnáziumban azt mondta a rajztanárom, hogy látszik, hogy igyekvő vagyok, csak nem tudok...

Ijedtem néz rám.

— Mégse, ezt talán mégse tessék megírni... csak kitömi a cikket!... Tavaly az Iparművészeti rejsziskolába akartam magam fölvetetni apám kívánságára. Nem vettek föl. Nem feleltem meg. Akiknek én csináltam meg a vizsgarajzait, azokat fölvettek. Elmondtam Rudnyának a dolgot, aki azt mondta:

„Örülj lám, szerencséd van, csak elrontottak volna...”

Most készíti elő Ernstbeli kiállításának anyagát. Művészek, írók keresik állandóan, de most már Gabi nem mutatja többé a képét. Nem akar hallani véleményét. Se jót, se rosszat. Dolgozik.

Bálint Jenő

Vasárnap körözőlevelet adott ki a rendőrség egy pesti nagykereskedő ellen, aki már pénteken meghalt

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a rendőrség család bukás és család büntelése miatt körözőlevelet bocsátott ki Fillenz A. Rezső ismert budapesti nagykereskedő ellen. Fillenznek a Thököly-ut 26 alatt volt műszaki- és vegytermék nagykereskedése. A cég néhány hónappal ezelőtt felszámolt, ezután

több följelentés érkezett Fillenz ellen és megindult a rendőri nyomozás, melynek során a cég főnökét többször keresték a detektívek, de minden alkalommal hiába. Fillenzet nem találták odahaza. A házbeliek elmondották a detektíveknek, hogy a nagykereskedő Törökbalinton súlyos betegnek fekszik. Miután a detektívek nem találták Budapesten a csalárbukással vádolt nagykereskedőt,

elrendelték vasárnap országos körözését

s minden hatósággal hivatalosan közölték személyleírását: 53 éves, budapesti születésű, 172 cm. magas... A hónapok óta teljes elvonultságban Törökbalinton tartózkodó Fillenz-család mit sem tudott a megindult rendőri nyomozásról. Önfeloldozással apolták a családfőt, akinek állapota egyre rosszabbodott. A gondos orvosi kezelés sem segített,

Fillenz A. Rezsőt pénteken megölte régi szívhája.

Tragikus találkozás a véletlennek, hogy vasárnap reggel, amikor a gyászjelentés Fillenz haláláról megjelent a napilapokban, értesült a gyászoló család arról, hogy a rendőrség körözi az elhunyt nagykereskedőt. Megdöbbenve halottak, hogy család bukással vádolják Fillenzet, aki erről soha nem tudott. Elcsúszó hangon mondja Fillenz Rezső özvegye A Reggel tudósítójának:

— Nem tudtunk semmit, nem hallottunk soha a rendőri nyomozásról!

Szegény férjem egy szóval nem említette, hogy a rendőrség valami ügye lenne. Egy éve már, hogy felszámolt a cég, mert nem tudott megbirkózni a mai gazdasági viszonyokkal. Elest az egyenlőten küzdelemben. Akkor mindenkit kielégített... Elutaztak Pestről, mert a férjem akkor már nagybeteg volt, a reménytelen hajsa fejtörte az idegét és meglátadta a szívét. Es, ime, a sors még a halála után is üldözi:

miatt a ravatalon fekszik, a rendőrség körözi...

Fillenz A. Rezsőt, akit vasárnap reggel óta körözi a rendőrség, hétfőn dében 1 órakor temetik a rákoskeresztúri temető halottasházából...

HA A CSÁSZÁR VISSZATÉR...

RAMON NOVARRO,

MINT A CSÁSZÁR LEGVITÉZEBB GÁRDISTÁJA.

A METRO-GOLDWYN SZEZÓNNYITÓ SZENZÁCIÓJA.

DAL, SZERELEM, BÁTORSÁG.

RADIUS
METRO
FILMPALOTA

A szezon első igazi sikere!

HIREK

Hiba a kréta körül

Már megint hiba van a kréta körül. Ezúttal ama kréta körül, amellyel a fővárosi törvényhatósági választók névjegyzékét összeállították. Ugy halljuk, hogy hétfőn reggelre, amire a határidő lejár, közel nyolcezerre emelkedik a panaszok száma. Nyilván adófizető polgár sérelmezi, hogy kihagyták a választók listájából. Ez a szám persze csak Budapestre vonatkozik, ahol pedig titkos választójog mellett erős ellenőrzés van. *Elgondolhatjuk, mi lehet védelem!* Sajnos, a magyar társadalom, amelyből kiégették a polgári szabadságnak még az őszönreit is, vállvonogatással tér a választási visszaélések fölött napirendre. Naiv embernek tünik föl, aki ma ezeket a jelenségeket főláborodik. Lassan kimegy a divatból, hogy a *nép-képviselőnek fundamentuma a szabad és tisztáztatás, hogy a terrornak, a megkísértéseknek, a presszionak és a vesztegetések bármely fajtája a parlamentarizmus ösödjéhez vezet.* A politikai korrupció nem eresztette olyan mélyen gyökereit a magyar földre, hogy azokat ki ne írhatnók. A választásokról szóló szöveg eppoly oly *köztörvény*, mint a többi. *E törvény szakaszai ellen véteni éppen olyan büntetendő cselekmény, mint minden más törvény megsértése.* Egy civilizált állam sem vállalhatja, hogy legyenek olyan törvényei, amelyeket meg lehet sérteni úgy, hogy a törvénysértők még jutalmat, előléptetést is remélhetnek. A törvénnyel visszaélést tehát büntetni kell. 'Aki csal, lop, gyilkol: tömlöcbe kerül. Miért?' Mert megsérti a törvényt, a társadalmi rendet, a jogbiztonságot. *Miért nem büntetik ugyanígy azokat, akik földjüket a polgári szabadságot, késemmitzik a polgári jogából és megkímélik a polgárság szabad véleménynyilvánítását?* A választási törvény ne legyen olyan törvény, amely ellen számosan véhetnek abban a föltevésben, hogy visszaéléseik fölött nemcsak szemet hunynak, hanem még érdemlapjukra írják át. *Egy-két példa statutuáltság kiderülne az ég, tisztulna az atmoszféra Pesten is, de különösen vidéken!* Mennél több a baj és a gond, mennél keserűbb a sors és nehezebb az élet, annál inkább szükség van rá, hogy az ország közvéleménye abban a keretben nyilvánulhasson meg, amelyet a törvény engedélyez és *ezt a törvényt ne homályosítsa el semmiféle tirt vagy titkos, vagy följuttott önkénykedés és erőszak.* Ez csak világos, mint — a törvény.

— Továbbra is meleg idő... A budapesti meteorológiai intézet vasárnap kiadott jelentésében az időprognózis a következő: *mérsékelt nyugati légáramlásokkal továbbra is meleg idő várható.*

— Halálós. Vasárnap délután 3 órakor temették el Paksen nagy részét mellett *Magyarország legöregebb evangélikus papját, Horváth Sándor 68 évesen, aki 64 évig állt a paksi evangélikus egyház élén. Néhány nappal ezelőtt, 90 születésnapján még fölött beteggyárból, fölvitte magát a temető szőcskére és onnan bucsuzott el szép szónoklattal híveitől. A temetési szertartást Kapi Béla evangélikus püspök vezegte és résztvett a temetésen Pesty Pál ny. igazságügyminiszter, egyházkerületi főigazgató is.*

— Bölöni Györgyné ellen vasárnap körözlevelet adtak ki. A budapesti törvényszék vasárnap elrendelte dr. Bölöni Györgyné, Márkus Otilia (tró néven; Kémeri Sándor) körözését. Bölöni Györgynét, mint a körözövelével közli, *távolítotték büntönmel mondogta ki a törvényszék a nemzet rágalmazása és kormányzósértés miatt. A törvényszék — a körözövelé szerint — az in contumacia — a körözövelével Györgyné ügyében a körözvény kiadásával — a vádlott előállításáig a büntető eljárást egyben megszüntette.*

— Bécsben leszállították a kenyér árát. Bécsből jelenti *A Reggel* tudósítója: A szocialista fogyasztási szövetségek ülézetében a különböző kenyérfajták árát hétfőtől kezdve 4-7 groschnel leszállították.

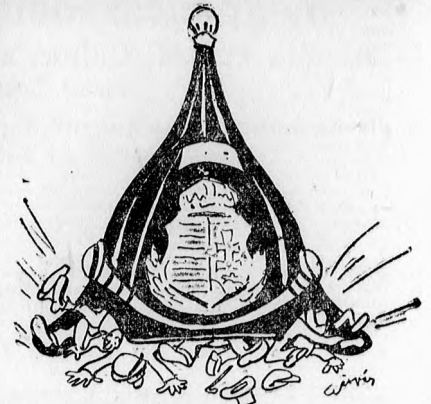
— Halálos vasárnapi futballozás. *Stadt Müller Gyula* kömvessége, aki az Albert-utca 4. szám alatt lakott, vasárnap délután a Csóka-utli sporttelepen futballozás közben hirtelen rosszul lett és összeesett. Azonnal kihívták hozzá a mentőket, azonban mire a mentők megérkeztek, a szerencsétlen fiatal ember már meghalt. Holttestét beszállították az orvostani intézetbe.

— A rejtélyes doktor. (Mikes Lajos emlékére.) A farkó külsejű, megjelenésében minden színes feltűnést óvakodva kerülő, a szerkesztőségi asztal mellett koppatott kabátú hírlápiró, Mikes Lajos: fiatal korában azt tűzte ki élete céljává, hogy lehetőleg megszerezzen mindenféle diplomát, amit a magyar egyetemen osztogatnak. A muzeum melletti kávéházban, ahol az akkori Magyarország leg tudósabb „doktorai” Palágyi Menyhért asztalánál sikeresen szerkesztették a földkereség legunalmasabb közlönyét, a „Jelenkor“-i: a tudományok mindenféle doktora akadt (de doktor Erdélyi Zoltán, doktor Pap Zoltán, doktor Koroda Pál, doktor Feleki Sándor és a költészet többi doktorai más kávéházakba jártak ezidőtájt). Mikes, a tegnapi kispap komolyan gondolkodott azon, hogy filozófiai doktorátusa mellé megszerzi az orvosi és jogi diplomákat is. Ha az ifjúkori szerelem és vele a családalapítás elkerüli Mikes Lajost, a jelenkor segédszerkesztője és a „Magyar Szó” munkatársa nemcsak költők, regényírók műveinek fordítójaként szerepel majd életében, hanem mint orvos is. Olyan millióban élt, ahol a tudomány volt az emberi élet kitűzött célja. Olyan korszaknak volt a fla, amikor az ideálok kedvéért lyukas nadrágban járni nem volt szégyen. Holott: Mikes mindig gazdag ember szeretett volna lenni, még akkor is, amikor görög böles módjára átvette katedráját a kávéházak éjszakai iskolájában, ahol Zubollyal, Ambrus Zoltánnal is vitatkozott, de kedvencei voltak azok a különös éjszakai fiatal emberek, akik idejüket a kávéházak körül való sétálgatással töltötték, a Nagy-köruton mentek a Newyorktól az Abbaziáig, visszajöttek kakaskukorékó-lással és az Éjszakai Doktori varták, hogy vele sétálgatva, furcsa bölesekkel, irodalmi és társadalmi vitatkozást folytassanak. Mikes Lajos mindig hajlandó volt arra, hogy órákig üldögéljen nyári hajnalon, egy Andrassy-uton levő padon vitatkozzon és a vitatudományon kívül mivel se rendelkezze, üresszebb fiatal emberekkel, néha egy angol szón, amelyet Shakespeare előde, Marlow használt, máskor Bebel professzor tanain, csilágazaton és matematikán, Wellsen, akinek regényeit fordította és Byronon, akit legjobban szeretett volna fordítani, de nem mert. Az első közé tartozott Pesten, akik „végrehajtó-táskával” jártak hönk alatt az irodalom berkeiben, éjszaka benézett Ady Endréhez, a Három hollóba, bár nem tartotta szabályszerűnek viselkedését. Ő kétszer vagy háromszor „mulatói” életében és mindig oly pontossággal, mint azt e tárgyval is foglalkozó regények előírják. Komolyan vette a dolgokat; ezüllött és menthetetlen költőket fogott karon éjjeli csavargásaikban, vidám leányait az éjfélnél látta el prédikációkkal, cinikusnak adta ki magát és annyit ült az íróasztalánál, mint talán senki Magyarországon, hogy a „dolgok” meg ne akadjanak körülötte. Nem volt fals, amint ellenségei mondták; s bár nem hitt igazában semmiben: az irodalomnak halhatatlan jelentőséget tulajdonított. — A közelmúlt idők irodalmi alakjai között egy megrajzolásra váró portré az övé. A „szentek és bolondok” egykori társaságából, az éjfélen kávéházi asztal mellett jökdévnélküli virrasztók galériájából, a rajongók és cinikusok, az ideálokkal viaskodók és az életet soha meg nem ismerők ábrándos társaságából nem hiányozhatik a „rejtélyes doktor”, aki nyitott szemmel, tudományos bizottsággal látta mindennek a céltanúságát, a romlandóságát, a meztelenségét és élete végéig ideálokat keresett. Élete példája annak, hogy nem lehet okos fejfel boldogan megöregedni. (Krády Gyula.)

— Vasárnapi ügyvilágosság. Pesterzsébeten a Rákóczi-ut 26. számú házban Horváth Sándor vendégös ifjalk létege vasárnap délután luhközlötolt jvott. A fiatal asszonyt életveszélyes állapotban szállították be a mentők a Rókus-kórházba.

— Haláragasztotta a vonat. Kubik Antal hajómunkást az újpesti vasúti állomáson az esztergomi vonaton szombat este atutálta. A szerencsétlen ember a helyszínen meghalt.

A MI JÁRDASZIGETÜNKRŐL

Gáspár Antal rajza 'A Reggel' számára

A sipka-szorosban minden csendes...

— Vasárnap 170 külföldi tudós jelenlétében nyitották meg a budapesti limnológiai kongresszust. A nemzetközi limnológiai egyesület, amely ötödik kongresszusát az idén Budapesten tartja, vasárnap délelőtt rendezte a tudományegyetem épületében innepi megnyitóját. Az innepségen Gévai Wolff Nándor kultusz-államtitkár, Bereczel Jenő alpolgármester, Vajna Ede tanácsnok és Szabó Nándor, a földművelésügyi miniszter képviselője üdvözölték a külföldi vendégeket. Huszonkét nemzet képviselőjében 170 tudós érkezett Budapestre, hogy résztvegyenek azokon az előadásokon, amelyek az édesvíz környezettel, állati és növényi életével foglalkoznak, de amelyek magukban foglalják a vizzállást, a vízviszállat és a szennyvízkezelés városi és ipari szempontból fontos problémáit is. A külföldiek nevében Thiemann elnök köszöntö meg a delegációkat, majd Polimanti, az olasz kormány hivatalos képviselője az olasz-magyar barátság és a tudományos együttműködés szükségességét hangsúlyozta. Ezután Thiemann elnök elvett tartott a német limnológiai Sunda-expedícióról, vetített képekkel, Ruttner professzor, a lunzi biológiai állomás vezetője pedig a Sunda-expedíció tudományos eredményeit ismertette. Délután a vendégek hajókirándulásra vettek részt, este pedig Feuerhörnner professzor, a Pedagogiai Szemináriumban bemutatja a Sunda-expedíció háromezerméteres filmfelvételeit. A kongresszussal kapcsolatosan a Muzeum-körút 4. szám alatt lévő épületben limnológiai kiállítás nyitott meg, amelynek két legérdekesebb része Wasmund professzornak röpülőgépről készült limnológiai felvételei, valamint a magyar térképészeti intézet kiállítási anyaga.

— Széttépett egy pécsi bányászot a dinamit. Pécsről jelenti *A Reggel* tudósítója: A pécsi bányatelepen levő Sigrist-féle kőbányában vasárnap borzalmas szerencsétlenség történt. Török Nándor husz éves bányamunkás rendes munkaidéjén kívül bement a bányába, hogy előkészítse a hétfőn kezdődő robbantási munkálatait. Egyszerre a mellette levő dinamit gyújtópáronájához ért, mire a dinamit hatalmas dörcével fölrobbant és a szerencsétlen fiatal munkásnak kezefejét leszakította, testét pedig súlyosan összerongosolta. A mentők életveszélyes állapotban szállították a pécsi sebészeti klinikára.

— Orvosi hír. Dr. Rajnik Pál tüdőszakorvos szabadsága után újból rendel, V. Nádor-utca 24. — Dr. Neubauer Adolf körházi főorvos, fül-, orr- és gégeorvos, szabadságról visszatért és rendeléséig újból megkezdte. (VI. Andrassy-ut 21. Telefon: Aut. 289-19.)

— Az orvosok véleménye: A megszokott bakbél és kólika teszi kívánatos. A fizika valódi koffortartalmu bakbélve nemcsak élvezeti cikk, hanem orvosság a legkülönbözőbb betegségek ellen. Ezt olvassa ön az „Orvosgyilkosok” érdekes gyűjteményéből, amely minden Meindl-küszlemben megtalálható. Meindl Gyula Rt.

VIGSZINHÁZ
Szerdától, augusztus 27-től
VIGSZINHÁZ

A KÉK MADÁR

világhírű társulatának 10 napos vendéjátéka

JUSHNY

igazgató személyes közreműködése mellett

Teljesen új műsor!
Jegyek már válthatók.
Rendes helyárak!

— Nem járhatjuk tovább egy teljesen elhízott gazdaságpolitika golygó-utját! Gaál Gaszton ebben a szívfájdítóan őszinte mondatban az ország közérzését fejezte ki. Ez a polgárság véleménye Pesten, vidéken, politikai, világnézeti, folkezeti, társadalmi és vagyoni-külömbőség nélkül. Egyhangú ítélet: *így tovább nem mehet!* És mégis, a jégrédermet gazdaságpolitika, mint a sarkvidéki hómozói, változatlannal, mozdulatlanul, vigasztalan. Hiába emeli föl a szavát a gyakorlati-és elméleti szakemberek kara, hiába aggodalmaskodik a parlament kormányjáról, hiába jósol katasztrófát az ellenzék, hiába javjesekél a gazda, a kereskedő, az iparos, a lateiner, a hivatalnok: a gép rozsdás kerekei tovább nyikorognak... A polgárságon pedig egyre inkább urrá lesz az a riasztó hangulat, hogy ez a gazdaságpolitika protekcionizmusával, kartelljeivel, anyagi és erkölcsi összeférhetetlenségével, adó-és kamatpolitikájával nem érte, hanem rajta él.

— Bosszúból kétszer az apjára lött. Pécsről jelenti a Reggel tudósítója: vasárnap a pécsi ügyészség lefartóztatta Ifj. Horváth Lajos szavai napzámást. A fiatal parasztlégény édesanyját apja 20 évvel ezelőtt elkergette házából és azóta más asszonnyal él együtt. A flu, aki egy szomszéd faluban rokonainál nevelkedett, bosszút fogadott apja ellen, ellopta Janka Sándor földműves pisztolyát, elrejtőzött az apja házával szomszédos kertben és amikor apja az istállóba ment, lesből rálőtt. A lövés után futásnak eredt, de futás közben visszafordult és még egy lövést adott le apja felé. Egyik lövés sem talált. A fiatal embernek sikerült megszöknie, vasárnap reggel azonban visszatért falujába, hogy meggyőződjék róla, valóban megölte-e apját. A falubeliek ekkor felismerték és csendőrkékre adták. Ifj. Horváth Lajos ellen, aki tettét beismerte, az ügyészség szándékos emberlét kísérlete miatt emelt vádat.

— Egy elegáns szőke hölgyet — betöréssel gyanúsítanak Siófokon. Siófokról jelenti a Reggel tudósítója: A vasárnapra virradó éjjel be-törők jártak Gross István siófoki textilkereskedő üzletében, ahonnan nagymennyiségű fehérneműt és divatcikket vittek el. A csendőrség a betöréssel egy föltűnően szép és elegáns magas szőke hölgyet gyanúsít, aki három férfival együtt előzően hosszú ideig ölfalokodott az üzlet körül, sőt az üzletben is bent járt, valószínűleg azért, hogy terepszemlét tartson.

— Vasárnap avatták föl Balatonalmádin a Zsófia-gyermekszanatórium harmadik emlékpaját. Vasárnap avatták föl Balatonalmádin a Zsófia-gyermekszanatórium harmadik emlékpaját, amelynek két oszlopát Rákosi Jenő és Rothemer lord szobrai díszítik. Az emlékmű Kisfaludy Strobl Zsigmond és Furedy Richárd alkotása. Rott Nándor veszprémi püspök után Dréhr államtitkár, Kenessey főszolgabíró, Öviry Ferenc, Ruffy Kálmán dr., Fodor Oszkár dr., Süle Antal, Bonitz Ferenc, Darvas Bertalan, Ruffy Pál mondtak beszédeket. Fodor Nándor a lord koszorúját hozta el Londonból.

— A kultuszminiszter e héten dönt a szegedi egyetem politikai tanszékének betöltéséről. Két héttel ezelőtt jelentettük, hogy Klebelsberg kultuszminiszter pályázatot hirdetett a szegedi egyetemen megüresedett politikai tanszékre, amelyre Mikszáth Kálmán miskolci főispán, Ottlik László miniszterelnökségi titkár s Ruber József táblabíró pályáznak. Augusztus hó 22-ig kellett benyújtani a pályázatokat, az utolsó pillanatban a három pályázó mellé még egy került: Csekey István, a dorpat egyetem magyar professzora. A kultuszminiszter e héten dönt a kinevezésről.

— Házasság. Dr. Mezőssy Béla v. b. t. l. ny. földművelési miniszter és neje, néhai Szunyogh Gabriella leányát, Ilonát, eljegyezte Moesáry Imre, Moesáry Lajos földbírtokos és neje, Szepessy Erzsébet fl. — Epstein Magdol (Budapest) eljegyezte dr. Mandl István ügyvéd (Budapest). — Dr. Pápay Frigyes nőorvos, v. egyetemi tanársegéd e hó 31-én tartja esküvőjét Zvolenszky Katalinnal. — Arvai Rósi és dr. Deutsch Sándor földbírtokos jegyesek.

Kis pesti notesz

1. Föltűnően elromlottak az utóbbi időben a magyar trafik cigarettái, különösen az úgynevezett „középszál-cigaretták”, a Memphis és a Stambul, amelyeknek csak nemrégiben bolétázták föl az árát. Ezzel szemben különösen női körökben nagy divatja van a parafavégű Mirjamnak. (Itt említem meg, hogy a Szent István-napi újszülöttnök, a „Budapestinek”-nek két pártra szakadtak a hivat. Egyik ember dicséri, a másik szidja, mint a kivet. Az „Extrá-t, azt mindenki dicséri...)

2. A házasságok mégis csak az égen kötöttek: a kis Kadossa Lilla, aki „A házibárdi” című darabban a Vígyszínházban debütált és őszre a Marischka-színpadokhoz volt szerződötve Wienbe, egy merész fordulattal lemond a színpadról, mert szombaton eljegyezte magát egy előkelő, dugszagdú záriichi csipkegyárossal: Isler Izbičkivel. Vulperában ismerkedtek meg s egyheti ismeretség után jegyezték el egymást.

3. Az egyik legszebb svábhegyi villa, a Dobsinai-ut 5. szám alatt levő 1000 öles parkban álló nyolcszobás úgynevezett Halom-villa, amely dr. Halom Dezsőnek, az Ingatlanbank vezérigazgatójának tulajdona, gazdát cserélt. Dr. Halom nemrég vette a pártalan kenyélemmel megépített villát egy országgyűlési képviselőtől, de oda be nem költözött s most eladta dr. Iharos István áltamasuti igazgatónak 70.000 pengőért. A tulajdonosváltást már át is vezették a telekkönyvben.

— Ma dől el a nagy francia sztrájk sorsa. Párisból jelenti a Reggel tudósítója: A sztrájkhelyzet újból kiéleződött. Miután Lilleben és környékén a munka újból megindult, azt remélték, hogy a sztrájk másik központjában, Roubaix-Tourengeban is fölveszik a sztrájkolók a munkát. Vasárnap azonban a textil munkások szindikátusainak vezetői nem határoztak a munka újrafölvétele mellett, noha a sztrájk folytatása mellett sem hoztak határozatot. Az „Intransigent” azt hiszi, hogy a munkások folytatják a sztrájkot, mert a munkáltatók a munkások egyik követelését sem akarják teljesíteni. A szindikátusok hétfőn döntenek véglegesen a sztrájk folytatása vagy megszüntetése kérdésében. A sztrájk folytatását rendkívül megneghezíti az a körülmény, hogy ezen a vidéken a sztrájk már három hét óta tart és a munkásoknak csupán elenyésző töredéke kap segélyt. Ezért azt hiszik, hogy a sztrájk folytatása ellen is számos szavazatot adnak majd le a szindikátusok hétfői ülésén.

— Meghalt a pesti vonaton a keszthelyi járásbíró-ság irodáigazgatója. Keszthelyről jelenti a Reggel tudósítója: Horváth Ferenc járásbírói irodáigazgató szombaton menyasszony-leányával Budapestre utazott bevásárolni. A vonaton az irodáigazgató hirtelen rosszul lett és meghalt. Holttestét Badacsony állomáson leszállították a vonatról és vasárnap szállították vissza Nagykanizsára, ahol a családi sír-bolthoz tometik.

— A Balatonba fulladt egy evangélikus teológus. Balatonszázról jelenti a Reggel tudósítója: Szárszónak napok óta üdül a Keresztyén Ifjak Egyesületének egy nagyobb csoportja. Szombaton délután az egyesületnek több tagja csónakázni indult a Balatonra. Szalka Mihály 18 éves kiskőrösi evangélikus teológus kiugrott a csónakból, hogy megfűrdjön, de elmerült a vízben. Társai azonnal segítségére siettek, de nem akadtak rá és holttestét sem találták meg.

— A szállodák, éttermek és kávéházak alkalmazottak szakszerveletének vezetősége kéri a főnököket, hogy az állandó és kiegészítő személyzetet a szakszervelet tagjaival toltassák be. VI. Vilmos császár-ut 21. Munkaközvetítési díjtalan.

4. Az összes hazai és külföldi fürdőhelyek példátlan erőfeszítéseket tesznek a júliusi zord időjárás által idő előtt elavart fürdővendégek visszaesbítésére a szezon utolsó augusztusi napjaira. Leveleken, sőt táviratokban is invitálják vissza a menekülteket azzal, hogy elhagytak szobájuk 30%-kal olcsóbban áll rendelkezésükre... Eső után köpenyeg.

5. Egy angol mondás a következőképpen definiálja a dilettáns és a professzionista fogalmát: a dilettáns egyre kevesebbet és kevesebbet tanul egyre többről és többből, amíg végre semmit sem tud mindenről. Mig a professzionista egyre többet és többet tanul, egyre kevesebbről és kevesebbről, amíg végre mindent tud — semmiről.

6. Érdekes vendég érkezik ma Budapestre: 1 óra 20 percek a Keleti-pályaudvarra befut Miss Anita Loos („A szőkek előnyben” című amerikai regény nálunk is közismert szerzője, aki egy John Emerson nevű hazájabeli íróval együtt „Paprika” címmel magyar tárgyú darabot írt. Erről a nemrég elkészült darabról már nem egyszer olvashattunk a világsajtóban és azt is hallottuk, hogy ebben a darabban fog Newyorkban először színpadon föl-léni Bánky Vilma és férje, Rod la Rocque. Anita Loos szerzőtársával együtt négy napra tervezti magyarországi kirándulását s egyik főri kastélyba is le fog szállni látogatni — hogy magyar nyelvet lásson. „A szőkek előnyben” című regény szerzőjének egyhétként az a személyszentri nevezettség, hogy esinos barna kis hölgy, à la Gaál Franci...)

— Zichy János gróf interpellál a Ház első ülésén az „Ottó-permanencia” ügyében. A Szent István-napi közismert rendőrségi és katonai rendszabályok ügyében a legitimisták vezérkara vasárnap értekezletet tartott. A legitimista vezérek úgy döntöttek, hogy a képviselőháznak szünet utáni első ülésén gróf Zichy János interpellálja meg az összkormányt és egyuttal le fogja jelenteni, hogy eszköz ágában sincs Ottó puccsszerűen az országra hozni, mert a király csak a törvényhozással hozzájárulásával koronázható meg. A legitimista tanács álláspontja az, hogy a királykérés elvi részétők hőtisztaza látják, éppen ezért szó sem lehet arról, hogy a közigazgatás helyzetét szembehelyezkedve, térjen vissza Magyarországra.

— Halálos vasárnapi szerencsétlenségék a Dunán. Duránszky Gyula hajókormányos a Budakalásznál levő Zupa-szigetnél vasárnap egy motoros vontatóról a vízbe esett. A kormányos rőtőten elmerült a hullámokban s holttestét sem találták meg. — A Nép-szigetnél egy uszórúhás gyermek holttestét vetette ki vasárnap a Duna. A rendőri bizottság megállapította, hogy a gyermek még szombaton strandolás közben fulladt a vízbe.

— Az „Európa” és a „Mauretania” versenyt futnak az Océán két szalagjáért. Párisból jelenti a Reggel tudósítója: Az Océán két szalagjáért megindult újra a küzdelem az „Európa” és a „Mauretania” között. A verseny a két hajóórás között szombaton este kezdődött. Elsőnek a „Mauretania” hagyta el a cherbourgi kikötőt, majd egy negyedóra múlva követte őt az „Európa”. A verseny tulajdonképpen már Southamptonban kezdődött, amelynek kikötőjéből a két hajó egyidőben futott ki, úgy, hogy a „Mauretania”-nak a cherbourgi indulásnál már egy negyedóra előnye volt.

— Vasárnapi közlekedési baleset. Benicsk Ferenc 67 éves úgnyököt a Rákóczi-uton, a Huszár-ucca sarkán vasárnap este egy ismeretlen gépkocsi elütötte és továbbrohogott. A mentők a sebesült úgnyököt, aki zúródásokat és agyrázkódást szenvedett, a Rákus-körhözba szállították.

SZERDÁN! NYITA PALACE ÉS A CORSO

JACK HOLT és RALPH GRAVES

a SUBMARINE főszereplőjének új hangos filmjével!

TŰZMADÁR

NÉMET BESZÉD!

Amerikai közvetítő jelentkezett a Városházán és érdeklődött Bercell alpolgármesternél, milyen kölcsön kell az új Rókus-főlépítéséhez

Miért nem írják ki az új kórház tervpályázatát?

(A Reggel tudósítójától.) A várospolitikai érdeklődés középpontjában hónapok óta az új Rókus-kórház építése áll. A tervpályázat feltételeit már kidolgozták, éppen ezért az építések körében érthetetlennek tartják,

miért nem írta ki eddig a főváros a pályázatokat az új Rókus-kórház terveinek kidolgozására.

Még sohasem volt annyi építési munka nélkül, mint most és a mérnökök egész tömege hosszú és költéses tanulmányokat folytatott már eddig is, hogy részvevessen a pályázaton. A pályaművek elkészítése és föltübirálása mintegy 6 hónapba kerül és mivel valószínű, hogy ezután új szűkebbkörű pályázatot fognak kiírni, ez megint 6 hónapot vesz majd igénybe. Így tehát

legalább egy évig tart majd annak eldöntése, hogy milyen terv szerint épüljön föl az új Rókus-kórház.

Magához a tervpályázathoz 120.000 pengő szükséges és ez az összeg rendelkezésre áll. Másfélszer áll — sajnos! — az építkezés költségeinek kérdése. Tudvalevően az új Rókus-kórház építésére évi 4 millió pengőt irányzott elő a főváros és körülbelül ugyanekkora hozzájárulást helyeztet kilitásba a népjóléti mi-

nisterium. A Társadalombiztosító szanalása miatt ezt az összeget a miniszterium nem tudta a főváros rendelkezésére bocsátani és ezidőszent a helyzet az, hogy

nincs pénz!

A reménytelen helyzetben Klár Zoltán főorvos terve úgy akar segíteni, hogy a népjóléti miniszterium emelje föl az új Rókus-kórházban az ápolási díjat napi 1 vagy 2 pengővel és ezt a többletet fordítsák a fölveendő külföldi kölcsön amortizációjára. E tervet ért szerint egy 1000 ágyas lórházra körülbelül 300.000 ápolási nap esik évenként és így évente 300.000, illetve 600.000 pengőt lehetne törlesztésre fordítani. A külföldi kölcsön azonban eddig egyáltalán nem jelentkezett. Szombaton egy amerikai magyar ut kereszte föl Bercell alpolgármestert, aki előtt kijelentette, hogy

egy nagy amerikai bankháznál hajlandó eljárni a kölcsön ügyében és információt kért; mekkora és milyen költségre volna tulajdonképen szükség.

Az alpolgármester megadta a szükséges fölvilágosítást az amerikai magyar urnak, aki Newyorkba érve érdeklődni fog, hogy az említett bankház foglalkozni kíván-e a kölcsönnel és milyen feltételek mellett hajlandó a főváros rendelkezésére bocsátani.

— Fontos okmányokat vesztett el Ossuski párisi esch követ. Párisból jelentik: *Ossuski párisi esch követ tegnap este bejelentette a rendőrségen, hogy sárga irattáskáját, amelyben fontos diplomáciai okmányok és egy párisi bankra szóló csekkok voltak, abban az autótaxiban hagyta, amellyel a Garede l'Estre hajtatott. A rendőrség megindította a nyomozást a fontos diplomáciai okmányok felkutatására.*

— Nyiregyháza „függő kölcsöne” veszélyezteti a város pénzügyi egyensúlyát. Nyiregyházaáról jelenti A Reggel tudósítója: A város szakosztálya most foglalkozott azzal a belügyminiszteri leirattal, amely kifejezősége a város függő kölcsöneinek tultengését. A leirat szerint a függő kölcsönök olyan tömege, amelyet a város igénybevevett, alkalmas arra, hogy megingassa Nyiregyháza pénzügyi egyensúlyát. A belügyminiszter egyben utasította a várost, hogy vessen véget ennek a gazdalkodásnak, sürgősen rendezze függő kölcsöneit, ezenkívül tudja a belügyminiszter a képviselőtestülettel, hogy továbbígy függő kölcsönök fölvételét nem engedélyezi. A város jelenlegi függő kölcsöntartozása 3.000.000 pengő, amihez még 90.000 pengő járul, amit utóbb engedélyezett a belügyminiszter. Ezenkívül a városnak még 1.200.000 pengő egyéb adóssága is van. A szakosztály ülésén gróf Dessewffy Aurél képviselőtestületi tag és hangon bírálta a város pénzügyi politikáját s követelte, hogy töröljenek minden télt, amely súlyos megerhelést jelent. A legnagyobb takarékoságra van szükség — mondotta —, mert a polgárság már nem bírja a terheket elviselni. A szakosztály más tagjai a gróffal szemben védelmekbe vették a város vezetőségét, a gróf ellenziki fölszólása azonban várososserte nagy föltűnést keltett.

— Megnőstli a walesi herceg? Párisból jelentik: A „Magasin Time” newyorki jelentése szerint az a tény, hogy a yorki hercegnek leánya született, arra kényszeríti a walesi herceget, hogy még ebben az évben megnősüljön. A lap szerint ugyanis a walesi herceg ígéretet tett atyjának, V. György királynak, hogy abban az esetben, ha a yorki herceg második gyermeke leány lesz, még ebben az évben megnősül.

— Gonosz szellemek hivatkozik egy asszony, aki kutha dobtá a gyermekeit. Nagykanizsáról jelenti A Reggel tudósítója: Galambok községben az elmúlt héten Molnár Gaborné, egy kisbirtokos felesége, kilenc hónapos gyermekét a kutha dobtá és elbujdosott. Vasárnap megjelent a nagykanizsai rendőrségen egy tőpöttruhájú asszony: Molnár Gaborné. Kihallgatása közben különösen viselkedett és azt mondotta, gonosz szellemek kényszerítették, hogy öljön meg kisbirtokát. A királyi ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte az asszonyt, akinek sorsáról hirtőn dönt a vizsgálóbíró.

— Orfiai sikerrel folyik Gróf Tisza István-ntén 7. szám alatt a külföldi nyulorszálok P 14.80 egyezményben árusítása. Ujbol föltűnik olvasóközönségünk ügyelmét, hogy ezt az alkalmat használják ki megfelelő, mert ez a rendkívüli árusítás csak szeptember 5-ig tart.

Zongoratanfolyam
Budán, Csaba-utca 9
(Városmajor-utca sarok). T. 567-73
Balassáné Dömjén Teréz
Csoportos oktatás Magánórák

A MI JÁRDASZIGETÜNKRŐL

Távra maradt szájak
Post festa

Gáspár Antal rajza A Reggel számára

Vass József: Te jó Isten, hogyan fogjuk ezt a sok szájat betömni!

— Vasárnap este megmérgezte magát egy gyógyszerész özevegy. A Szent Imre herceg-ut 4. számú ház egyik harmadik emelőd lakásában vasárnap este 8 órakor holtan találták Majsich Lajos gyógyszerész 57 éves özevegyét. A rendőri bizottság, amely azonnal kiszállt a helyszínre, megállapította, hogy az özevegy gázal mérgezte meg magát. Az öngyilkos ur-asszony nyakán egy fehér zsinogot találtak; valószínűnek tartják, hogy — mielőtt kinyitotta a gázcsapot — azért kötötte a nyakára a zsinogot, hogy biztonságban megfulladjon. Majsich Lajosné magányosan élt lakásában, tetének okát senki sem tudja bizonyosan. A holttestet a bonctani intézetbe szállították s az öngyilkosság okának megállapítása végett a rendőrség a nyomozást megindította.

— Bud miniszter vasárnap megrkezett. Bud János, aki augusztus 1 óta Svájcban töltötte szabadságát, vasárnap este megrkezett Budapestre. A kereskedelmi miniszter szabadsága közben Genfben is járt és a külföldi kölcsönnel kapcsolatban tárgyalásokat folytatott.

— Hadihajón hozták Svédországba Andréé holttestét. Stockholmól jelenti A Reggel tudósítója: A tromsöi svéd konzul vasárnap befejezte a „Termingen” nevű főkavadászhajó legénységének kihallgatását, amely, amint ismertetés, elsőnek jelentette, hogy a Horn-féle norvég tudományos expedició megtalálta az Andréé-expedició tagjainak holttestét. A kihallgatás folyamán a legprecízebb részletekben menőben megállapították a föltalálás körülményeit és hogy Horn tényleg az Andréé-expedició tagja volt. A svéd kormány elhatározta, hogy a „Brautvaag” expedició hajó elé, amelyen Horn vezetésével hozták Andréé holttestét, hadihajót küld. A holttesteket átteszik a hadihajóra, amely Stockholmba viszi azokat és ott a svéd kormány tenneti el a három északsarki hős földi maradványait.

— A lengyel bíborospriász hazatavozott. Sopronból jelenti A Reggelnek: Hlond Agoston bíboros, Lengyelország primása, aki Szombathelyen gróf Mikos János püspököt látogatta meg, vasárnap Sopronon keresztül hazatavozott. A soproni pályaudvaron megjelentek a katolikus szervezetek és Thurner Mihály polgármester határos beszédben bucsuzott a bíborostól, aki a köcsi alkalmán kihajozta, magyarul kiáltotta: „Közönszöm szépen! Eljen Magyarországra! Eljen Sopron, a Civitas Fidelissima! Szébb és jobb jövő!” A közönség viharos lelkesedéssel ünnepelte a lengyel primást.

— A Magyar Munkások Önképző és Szegélyező Szövetése szállodal, éttermi és kávéházi alkalmazottak szakosztályának vezetősége e hó 26-án, kedden délután 3 órakor szakmai gyűlést tart saját helyiségében, VI. Vilmos eszár-ut 21. I. emelet 4. szán alatt. A gyűlésen a szakmához tartozó kartársnak szépen látják.

— Vass miniszter vasárnap fölszentelte a balatonzamárdi templomot. Vass József miniszterelnök helyettes vasárnap délelben Zamárdiban templomot szentelt föl, délután pedig Ripka főpolgármesterhez Bélatelepre utazott, ahol szük körben meleg ünneplésben részestették abból az alkalomból, hogy a kormányzó a legfelsőbb kormányzói elismeréssel tüntette ki.

— A Reggel panaszkönyvéből. (Levél a szerkesztőhöz.) Ugylátszik, most mégis valóság lesz a rokkant-jelvényből, amelyet a három rokkantjai 12 filléret utazhatnak a villamoson. Jölesik ez a megkülönböztetés, de mégis azt kérdezzük: meg van-e oldva ezzel mindaz, amivel a társadalom a hadirokkantoknak tartozik? A rokkantak örünek a 12 filléres villamosjegyeknek is, de elsősorban mégis azt szeretnék, ha alkalmaznák őket a közhivatalokban, gyárakban és műhelyekben. El kellene rendelni, hogy ahol 8—10 munkást foglalkoztatnak, ott a munkáltató köteles legyen legalább egy rokkantat is fölvenni. Külföldön már mindenütt így van ez. Majd ha minálunk is így lesz és nem csak jelvényvel ökesítünk föl, akkor el lesz intézve a rokkantkérdés. Schenk Márton 50%-os hadirokkant, a ferencvárosi csoport választmányi tagja.

— Török-perzsa katonai együttműködés a kurdok ellen. Londonból jelentik: Tevfik Rüsdi bég török külügyminiszter megtáviratozza a teheráni török ügyvivőnek a Perzsa részére küldendő török válaszigjegyek szövegét. A válaszigjegyek — a Reuter-iroda isztambuli távirati szerint — ujbol a leghatározottabban hangsúlyozza a török-perzsa katonai együttműködés szükségét a kurdok elleni hadműveletben és kölcsönös határhűgizást írdel. A jegyzék az Ararat-hegy körüli perzsa területet a déli határterületen nagy török területet ajánl föl oserőbe. Vegül megállapítja a jegyzék, hogy az Ararat körül harcoló török hadosztály hadműveletei a jogos önvédelem körébe tartoznak. Hüsrev bég, az új teheráni török követ holnap utazik Isztambulból Teheránba.

— Tevfik Rüsdi bég, török külügyminiszter Oroszországba utazik. Isztambulból jelentik: Tevfik Rüsdi bég török külügyminiszter a Tass-iroda munkalásai előtt kijelentette, hogy minden új barátság teljesen értéketlen volna, ha az azt vonná maga után, hogy le kellene mondani a régi barátságról. A külügyminiszter hozzátette, hogy ily módosulás csak akkor következhetne be, ha Törökországban és Oroszországban is megváltoznék a jelenlegi rezsim. A török külügyminiszter e kijelentéseit szeptemberben tervezett oroszországi útjára való tekintettel tette. A török külügyminiszter utjának célja az, hogy megszilárdítsa a baráti viszonyt Törökország és Oroszország között.

— A „Tudor” Akkumulatórgyár Rt. új üzemáigal. A „Tudor” Akkumulatórgyár Rt. budapesti gyártólépen berendezkedett szárazelemek gyártására. főleg rádió-áramforrások és szelblámpák részére, úgy, hogy a jövőben akkumulátorok kívül ily szárazelemeket is fog forgalomba hozni. E célra a németországi törzsgyártó közönségéhez tartozó Pertrix chem. Industrie szabadalmazott gyártmányát fogja előállítani, amely gyártmány Németországban leginkább van elterjedve és emelyleg előnyös más gyártmányokkal szemben hosszabb élettartamosság, nyugalmi állapotban nagyobb magatartóerő (regeneráló) képesség, ennélfogva nagyobb teljesítmény. A Pertrix-gyártmányok ezen tulajdonságai főleg annak a közönségnek, hogy a horganyelektrodot máró szelblámpák helyett más elektrolytot használ föl. Ez az eljárás a gyakorlatban oly kitűnően bevált, hogy Németországban, Angliában, Dánmárikában és a Keleten a többi gyártmányt teljesen felváltotta.

Zongorák, pianinók
legjobbak
legelőszobák
legkönnyebb feltételekkel
Reményiné!
Budapest VI, Király-utca 52—60. szám

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mit ír nekünk ma reggel?

— Homlokegyenest ellenkező panaszom van, mint ma egy hete, amikor az enyhe augusztusi tél fölött lamentáltam, lévén a hét közepe óta újból olyan afrikai kánikula, akár Colombes el Beclar vagy Sidi bel Abbas tikkdut pálmái alatt. De azért ez már nem az igazi. Szeptember int a szomszédból s a vénasszonyok nyara, este fel már ökörműl uszik a levegőben s a sziget sárga kavicsutjait lassan már új szőnyeggel borítják be a hulló, rőt levelek... Ősz! Újból egy ősz, korábban esteledik, a gólyák már nézegetik este felé a menetrendet; nekik itt végződik, nekünk — kezdődik a szezon. Egyzóval: változás a kapuk előtt...

— Fájdalom, nem minden tekintetben...

— Nem. De hát reméljük! (Reméljük, ezt csak szabad!) S hogy a közelgő szezonra való tekintettel eredeti témakörünkre is visszatérjünk: a színházakban már mindenütt megkezdődött a munka, zeng a rendezői vezényszó, ennek déltőlöntként a sárga szuffita-lámpák, a sugó ül a sugólyukban, a pénztárban rendezik a jegykötegeteket s a folyosókon festenek, takarítanak. Új szezon, új remények — de új munka is: minden eddiginél nehezebb, komolyabb, százpercentesbid!

— Halljuk, halljuk!

— A Vágszínház, amint tudja a „The beggar's Opera” előadására készült, melynek címét a német följelölés óta inkább „Dreigroschen Oper” néven ismerik a pestiek, de azt, hogy ez a „Háromgarasos”, illetve „Koldus-opera” mifajta esodabogor — a publikum nemigen tudja. Bátor lesznek tehát röviden egy kis magyarzáttal szolgálni.

— Legyen, legyen, legyen!!!

— A „The beggar's Opera” mindenekelőtt egy 200 éves angol — s nem amint sokan hiszik, német! — opera, amely 200 év óta dillandóan műsoron van, most is adták s lényege, témája az, hogy egy koldus hogyan képzel el az operát. Mifajta névze zenei szatíra, a keletkezés idejében Londonban tartózkodó Haydn-t figurázták ki benne s az örökbecsű benne: a koldus álma az operáról. Egy kis részletezés: a londoni koldusok meg vannak szervezve, van egy királyuk, aki Londont valóságos üzleti negyedekre osztja a koldusok számára, akik csak a részükre kijelölt területeken kolduhatnak s egymás territóriumaira, csak úgy mint a chidgói vagy neuyorki szeszcsémpészek, nem tolakodhatnak be. Ennek a főkolduznak van egy lánya, akibe beleszeret s akit elvesz a koldusvilágnak és Londonnak egy romantikus Róza Sándora, akit Captain Johnny-nak hívnak. (Istállóban tartják meg az esküvőt stb.) Ennek a Johnny-nak titokban a legjobb barátja London fősheriffje, akivel együtt követik el a legnagyobb gazembersegeket, végül azonban rajtavesztenek és Johnnyt föl akarják akasztani. Az utolsó, — „a gróf a viráze fult”-féle pillanatban azonban megjön a királyi kegyelem s a szatíra itt ezen a ponton, — a „mentsük meg őt, mentük meg őt”-motívum teljes színpadi és operakarikaturai kibeszülésében tombolja ki magát... A darabot a németek újították föl tavaly s őrüdi sikerrel, a német könyv azonban tele volt az akkoriban oly diavos részint kommunista, részint erotikus részletekkel; a magyar könyv,

amelyet Heltai az angol és német példányból teljesen újra költött, minden izléstelen vagy lehetetlen részt kihagyott, úgy, hogy a magyar előadása a „Dreigroschen Oper”-nek majdnem eredeti bemutatászámba megy majd. A kolduskirályt Mály, a lányát Gaál Franciska, Captain Johnnyt Jávor s a fősheriffet a széphanug Sárossy játssza.

— Vége egy „széphanug” is egy operában...

— Nincs egészen igaz, mert először is az opera — operett, tele prózai részekkel s mindennél a világon prózai színesek játszóttak.

— A kiváncsiságunk az előadottak után mindenesetre élénken föl van csigázva... Mehelünk tovább.

— Na! Voltam aztán a Fővárosi Operettszínház nézőterén s megnéztem a színháznak bárrá való átalakítási munkáitait.

— Hogyan?

— Az egész színházat — wie es liegt und steht — valóban bárrá alakítják át a bejáratától a kijáratig, a kezdet perctől a záróra pillanattáig. Tudja, ugyebár, hogy a „Wunderbar” egy bárban játszik: nos, a fiatal Vincze tervei alapján a nézőteret úgy alakították át, hogy maga a színpad, mintegy folytatásaképpen a nézőternek, annak stílusában asztal- és páholyosokkal zárja be a zenekarra s a kiszedett első hat széksor helyére épített bárparkett rondóit. A nézőtérén, csak úgy mint egy bárban, lehet majd cigarettázni, a bárpultoknál színelben egy italt lehajítani, egyzóval a bárhangulatról — valamit kitudni italokról — „gondoskodva lesz”. Már az előcsarnokot egy bár előcsarnokává varázsolták át, pálmákkal, lámpákkal, színekkel, szőnyegekkel, illatokkal, nagyon erős a gyanom, hogy a nagy átalakításokat nem lesz okuk megbánni. Zenekar nincs, csak egy bárja, amelyet Brodsky urfi dirigál, a főszerepek pedig Titkos, Fejes, Somogyi Nusi, Kallós, Gárdonyi, Dolly, Latabár és Honthy kezeiben vannak...

— Ugy kéne hagyni azután is az egészet: bárral!

— Propozíciójukat ezennel előterjeszttem a Vágszínház—Sebestény-konzorciumnak. Egy házzal tovább menve: a Belvárosi kitényben startolt a „Fruskával”, amelynek címszerepét a „koldus opera” premierje után a színház pót Gál Franciskája, Dayka Margit veszi át. A Magyar egy magyar és egy külföldi darabot próbál, míg a Király-Színháznak Fedák egyelőre express visszaküldte a „Fesche Poldi” első két fölönását, hogy előbb írják át, addig nem is jön haza próbálni. A Nemzeti, Kamara, Opera, Városi startja a kommunikék szerint...

— Oké, — ahogy amerikaiusul mondják, vagyis all correct. Új magyar darabok?

— Mindenekelőtt: majdnem az összes ifju avantgardisták irtak új darabot. Az Olympus hivatalos nagyságai közül pedig természetesen Zilahy, Csathó, rajtuk kívül darabot ír (Molnár)on kívül persze, akik idekaza a napokban teljesen befejezte új darabját): Szomorj Dezső, Szép Ernő, Lengyel Menyhért, Mórincz Zsigmond, Lakatos László, Fodor László, sőt — s

ezt csemege gyanánt árulkatom el — belekezdett egy szindarabba a Svábhegyen Bíró Lajos is. (Előre is bocsánat a telefonostromért, ami erre a hírre ma délelőtt meg fog indulni.)

— Talán utólag kéri a bocsánatot, nem?

— Mindegy. A fő, hogy kértem. Most még egy szót távollevő szatíraimról: Bajor Gizi, befejezvéen a párisi filmezést, e pillanatban Salzburgban tartózkodik, de napok kérdése, hogy megérkezik, mert megkezdődnek a próbái a Nemzetiben a Zilahy-daraból. Gombaszögi Frida, akinek a szezon elején nincs elfoglaltsága és a Vig műsortervezetén, még utókarúzik, Varsányi Irén szintén, Fedák is külföldön üdül még.

— Egyzóval azt hiszi, hogy egy kis friss szél szárnyain közelodik az új szezon? Ez az impresszióm legalább is a mai reggeli levélből.

— Föltétlenül. Lesznek sikerek, lesznek bukások, de kétségtelen, hogy irtózatoss munka lesz az egész vonalon a közönség kegyelért, amelyeket már tavaly is nagyon rigorózusan osztogatott a hírhedt „ezerfejú moloch”. Az idén vérfürdők lesznek, amíg egy darab eljut az 50-es jubileumig...

— S mi van Bécsben?

— Semmi más, mint hogy az induló bécsi szezon is egyszerűen a magyarok domindáják. 1. K. K. Hofoper, azaz pardon, a Staatsoper Korngold „Violantá”-jára készül, két főszereplője magyar: Németh Mária és Pataky Kálmán. 2. Reinhardt a Josefstädter Theaterben Molnár „Olympiá”-jával kezd. 3. A Renaissance Bűhnén a szezon első felében színré kerül az „Ida regénye”. 4. A Theater an der Wienben Lehár „Land des Lächeln” című operettjén kívül Kálmán Imre „Parasztgenerális” című operettje kerül színré és bemutatják Abraham Pál „Viktória”-ját is és végül 5. a Johann Strauss Theaterben színré kerül a Békelyi—Lajthay-féle „Sisters”. Egyéb előrelátható érdekességei a bécsi szezonnak Siegfried Geyer „Dollár és kard”, Hans Müller „Baden-Baden nagyhete” és Garai Norbert „Charlie Chaplin” című darabjai...

— A startig — valami kis vidámságot, ha szabad?

— De mennyire. Földvállról szól az ének, mármint Balatonföldvállról, ahol az idén őrüdi élet volt, tout Budapest ott nyaralt, vagy utónyaralt, már aszerint, amint. A legutolsó yachtversenyek egyikén, az egyik yacht nem futott be a földvári kikötőbe. Már esteledett s később is lettek volna esze, ha a Balaton nem lett volna olyan szelíd, mint a tej s nem ragyogtak volna olyan édesen piszlakolva a csillagok, mint az ártatlan csecsemők. Valaki (inkább valakik, mert ketten voltak, akiket a dolog közvetlenül érdekelt) mégis előindult a bedőlött sőtétben egy motoroson, neki a Balatonnak egy kis cserkészésre. A yachtot másfélórán motorozás után meg is találták a kihányi öböl szélén, amint békésen horgonyozott a sötétben, lámpái leolvatta s rajta csak a csend s szerelem honolt. (Ez azonban a versenyjelentésekből kimaradt...) Igen érdekes folytatása következik.

* Rózahegyi Kálmán, a Nemzeti Színház örökös tagja 18 éve főnálló színesképző tanfolyamára a beiratkozások augusztus 20-án megkezdődtek. Jelentkezni lehet naponta d. u. 3-6-ig, Népszínház-utca 22. II. Telefon: J. 331-05. — Faragó Ödön főrendező magánúton a legkiválóbb rendszerrel, nagy lelkiismeretességgel képez növendékeket a színespályára. Jelentkezni lehet: délelőtt 12 óra és 2 óra között Faragó Ödön lakásán: Szondi-utca 54. II. emelet 5. Telefon: 280-12.

* Dr. Guthi Sománé, a kiváló ének mesternő Teréz-kőrut 2. szán alatti levő énekiskolájában a próbánéklés és fölvétel megkezdődtek. Hangképzés, opera, operette s koncertének a legmagasabb művészi kiképzésig. Jelentkezni lehet minden nap délelőtt 11-től délután 5-ig. A próbánéklés díjtalan. Tel.: Aut. 214-49.

CORVIN SZÍNHÁZ

augusztus 28-iki premierfilmje:

HÖLGYEK ÖRÖME

Főszereplő:

DITA PARLO

a hölgyek és urak öröme

Az új szezon első eseménye:

az Andrassy-uti Színház

szombati nagy premierje!

„SIRALOMHÁZ”
„AZ ELSŐ FÉRFI”
„A CÉGVEZETŐ”
„A MODELL”

Terézköruvi Színpad
attrakelói

Dr. KAJDACSY szakorvos,
rendel: 10-4 és 7-8-ig
VIII. József-köruvi 2. szám férfi- és női betegnek

AUTÓ ÉS MOTOR

A német Rütthen (NSU) győzött a vasárnapi osztrák Grand Prix-versenyen

Bécs, augusztus 24.
(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap nagy érdeklődés mellett zajlott le az osztrák Grand Prix-verseny az osztrák főváros mellett lévő bösendorfi delta-pályán. A versenyen az osztrák versenyzők legjobbjain kívül több angol, olasz, svájci, német és francia elsőklasszis versenyző vett részt. A magyarok közül csak Zboray Ferenc jelent meg a startnál, szereplését azonban nem kísérte szerencse, mert versenyközben defektust szenvedett. A hatórás versenyen

a legjobb eredményt a német Rütthen (600 NSU) érte el, aki az előírt 6 óra alatt 607.40 kilométert futott le és ezzel a verseny abszolút győzelmét szerezte meg. Az 500 kem.-es kategóriában az angol Taylor (Raleigh) győzött 561.62 kilométerrel. A 350 kem.-es kategóriában ugyancsak angol versenyző győzött: Leo H. Davenport (AJS),

akik Budapestet is jól ismernek, sőt legutóbb eljegyeste Majláth Mihály budapesti motorkerékpárkereskedő testvérhúgát, akivel a legutóbbi magyar Tourist Trophy-versenyen ismerkedett meg. Davenport 594.48 kilométerrel győzött. A 250 kem.-es kategóriában az osztrák Cymral (Puch), a 175 kem.-es csoportban az osztrák Bohmann (DKW) győzött, előbbi 567.18, utóbbi 457.60 kilométert futott be 6 óra alatt.

akik Budapestet is jól ismernek,

de nem kerül ki tőlem addig, amíg meg nem győzöttem, hogy az utolsó csavar is a helyén van.

GOODRICH PNEU *nem hagy cserben*

Chiron (Bugatti) győzött a St. Moritz melletti hegyversenyen

St. Moritz, augusztus 24.
(A Reggel tudósítójától.) A svájci nemzetközi automobilklub a St. Moritz melletti 16.5 kilométeres pályán vasárnapi hegyi versenyt rendezett. A 182 fordulóval rendelkező rendkívül nehéz pályán a francia

Chiron győzött, aki Bugatti-kocsijával 66.26 kilométeres sebességet ért el és ezzel 13.6 másodperccel javította meg a fennálló utvonalkorodot. A sportkocsik kategóriáját a müncheni dr. Karrer (Bugatti) nyerte, ugyancsak új rekorddal. A versenyen súlyos baleset történt, a svájci Caspar egyik fordulóban kocsijából kivágódott és veszélyes sérüléseket szenvedett.

Minden használt autót többször felül kell vizsgálni és kevesebb lesz a baleset

— mondja egy ismert budapesti autókereskedő

(A Reggel tudósítójától.) Hónapok óta alig találunk el két, súlyosabb, halálvesztéig autószerencsétlenség nélkül. A lejtős uton elromlott fék, a gondatlan autózézés, mind több és több halálos áldozatot követel. Csak a ma nap történt, hogy az Istenhegyi-ut egyik kanyarodójában súlyos szerencsétlenséget okozott egy autóműködő fék. Ezekről a sorozatos előforduló szerencsétlenségekről Mincsel Aladár ismert pesti autókereskedő, mint szakértő, érdekes dolgokat mondott el tudósítónknak:

— Magam is főként használt autók eladásával foglalkozom. Évenként több mint száz autó kerül ki Sziv-utca 59. számú telepemről, de még soha nem fordult elő baleset bevívómmel. A baleset könnyen elkerülhető.

A kocsikat csak alapos átvizsgálás után szabad átadni a forgalomnak, de az autókereskedő is tartson fölügyeletet eladott kocsijai fölött.

Ezt teszem én is évek óta és talán azért nem történik bevívómmal baj. A legtöbb urvezető egyedül megy turákra és nem tudja, hogy időközben olyan javításra szorul kocsija, amellyel megelőzhetne egy súlyosabb balesetet. Magam részéről minden hónapban fölkeresem bevívómet és a legalaposabban fölülvizsgálók minden autót. Nem sajnálom a fáradságot, pedig sok fáradságos órába kerül, mert nagyon sok bevívó vidéken lakik, de megéri a fáradságot az a tudat, hogy a gépek mind rendben vannak.

A Sziv-utcai telepen autó autót mellett sorakoznak. Fényesre lakkozott hatalmas nyitott kocsik állnak elől. Mincsel Aladár néhány pillanattal később már a kocsik alatt van, onnan fejezi be nyilatkozatát:

— Ezt a kocsit már két nap előtt eladtam,

Házfőlügyelőnek

kaucióval, referenciákkal ajánlunk családostan. Válaszokat „Bocsulati” jelleg alatt. A Reggel kiadványába köre

Urbach László résztvesz a velencei motorcsónakversenyen

(A Reggel tudósítójától.) Szeptember 14-től 21-ig fognak lezajlani a velencei motorcsónakversenyek, ahol Európa legjobb versenyzői adnak egymásnak találkozót. Nálunk első ízben az elmúlt hónapban rendeztek motorcsónakversenyt Balatonföldváron, amelyen a legjobban tudvalevőleg Urbach László szerepelt. A Királyi Magyar Automobil Club — amelynek Urbach tagja — érintkezésbe lépett a Magyar Motorosok Egyesülettel az irányban, hogy

Urbachot küldjék ki a velencei nemzetközi versenyekre,

hogy itt a magyar színek is megfelelően legyenek reprezentálva. A kiküldetést egy dunai próbaszereléssel tették függővé, amely az elmúlt hét esztendőnkön zajlott le a két klub tagjaiból alakult zsüri előtt

Ezen a próbán a Margitszigetet kellett megkerülni és — noha az erősen hullámozó víz és a dunai hajóforgalom nagyban akadályozta Urbach kísérletét, motorja mégis elég gyorsnak mutatkozott annak megállapítására, hogy Urbach azzal 70 kilométeres sebesség kifutására képes és ezáltal megfelelő eséllyel vehet részt a küzdelemben. A zsüri tehát a kiküldetést mellett döntött.

MICHELIN PNEU

AUTÓFELSZERELÉSEK
CITROEN-ES FORD-
ALKATRESZKEK

TELEFON: Aut.
221-97, 295-63

NAGY JÓZSEF
VI. ANDRÁSSY-UT 34

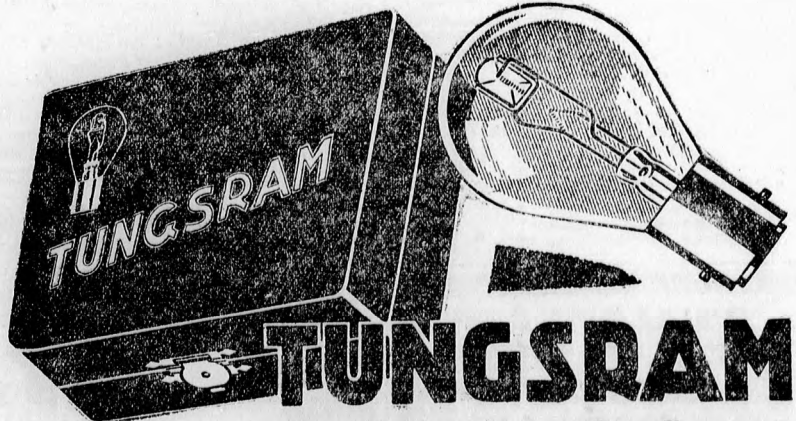
Stuck, Caracciola és Chiron résztvesznek a svábhegyi versenyen

(A Reggel tudósítójától.) Az ezévi svábhegyi verseny — amely szeptember 20-án kerül megrendezésre — tudvalevően az Európa-hegyi bajnokságnak utolsó pontszerző futama lesz. Ez magyarázza azt a hatalmas érdeklődést, amely a külföldiek részéről a verseny iránt megnyilvánult. A külföldi nagygépek közül eddig Stuck, Caracciola és Chiron jeleztek indulásukat, ez a körülmény már elegendő arra, hogy az idei svábhegyi versenynek a sikerét biztosítsa. A magyarok közül Hetcés Sándor, Hartmann László biztos indulók, nem lehetetlen azonban, hogy Szénásy Alán, aki ebben az évben nem versenyzett, a nemzeti ügy érdekében kivételesen engedélyt kap a startolásra — szigorú szüleitől.

Ez a körülmény nagyban emelné a verseny értékét, mert a Svábhegyen

Stuck, vagy Chiron győzelmét csak Szénásy tehetné vitássá.

A motorkerékpárverseny győzelmét előreláthatóan külföldi fogja megszerezni, miután aktív versenyzőnk jelenleg egy sines olyan, aki például egy osztrák Walla győzelmét megakadályozhatná.

TUNGSRAM
AUTÓLÁMPA-GYÜJTŐDOBOZ
MINDEN KOCSITIPUSHOZ TELJES
LÁMPAFELSZERELÉST TARTALMAZ.
KAPHATÓ MINDEN SZAKÜZLETBEN.

KÖZGAZDASÁG

Az árnyék

(A Reggel tudósítójától.) Minél vakítóbb a fény, annál feketébb az árnyék, minél ragyogóbb a kép, amelyet kifelé mutatunk, annál nehezebbek a gondok, amelyek a sötét árnyékban leskelődnek. A nagy világgazdasági válság egyelőre változatlan erővel tombol tovább, rövid javulás után a gabonárák újból esnek s

ha a déli földrészek termése olyan jónak bizonyul, amilyennek ígérkezik, talán még erősebben esnek,

esik tovább a nagy tömegcikkék ára és a „Statist” számításai szerint ma a világ árcímke közel öt százalékkal alacsonyabb, mint volt 1867–1877 között. Ez a nyomásztó áresés legnyilvánosabban az élelmiszereket és nyersanyagokat termelő országokat érinti, az iparcikkék ára sokkal nehezebben mozog felfelé, a bennük foglalt munkabér és fizetés sokkal ellentétesebb és sokkal nehezebben sorítható alacsony színvonalra. Amíg az iparcikkék ára még ma is az 1914-es áráknál ötven százalékkal magasabb, addig az agrárprodukciók ára ma már a békekor alatt mozog s nagy kérdés,

lehetséges-e ma ezt a sorsdöntő diszparitást kiegyenlíteni és ha igen, mikor?

Amíg az élelmiszereket és nyersanyagokat termelő országok vásárlóképesége a régi magasságba nem emelkedik, amíg India, Kína és Oroszország háromnegyed milliárd főnyi lakossága a világgazdaságba teljes erővel be nem kapcsolódik, amíg az ipari és mezőgazdasági termelés egyensúlya helyre nem áll, amíg a világ aranykészlete, tehát pénz- és hitelgazdaságának bázisa szakadatlanul áramlik Amerika, Franciaország kasszáiba, amíg az európai államok ridegen elzárkózó vámpolitikája meg nem változik, amíg a politikai feszültség, amely a francia aranypolitikának és az európai vámrendszernek velejárója, nem nyílik, addig igen kevés reményünk lehet, hogy a gazdasági élet erősebben meggyorsuljon, a raktárak újból kiürüljenek és megteljenek, az árucseré ritmusa az emelkedő fogyasztás révén meggyorsuljon s a ma folyton eszékenő árak emelkedjenek. Nekünk, szegény magyaroknak most már az a legfontosabb kérdés, vajjon

kibírjuk-e az átalakulást és várakozásnak most következő esztendeit?

Mert azzal számolnunk kell, hogy az európai politika és a világgazdaság megbontott egyensúlya egyhamar alig állhat helyre. A második, emel is fontosabb kérdés, vajjon az új, egyensúlyozott világgazdaságban jobb és előnyösebb lesz a helyzetünk, vajjon

ha a világ átalakul, megmaradhatunk-e régi állapotunkban?

Készen hangzik ugyan, de hiába, ki kell mondanunk,

sok reménnyel nem igen kecsgethetjük magunkat.

A számítás egyszerű: gazdasági életünk gerince még ma is ugyanaz, ami régen volt, a gabonatermelés. Már most, a világháború óta Európa búzatermő területe közel félmillió hektárral csökkent ugyan, viszont

a tengerentuli országokban ma kerek 12 millió hektárral nagyobb területen termelnek búzát, mint 1913-ban.

Ugyanígy, bár kisebb arányban, emelkedett a többi gabonafajta termelése is. Hogy a sok kínálózó példából még egyet kiragadjunk, itt a cukor:

a tengerentuli nádeukortermelés rohamos emelkedése folytán a világ cukortermelése 1913 óta közel a duplájára emelkedett, 90 millió mázsáról 180 millió mázsára, csoda-e vajjon, hogy az emelkedő fogyasztás ellenére a cukor világgia ára a felére csökkent. De

mag a cukorfogyasztás emelkedik, addig a búzafogyasztás vonala szakadatlanul felfelé lejt.

És pedig részben azért, mert a kenyér, mint élelmiszer, az ipari országokban egyre jobban a háttérbe szorul, részben mert a buza-

fogyasztó művelt emberiség szaporodása nem tart lépést a búzatermelés emelkedésével. Van-e erre meggyőzőbb példa, mint hogy az egész búzafogyasztó Európa lakossága évente körülbelül $2\frac{1}{4}$ – $2\frac{1}{2}$ millió fővel szaporodik, míg a rozs- és kásacsvó orosz nép egy-maga $3\frac{1}{2}$ millió emberrel gyarapítja a számát. Végül a harmadik, súlyban legnyomósabb körülmény: az adósságokkal, állami terhekkel, elviselhetetlen drága kamattal, magas földjáraadékkal dolgozó Európával szemben Amerika, Ausztrália, Argentína olcsóbban, gyorsabban, racionálisabban termel s minden ok megvan feltenni azt, hogy a tengerentuli agrártechnika az egyensúlyi válság ez éveiben új s komoly erőfeszítéssel még alacsonyabbra sorítja le a termelési költségeket, olyan alacsonyra, hogy az európai termelés nem tudja vele a versenyt felvenni! Tizenhárom évvel ezelőtt egy orosz tudós, aki néhány évvel ezelőtt mint a zürichi egyetem professzora halt meg,

A záloglevélkoncentráció terve ugylátszik végleg megbukott, mert a bankok most már elvi okokból ellenzik létrejöttét

(A Reggel tudósítójától.) A záloglevélkoncentráció hosszan vajdó ügye, most

egyik vezető bankunk elnökének igen érellyes és határozott föllépése folytán, ugylátszik, végső megoldáshoz jut, úgy, — hogy nem lesz koncentráció.

A főváros pénzügyi köreiből, főleg a nagy bankok vezetői között, már régóta türelmetlenül nézték azt a szokatlan merevséget, amellyel a pénzügyminiszterium a koncentráció gondolatához ragaszkodott, de mert Wekerle kezdetlől fogva úgy állította be a dolgot, mintha a magyar mezőgazdaság sorsa egyenesen a koncentráció létrejöttétől függne, a bankok iparkodtak teljesíteni a kormány kívánását. Amint ismeretes, a tárgyalások meg is indultak, már-már úgy látszott, hogy eredményhez is vezetnek, amikor a szerződés formális megkötésének tárgyalása során a Guaranty Trust és a Hambors-csoport kiküldöttjei megint olyan kérdéseket vetettek föl, amelyekről az volt a bankok részéről tárgyalás megbizottak fölfogása, hogy azokat már régen megoldották. Így történt, hogy az amerikaiak e hét elején ismét visszatérve, újabb tárgyalásokat kezdtek. A tárgyalások körül forogtak, hogy az állam miképpen nyújtson biztosítékot a külföldi érdekeltségnek és végre is abban keresték a megoldást, hogy a szavatosságot a záloglevélkért a Pénzügyi Központ fojja vállalni. Tegnap aztán váratlan és meglepő hír terjedt el a főváros pénzügyi köreiből. Az, hogy egyik vezető nagybankunk közismerten érellyes elnöke most már határozott

megjósolta az európai búzatermelés haladását.

Az európai buza még nem halt meg, de a termelés krízise már irgalmatlanul érezteti hatását. Vajjon Magyarországnak, a magyar gazdaközösségének, a magyar agrárkormányának nem volna-e kötelessége ezzel a komor jóslattal számolni. Lehet, a jóslat még sokáig, talán egy évtizedig nem bizonyul valósnak, de ha a nyakunkon lesz tényleg a veszedelem, ha nemcsak a cseh piac növekedik aggasztóan az amerikai buza beviteli aránya, ha a tengerentuli versenyyel szemben a középeurópai csak katasztrofális árendeménnyel lesz elhelyezhető, akkor már hiába kapkodunk fűhöz-fához, akkor semmi-féle boléta többé nem segít! Segíteni csak egy módon lehet, a magyar mezőgazdasági termelés rendszeres, alapos, tudományos, évekre előre beosztott átszervezésével! Halljuk folyton az ellenérvet: Lehetetlen ezt a szerves munkát végrehajtani! Ha minden gyökeres reform lehetetlen volna, akkor még ma is jobbakok művelnék a földet egész Magyarországon!...

tan állást foglalt a koncentráció ellen, mégpedig

nem tárgyi, hanem egyenesen elvi okokból, kijelentve, hogy ebben a koncentrációban annak a gazdaságpolitikának újabb terhőditását látja, amely a magángazdasági tevékenységet korlátozza.

A vezető magyar pénzintézetek nem akarnak precedenst alkotni arra, hogy a kormány a bankok egyes állatáigára korlátozó befolyást gyakoroljon s hogy a koncentráció leple alatt a jelzálogüzlethez való szabad mozgásukat korlátozzák. A bankok körében tehát most már a nevén nevezik a gyermeket. Nyíltan megmondjuk, hogy nem is a Guaranty Trust föllételei azok, amelyek miatt a koncentrációt ellenzik, hanem elvi okok, mert valahol

végre utjába kell állani annak a törekvésnek, hogy a kormány egyes meglévő vagy esetleg alapítandó intézménye számára folytonosan újabb jogokat szorítson ki a magángazdaságból.

A koncentráció erőszakolása így hirtelen a gazdasági élet legbefolyásosabb helyein azt a nagy kérdést állítja előtérbe, vajjon az állami vagy az állam által ellenőrzött intézmények kezébe kell-e adni mindent, ami eddig a magángazdaság birodalmába tartozott. Bárhogy végzödjék is ez a most már elvi jelentőségű harc, egy bizonyos: a záloglevélkoncentráció megalakulásának kilátásai e pillanatban majdnem a nullára szálltak alá.

A katasztrofális francia és görög bortermés megjavította a magyar borpiacot, aminek hírére a jugoszláv kormány azonnal száz dinár borprémium adásával felelt

(A Reggel tudósítójától.) A magyar bor-gazdaság válságos helyzetében hirtelen mintha reményeket fakasztanának azok a hírek, amelyek a nagy külföldi bortermelő államokból érkeznek és amelyek arról szólnak, hogy a francia bortermés az idén katasztrofálisan rossz és hogy Görögország is gyönge termésre számít. A borárak a külföldön már 20–60%-kal emelkedtek, ami azért érint bennünket kelle-mesen, mert az időjárásnak jobbrafordulása folytán nemcsak mennyiségileg, de minőségileg is jobb termésre számíthatunk. A magyar borárak emelkedése eddig még nem jutott ugyan érvényre, de azért

a külföldi szilárdítás hatását már érezni lehet és ha sikerül a magyar bornak külföldön utat nyitni, akkor az ősi hónapokban lényegesen magasabb borárakra számíthatunk.

Ebben a biztató helyzetben azonban, amint a

Reggel belgrádi tudósítója jelenti, a jugoszláv kormány hirtelen arra határozta magát, hogy 100 dináros exportprémiummal segíti elő a jugoszláv bor kivitelét. Ez a hatalmas exportprémium, amely majdnem ugyanakkora, mint a bor piaci ára, természetesen érthető nyugtalanságot okoz a magyar borexportörök kö-reiben és erre vezethető vissza azok a híresztelések is, amelyek az utóbbi napokban napvilágra láttak és amelyek egy borboléta bevezetéséről akarnak tudni. Semmi kétség, hogy a jugoszláv versenyel szemben sürgős intézkedésekre van szükség, de hogy ezek az intézkedések borboléta formájában történjenek, erre semmi komoly alap nincs.

A szőlőkivitel is megindult és ámbár azok a szinte elenyésző kis értékű segítések, amelyeket a kormány nyújtani készül, nem fognak hozzájárulni szőlőkivitelnek lényeges meglendítéséhez, mégis legalább azt igazolják, hogy a kormányzat számol a szőlőkivitel fontosságával. Azok a hírek, amelyek szőlőkivitelünk nagy kárára a magyar sajtóban és ezen keresztül a külföldben is napvilágot láttak és amelyek azt kolportálták, hogy a magyar kormány a szőlő exportja számára egymillió pengőt adott,

teljesen légbőlkapottak.

A földművelésügyi kormány csupán olyan intézkedéseket tett, amelyek a jugoszláv terület-

LÁTOGASSA MEG AZ ŐSZI
**PRÁGAI NEMZETKÖZI
ÁRUMINTAVÁSÁRT**
az összes termelési ágak reprezentatív kiállítását
1930 SZEPTEMBER 7-14 Vásárlagazdálkodók ára 5.—P

Ingyen vizum; 33% kedvezmény a magyar és csehszlovák vasutakon. Igazolványok és fölvilágosítások: Magyar-Csehszlovák Kereskedelmi Kamara-nál, Budapest V, Nádor uca 14 (telefon 231-71) és az összes budapesti és vidéki MAV meneltjegyirodákn

ről átszállított szőlőküldeményeknek egészségügyi okokból való fokozottabb ellenőrzését biztosítják. Ezen intézkedések alapján a napokban Kolobianán mintegy 10 vagon szőlőt tartóztattak föl, de azután az úrvideki kamara bizonyítványának fölmutatása után ezt a tranzitú szállítmányt is szabadon engedték útjára. Jugoszláv gazdasági körökben ezt a jelentéktelen esetet iparkodtak ellentünk oly módon kiszélesíteni, hogy a magyar földművelésügyi kormány meg nem engedett akadályokat gördít a

jugoszláv tranzitú szőlőszállítmányok útjába. Ennek az agitációnak az lett a következménye, hogy

Belgrádban gyűlést akartak összehívni a magyar ipari árúk bojkottjának kimondására,

pedig a magyar kormány intézkedései nem terjednek túl azokon, amelyeket Olaszország és Görögország a magyar burgonya behozatala ügyében tavaly tett.

AMIRŐL MINDENKI BESZÉL

Az ötféle bizonyítványról, amelyet a vidéki pénzügyigazgatóságok követelnek a gabonaexportőröktől, aki a boléta árának visszafizetését kéri a törvény szemlencé és betűjének jogán, *A Reggel* adott először hírt. Alig egy héttel több már ki is ütköznek ennek a hatósági vaskalaposságnak a következményei, mert a külkereskedelmi forgalom júliusi adatai szerint, gabona- és lisztkivitelünkben a tavalyihoz képest máris lényeges visszaesés tapasztalható. A kormány sajtója mindenképpen igazolni próbálja ugyan, hogy ez a visszaesés nincs összefüggésben a pénzügyigazgatóságok akadékoskodásával, de a Mezőgazdasági Kamara erősen rácafol erre a védekezésre és nyíltan beismeri, hogy a gabonalevelek beváltásának késelmessége veszélyezteteti az exportot s elítélően foglal állást az ötféle igazolás ellen, amely az elszámolást megnehezíti és az exportot anyagilag is megkárosítja. A kamara éppen ezért sürgős előterjesztést tett a pénzügyi kormányfal, hogy a pénzügyigazgatóságokat, amelyek eljárásukat a miniszterium utasításainak hiányával indokolják, ntassítsa ezeknek a vexatúrának a megszüntetésére. Csodálatos, hogy már egy héttel ezelőtt fölhivták a kormány figyelmét ezekre a hibákra, de egyetlen lépés sem történt a dologban s most a Mezőgazdasági Kamarának kell fölterjesztéseket készítenie, hogy rendet teremtsenek olyan dologban, amiben órák alatt, egyetlen sürgőnnyel lehetett volna intézkedni.

A gabona őrési díjának megállapításáról a hivatalos lap mai száma a kereskedelmi miniszter rendeletét közli; a rendelet szerint a vámörléssel foglalkozó malomkó bura, rozs és kétszeres őrlésért gabonában nem szedhetnek magasabb díjat, mint az 1930. évi márciusi átlag volt, ha pedig pénzben szedték a díjat, az nem lehet több, mint amennyit a legközelebbi fekvő természetben őrést végző malom márciusi átlagban szedett. A szedhető díj őrés esetén nem haladhatja meg búzánál a 12, porlász címén a 2, összesen 14, kétszeresen a 15, rozsnál a 17%-ot, darálás esetén a 9%-ot. Ha a malom kiemutatja, hogy az 1930. évi márciusi átlagos őrési díj mellett üzemét nem tudja tartatani, az ipar-főigyelő meghallgatása után, a törvényhatóság első tisztviselője nyolc nap alatt köteles megállapítani az őrési díjat. Ha az őröltöt kiválasz, ugy az őrési díj a megfelelő átszámítással pénzben számítandó. Az átszámításnál figyelembe kell venni, hogy a dijak 83-86 kilo gabona őrlésére, illetve 91 kilo gabona darálására vonatkoznak; a pénzért történő őrés esetében 98 kilót, darálás esetében pedig 99 kilót kell őrölni. Minden más díj számítását a rendelet szigorúan tiltja. A gabona helyi ára alatt annak a helynek piaci árát kell érteni, ahol a malom van. A rendelet, amely nyolc nap múlva lép hatályba, a büntető szankciók fölserolásával végződik.

Bankigazgatónak lenni nem irigylendő állapot ma már, amikor a bankvezetés terén szinte megoldhatatlan kérdések merednek a pénz urai elé. A külföldön elhelyezett részvényeket valami nagy honvágy foghatta el, hogy egyre nagyobb csapatban kíváncsiokan vissza, miáltal a saját részvények fölvetelére alakult szindikátusok fölvevőképessége erős próbára van téve. A záloglevelek dolga is sok fejtörést okoz a bankigazgató uraknak, mert a külföldi pénz olcsósága ellenére állandó visszaozónlás folyik e téren is. Az egyes intézetek szorosan vett saját tőkéje tehat alaposan igénybe van véve, amibe hozzájárul még az is, hogy a betétek viszont saját vállalatokban találtak elhelyezést s így újabb üzletek nemigen telik. Rövidlejáratú hitelekben ugyan nincs hiány, de ezeknek állandó üzleteket lekötni nem lehet, a részvények, főleg bankrészvények iránt pedig világszerte nagy az elhúdeglés s így tőkeemelésre még csak gondolni sem lehet. A viszonyok így a bankigazgatókat is nehéz, szinte megoldhatatlan föladatokat állították s ez az oka, hogy mindenfelől újból a részvényes és az intézetek vezetőinek közli viszony újabb szabályozásának gondolatával kísérleteznek. Egyre erősebben érik nálunk is az a fölfozás, hogy amíg a részvényes úgy érzi, hogy az ő támogatása csak egyes vezetők magas stallumát biztosítja, senki sem lesz kapható arra, hogy a maga érdekét névelje. A részvényes és a bank közötti kedvezőbb legkör megteremtése lett a bankvezetés őszi problémája.

A legutóbbi minisztertanács elhatározásai közt, mint *A Reggel* értesül, szerepelt az Országos Lakásépítési Bizottság megszűntetésének s ezzel kapcsolatban az összes miniszteriumok építési ügyeinek a kereskedelmi miniszteriumban való egyesítésének kérdése is. Az új szerv fölállítását, amelyet Középtéti Igazgatóságnak fognak hívti, Forster Gyula államtitkárunk bizták, aki a szervezés munkálataival máris odáig jutott, hogy az összes miniszteriumok műszaki tisztviselői már szeptember elsejétől kezdve a kereskedelmi miniszterium hatáskörében fogják folytatni működésüket. A Középtéti Igazgatóság egyelőre csak a magasépítési ügyeket bonyolítja le, később pedig kiterjesztett hatáskörrel fog dolgozni. Azok a hírek, hogy a LÁB is a Középtéti Igazgatóság hatáskörébe kerül, nem felelnek meg a valóságnak, mert a LÁB teljes szervezettel továbbra is a népjóléti miniszterium hatáskörében marad.

A tőzsde vére mult heten mintha megpezdült volna, hogy aztán most még a réginel is nagyobb lomhasága visszatért. A nagy tőzsdéi lomhaság annál feltűnőbb, mert a külföldi tőzsdék iránymutató lényegesen javult s így a budapesti irányhaság ma egyedülálló s természetesen speciális okokra visszavezethető jelenség, melyet a kőszén, Ganz és Nasiczi részvények nagy áresésével magyaráznak. A kőszénben nagyobb helyi önxekucióra vezetik vissza az áruháradást, mely ellen az intervenciósi bizottság nem árult el valami nagy vételkedvet. Az intervenciósi hiányában a kőszénpiac magára maradt és ez az oka annak, hogy aránylag igen rövid idő alatt a részvény ötven pengővel, teljes tíz százalékkal esett. A nasiczinak névértékére való visszaesése azokkal a hírekkel van összefüggésben, amelyek román adóügyiére vonatkoztak, míg a Ganz áruháradását az érdekeltpé pénzintézetek közömbössége okozta.

Egy métermáza kávéval 100 pengő, egy vagónnal 12.000 pengő az a vesztesség, amely azokat a magyar kávéimportőröket éri a boléval kapcsolatos vámemelés folytán, akik a kávé még a régi vám alapján rendeltek meg. Tudvalevő, hogy az érdekeltek kereskedők már két hónapnál ezelőtt mindent megkísérleltek, hogy a vámemelés előtt megrendelt kávé után a vámost visszatörtsék vagy elengedjék nekik. Küldöttségek és tanácsokzások egymást érték ez ügyben a kereskedelmi és pénzügyminiszteriumban, előterjesztések alaposan megmagyarázták az igazságállásukat, amely éri őket és amelynek áldozatul esnek. Elvben el is ismerték, hogy igazuk van s a kereskedelmi miniszterium melléjük is állott, de a pénzügyminiszterium olyan megoldásokat ajánlott, amelyek a gyakorlatban nem sokat segítettek volna. De még ma, két hónap után sem intézkedtek s így a kérdés még most sincs elintéve. A bürokráciának fontosabb, hogy egy szem bakbákvé se jusson be az országba magas vám nélkül, mint hogy egy csomó kereskedő végleg bezárja az üzletét, csak azért, mert nem sejtette meg előre, hogy a kávévám hirtelen emelésével fogják megmenteni a magyar mezőgazdaságot.

A részvényügyi reform — úgy hangzik már nálunk, mint valami elavult demagóg jelszó, miatt Németországban, amint berlini tudósítónk jelenti, az igazságügyminiszterium most készítette el a reformjavaslatot. Az új részvényjog megtartja az igazgatóság és fölügyelőbizottság kettes intézményre, de korlátozza a fölügyelőbizottság hatáskörét s a kötelező revizori intézményt vezeti be. A kisebb-ségeknak jogot ad arra, hogy a fölügyelőbizottságba tagokat küldjenek, kimondja, hogy az igazgatóságnak negyedvenként kell jelentést tennie a fölügyelőbizottságnak. A részvényesnek kötségtelen jogot ad a javaslat arra, hogy a közgyűlésen fölvilágosított követeljen s hogy amennyiben a társaság ügyeire vonatkozó kérdéseire nem felelnek, megtámadhatja a közgyűlés határozatait. A esőndes tartalekokat a javaslat nem tiltja meg, de megtiltja, hogy ezeket fiktív adósk beállításával alkossák.

× **A Magyar Tőzsgazdaság Rt. fölkört** bennünket a következő nyilatkozat közölte: Egyes lapokban közlemények jelentek meg gróf Zichy Jánosnak 15.000 pengő iránt folyó polgári jogvitámnak büntető utra való tereléséről. Addig is, amíg alkalmunk lesz a folyamatba teit akció teljes alaptulajánosságú bírói határozatokkal dokumentálni, szükségesnek tartjuk ezen közleményekre a következőket megjegyezni: A följelentést a gróf ur képviselőletén dr. Bányai-Bisichy ügyvéd ur tette meg. A sérelmezett iratlefozgatás egy szabálytalanságok miatt azonnali hatállyal elbocsátott tisztviselőnk szakvéleménye alap-

ján történt, anélkül, hogy mi az alaptalan gyamváltás tárgyában meghallgatatlunk volna. Gróf Zichy János urnak egy iller követelése sem áll fenn velünk szemben, amint ez az általa eredménytelenül folytatnba tett polgári pör eddigi adataiból is kitűnik. A megtorló lépéseket mindazok ellen, akik a hatóságokat félrevezetni akarták, haladéktalanul folytatnba tesszük, az alaptalan akcióiból eredő összes kárigényeinket pedig azonnal érvényesítjük.

× **Egyes lapok foglalkoztak** a Lomási Erdőipari Rt. aradi cég ellen tett adóföljelentés ügyével. Az erre vonatkozó közlemények két elbocsátott tisztviselő följelentésére vezethetők vissza, amely följelentést a hatóságok adóügyi eljárás tárgyává tették. Miként értesülünk, ezen följelentés teljesen hamis és tarthatatlan és éppúgy valótlannak fog bizonyulni, mint azon számos egyéb följelentés, amely az utóbbi években Romániában az ottani nagyobb vállalatok ellen tétetett.

× **Magyar Országos Központi Takarékpénztár** banküzleteinek föllétsége gazdasági viszonyok rosszabbodása dacára sem állott meg. Vagyontételek: pénztárkiezlet 4.53 millió P. (2.69), követelések 13.27 millió P. (31.86), váltótára 35.05 millió P. (41.85), adósk 40.62 millió P. (42.70), zálogtevék kölesének 27.31 millió P. (23.31). Idegen tőkéik: betétek 42.23 millió P. (40.01), betétek folyó- és csekkszámán 50.32 millió P. (47.24), hitelezők 34.83 millió P. (31.37), idegen tőkéik együtt 137.38 millió P. (118.62). Az üzleti terjedeleme növekedése azt eredményezte, hogy a éveszég a kedvezőlebb általános gazdasági helyzetben sem maradt mögötte a tavalyi első félv tisztá nyereségének.

× **Ganz és Társa Villamosázi, Gép-, Vagon- és Halógyár Rt.** közgyűlése elhatározta, hogy 12.250.000 P alap-tőkéjét 98.000 db október 1-étől osztalékjogossá, 50 P névértékű új részvény kibocsátásával 17.000.000 P-ra emeli. Minden át régi ellenében két új részvény vehető át 110 P ellenében szeptember 2-ig a Hitelbanknál, a Lezártulotálbanknál, vagy az Olasz Banknál. A Ganz igazgatóságába bevalasztottak Minor Clark H., Baléwin E., Arthur és Woodward Jesse Marion.

LOSPORT

Iola I. fölénnyel oldotta meg nehéz föl- adatát a fiaivani-díjban

(*A Reggel* tudósítójától.) A vasárnapi versenyek főszáma a kétévesek első hosszabb távú erőpróbája, a hagyományos

Hatvani díj volt. A 9000 pengős díjban Little Nubián, Rendes, Bärmikor és az erősen lefogadott Iola II. indultak. Az utóbbi évtársainak rengeteg sulyt oedált. A távig Little Nubian vezetett, Esch aztán élre dobta a Mr. Corner lovat, amely

külön versenyt futva könnyen győzött. Iola II. teljesítménye magasértékű, ezzel a győzelmével egymásutánban a negyedik értékes díjat szerezte meg. áldozatkész gazdájának.

A Hatvani díj mellett sportjelentőségében a Sashegyi díj változatos lefozásában a Három-évesek nagy handicapje érdemel említést. A Sashegyi díjban az Erzsébet királyné díj frontijta: Báby vett próbát. A távig volt a vezető, aztán átengedte az elsőséget Gyöngyhaldsznak. Harmadik Rajna lett, kivüle több lö nem is futott. A Háromévesek nyárt nagy handicapjén a sulytartó Wotan kivételével valamennyi lö starthoz állt. A kek zászlót kapott Hapag földig huzza a startot. Végül jól jön el. Istállófarsa, Fogaras vezet. A távig előtt Hapag állt az élre és a második hely végefele közeledve, annyit előnyt szerzett, hogy még ki tudja védeni Romincz veszedelmés támadását. Czöngyasszony futott föl harmadiknak.

- A nap részletes eredménye:
- I. futam: 1. Gyöngyhalds (2½) Balog. Fm.: Báby, Rajna. ½h. Tot.: 10:34.
  - II. futam: 1. Biri (6) Péter. 2. Bichette (6) Csecekovics. 3. Napamasszony (3) Schejbal. Fm.: Neva, Süsü, Platán, Verity, Királykány, Rozsalk, Corvin, Motalkó. ¾h. fejt. Tot.: 10:18. ¾h. 27. 18.
  - III. futam: 1. Iola II. (5:10) Esch. 2. Nubián (2) Schejbal. Fm.: Bärmikor, Rendes. 2h. 1¾h. Tot.: 10:15.
  - IV. futam: 1. Hapag (8) Lyuch. 2. Románcz (13) Hulmo. 3. Czöngyasszony (10) Fodor. Fm.: Imre, Conchita, Csopak, Maramaros, Fabaha, Leikem, Fogaras. ½h. nyák. Tot.: 10:35. 40. 70. 51.
  - V. futam: 1. Tourerouz (1½) Esch. 2. Amaalal (8:10) Balog. 3. Pimpóka (20) Tóth. A. Fm.: Rhaanika, Pici, Jane Eyre. ¾h. ½h. Tot.: 10:24. 12. 11.
  - VI. futam: 1. Hadur (2) Balog. 1. Mazurka (6) Fodor. 3. Frau Wunderlich (6) Kaszán F. Fm.: Zsarnok, Citou, Kallisto, Ronalissane, Pórfary, Numa, Pomplins, Rab Róby, Mito, Margareta, Luteria, Black Hand, Takaroz, Balaton, Tápó. Holv. Tot.: 10:32 Hadur, 10:70 Mazurka, 10. 32. 22.

KERÉKPÁROK

Elsőrendű külföldi gyártmányok,

ALKATRÉSZEK és GUMIK

soha nem létezett olcsó árban

Schwartz Géza, VIII., Német-utca 45 (József-utca sarkán)

VASÁRNAPI SPORT

Az Újpest a Teplitzer FK ellen csak tulszigoru tizeneggyessel tudott 1:1 arányu eldöntetlen kivivni

A kitünően játszók csehnémetek a II. féldő 40. percéig 1:0-ra vezettek. — Újpest 11-esénél a Teplitz kapusa kiállt a kapuból. — Nincs még formában a bajnokcsapat

Hungária-uti pálya. — 4000 néző. — Bíró: Kann Frigyes

(A Reggel tudósítójától.) A Ferencváros és a Hungária távollétében az Újpest nyitotta meg a szezon és ellenfélnek a Teplitzer FK csapatát választotta, amely feltörő fiataloságával és szébbnél szebb külföldi eredményeivel székebb hazájában szinte legendás hírnevet vívott ki magának. Meg kell állapítanunk, hogy a teplitziek minden tekintetben megfelelték annak a várakozásnak, amellyel közönségünk szereplésüket várta. Kifogástalan, szinte a futball óskorába illő uri fölképpel teljesen meghódították a közönséget. Újpest a jövő vasárnapi erőpróba előtt — amikor ismét az Ambrosianai erőpróba előtt — igazán keresve sem találhatott volna jobb partnert magának, amely elleni játéka kimutatta a csapat minden hibáját.

Amennyire érthető volt Szent István napján a lila-fehérek mentegődzése, hogy Kispeszt ellen a csapat került a közelharchoz, éppen olyan érthetetlen volt, hogy ilyen nemes ellenféllel szemben sem tudta átvenni, illetve kezében tartani a játék vezetésének az irányítását. Sőt ellenkezőleg, a két csapat, mintha szerepet cserélt volna egymással és a közönség azt kapta a teplitzektől, amit tulajdonképpen Újpesttől várt. A vendégek mezőnyjátéka szinte domináló szerepet játszott a mérkőzésen és az Újpest ezen a téren messze elmaradt tőlük. Újpest mintha rosszul betanult leckét mondott volna föl a pályán, minduntalan elakadtak a néha egészen jól elgondolt akciók és ha egy-egy föladat megoldásánál eljutott a befejező szögig, — elbukott annak befejezésénél. Tíz gólképelem közül egy jól végzett rugás a kapura talán elegendő lett volna, hogy most Újpest győzelmeről számoljunk be. De így még csak azt sem mondhatjuk, hogy a csapatot a balszerencse ildözte.

A Teplitz ugyanis — az első féldő egy bizonyos periódusától eltérően — legalább támadott annyit, de a fiatalok a gólhelyzetek elkészítésében még nem emelkedtek föl mezőnybeli tudásukhoz és hátsó formációik képességéhez. Pompás labdaszerelések, a szárnyszerűelt változóit támadásaik, váratlan huzásai, amelyeknél mindig pontosan lábra ment a labda, olyan sajátos ízlést adtak a játéknak, amelyet a legutóbbi itjtárt csapatoknál, de a mi csapataink között is hiába keresünk.

Ezzel az ellenféllel szemben Újpestet nem kellett volna Kann bírónak annyira védelmébe venni, mint azt a 11-es megítélésével tette. Tagadhatatlanul gólhelyzet volt, de annak megakadályozásában a teplitziek védelme olyan esékely szabálytalanságot követett el, hogy jogosan érte Kann bíró tinteletét elmaradkodott ítéletéről. Ennek az ítéletnek volt a következménye, hogy egyetlen alkalommal a vendégek is megelégedtek a sportszerűségről, amikor Höfer kapus a kapuját elhagyta. Jellemző, hogy a közönség ez is tudomásul vette és esőndben nézte a labdákat az üres kapuba való gurulását. Teplitz csapatának kiemelkedő esillaga volt a bécsi Haftl, aki minden veszélyes akció kiindulópontja volt. Mellette igazán könnyű helyzete lett volna a régi Wiesernek. Mert Wieser, a régmúlt idők félelmetes harcosa, a bombalövések mestere már csak fogatlan oroslán, aki öreguras mozdulataival többet értett, mint használt az egyjétesben. Leslina sokatigőró tohetség, de Haberstroh raperodikus játéka mellett nem tudta rendes formáját kijátszani. A balszélső Thant akciói jelentették a legtöbb veszélyt. A fődögelsorban a pozsonyi Czambel olyan teret töltött be a pályán, amelyen belül Újpest belsei triója alig-alig tudott átvégődni.

Izazi futbalra termelt alak, aki csakhamar a legjobb középcsoportú centerhallok közé emelkedett. Utána Kreil és Mizera volt a sorrend. A védelemben a hosszú Schöplé teljesen semlegesített tudta Stoffiát, aki fejeseivel alig-alig tudott boldogulni. Höfer a kapuban nem volt nehezebb föladat elé állítva, de néhány labda kijetésével bizonytalan kapus benyomását keltette.

Az Újpest még nincs formában.

A csapat rengeteg energiát veszített már a támadások fölépítésénél, mert a pusszolásban megbukott a csapat. Ebben Volentik vezérkedés, aki még véletlenül sem tudta megfelelő

helyre irányítani a labdát. Ezért a csatároknak is minduntalan hátra kellett húzódni, viszont a két elől maradt szélsőhöz a fedezetek képtelenek voltak pontosan irányított labdákat leadni. A középben tátongó ür minduntalan frontba juttatta a vendégeket: Borsányinak és Wilhelmnek ugyancsak volt dolga a támadások lezserelésével. A csatársorban a vezérszeropet a két szélső, P. Szabó és Ströck játszotta, ami Czambel kitünő játéka folytán érthető is. P. Szabó és Ströck rengeteg jó helyzetet teremtett és lassan már adnak is zavarba jutottak, hogy milyen labdát agadjanak középre, ahol a belsei trió a legegyszerűbb helyzeteket sem tudta kihasználni. A védelemben a sérült Fogl III. helyen Kövögő csak a tiszta helyzeteket tudta megoldani. A rugótechnikájukat mintha elvesztette volna. Dudást is sokszor zavarba hozta a teplitziek csatársora, de szerencsére mindig tisztázódott a hibáiból keletkezett zűrvár. Achtanak ismét le kell szokni pozolásáról, a gól az ő lélkén szárad.

A játékok Újpest kezdi, de a teplitziek azonnal támadásba mennek. Két formás támadás, két lövés a kapura, fölesattan a taps és a vendégeket a közönség kegyeibe fogadja. Volentiket keresve sem lehet látni

a játékból s az újpesti védelem teljes gőzzel küzd a fenyegető veszély ellen. A 10. percben jut először szóhoz az Újpest, de Auer toronymagasan kapu fölé lö. Ezt azután alaposan megtanulták a lila-fehérek. Félénbe kerülnek, de előbb P. Szabó, majd Stoffián irányít öt lépésről kapu fölé. A 16. percben Spitz—Stoffián—Auer-kombinációból az utóbbi lö a kapu fölé, a 19. percben pedig P. Szabó beadása tisztán száll a kapu felé rohanó Auer fejére, de a labda Höferről kipattan. Óriási pech! De még nincs vége a sorozatnak. Előbb Ströck, majd a 30. percben P. Szabó öt lépésről nyugodtan lövi kapu fölé a labdát. A lassan frontba kerülő teplitzietek Kann bíró most láthatóan nyomja, de azok nem tiltakoznak.

A 37. percben Haberstroh lövését Acht tenyerével kiüti. Haftl nyugodtan kivár s még nyugodtabban a felső sarokba lövi a labdát (1:0).

Újpesti támadásra Czambel 35 méteres lövéssel válszol és a labda a felső kapufáról pattan vissza a mezőnybe!

Helyesre után Spitz pompás lövés kap tapsot. A mezőnyben a vendégek dominálnak most, de a csatársor minden átütő erőt nélkülöz. Ha Újpest viszont szóhoz jut, minden támadása a kapu fölé küldött lövéssel nyer befejezés. A 20. percben Wieser lö melette, majd Leslina kerül remek helyzetbe, de Kann bíró tévesen offszájdott jelez. Kifütyültek! A 30. percben Ströck az első lapos lövést küldi kapura és erre a közönség biztatói kezdi a lila-fehéreket. A válsz Haberstroh támadása, de lövését Acht kiütelés menti. Az újpesti hátrédek hibái most meleg helyzeteket teremtenek és már úgy látszik, hogy marad az eredmény, amikor a 40. percben

Stoffián fejeseivel Auer kitünő próbát, de a védelem „olóhá” fogja, a labdát Höfer fölkapja, amire Kann bíró sípjába fúj és a 11-es pontra mutat.

A teplitziek nem tiltakoznak, csak sportszerűtlenül Höfer áll ki a kapuból, amire

P. Szabó a labdát az üres kapuba gurítja (1:1). Újpest most finisbe fog, de a vendégek időhuzással megakadályozzák további eredmény elérését.

Remek játékkal győzött a Ferencváros Belgrádban

Ferencváros—Jugoszlávia 5:2 (4:1)

Belgrád, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójától.) A Ferencváros együttese pompás futballt játszott és különösen az első féldőben nyújtott teljesítménye érdemel dicsőítést. A csatársor nélkülözöte Turayt, aki az előző napi mérkőzésen megsérült. Az ő helyettesítő Lázár nagyszerűen beilleszkedett a csatársorba.

Nappal szemben kezdett a Ferencváros s azonnal erőteljes támadásokat vezetett a jugoszlávok kapuja ellen. A 6. percben, a jobbszárny tisztes támadása után

Toldy éles, védhetetlen lövéssel megszerezte a vezető gólt: (1:0).

Sorozatós támadások után a 15. percben

Kohut ivelt beadását Takács II. juttatta az ellenfél hátlójába: (2:0).

Két perc múlva Petichet elegendő a védelem s az ügyes csatár közvetlen közelről gólt lőtt: (2:1). A 19. percben

Toldy huszonöt méteres bombalövése röpült a jugoszlávok kapujába: (3:1).

A következő percben Berkossy kiállt s ezután a halvesor így játszott: Fuhrmann, Lyka, Obitz. A Ferencváros pompás technika iriukjeit a közönség nagy élvezettel nézte és gyakran megtapsolta. A 27. percben

Takács II. szép lövése újabb gólt eredményezett: (4:1).

A Ferencváros a biztos győzelem tudatában lefejezte és ennek tulajdonítható, hogy a féldő végéig a játék elapdosott. Az utolsó percben Kohut bombalövése a kapufáról pattant a mezőnybe.

A második féldőben a jugoszlávok kerekedtek fölül. Az előző napi erős meces és a 40 fokos hősg Ferencváros játékosainak játék kedvét. A csapatot a 15. percben Ljuburic kiütelésével a fardóság jövele tudta védeni: (4:2). A Ferencváros a meces további részén is lankadnan játszott s a jugoszlávok mindinkább fölénybe kerültek.

Egymásután nyole kornert lötek az erőteljesen játszó jugoszláv csatárok

és a Ferencváros csak négy kornerral tudta viszonozni a fölényüket. A 28. percben a Ferencváros szép ellenátmadást vezetett, amelynek következménye Takács II. kapufalövése volt. A 34. percben Popovics békk létező fogta meg Tincecs beadását, de a bíró nem itelt 11-esét. A 35. percben

Toldy egyéni játékkal beállította a végeredményt: (5:2).

A Ferencváros sokkal jobban játszott, mint szombatban a tartalékos BSK ellen s győzelme teljesen megérdemelt. Különösen a halvesor mutatott nagy formát, a csatársorban pedig

Toldy volt a legjobb. A mérkőzés végén a közönség a Ferencváros csapatát meleg ünneplésben részesítette. Vaszilievics bírót, a meg nem adott 11-esét eltekintve, kiérgőitően bíráskodott. A csapat még vasárnap este 9 órakor vonatra ült s hétfőn reggel 6 órakor érkezik Budapestre.

Gólképtelen a Sabaria

Sabaria—Slovan 0:0

Szombathely, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután ütközött meg Szombathelyen az újra elsőosztályú Sabaria a jóképűségű bécsi Slovannal. A játék, amelyen a Sabaria minden szerződötelt játékosát foglalkoztatta, nem mozgott magas nívón. Gólképtelen csatársorok — jó védelmet küzdelmét hozta a mérkőzés, amely a mutatott játéknak megfelelően, eldöntetlenül végződött.

A meces nagy részében a Slovan támadott, de a Sabaria-védelem, Weinhardt-tal az élén, minden veszélyt elhárította. A mérkőzést 800 néző jelenlétében Takács (Szombathely) vezette.

Elvesztett a labda — abbahagyták a mérkőzést. Fures eset történt vasárnap a Ganz-pályán a Lapterjesztők—VAC IV. osztályu amatőr bajnokai mérkőzés féldőjében. 11:30 állt a játék. Amikor a második féldőhöz akartak hozzáfőgni, kiderült, hogy az egyetlen labda eltűnt. Lázás keresés indult meg a labda után, amely azonban nem került elő és így a mérkőzést nem tudták befejezni. A VAC volt a pályaválszó és a két pontot előrelátótlag a Lapterjesztők javára írják.

A vasutas atletikai bajnokságokra kitűzött „Gróf Khelesberg Kuno Serleg” vándordíjat a Törökvis nyerte 99 ponttal. Érdekesek eredmények: 100 m.: 1. Szobonya (Szolnok) 11.1 mp. 400 m.: 1. Kurucz (Törökvis) 53.8 mp. 800 m.: 1. Bártfalvi (Törökvis) 2 p. 03.5 mp. 1500 m.: 1. Mona (Nyiregyháza) 4 p. 19.2 mp. 3000 m. síkfutás: 1. Hornann (Törökvis) 9 p. 30.5 mp. 200 m. gát: 1. Károlyi (Törökvis) 28.2 mp. Diszkoszvetés: 1. Tóth (Törökvis) 87.74 mp. Gerelyvetés: 1. Pullmann (Szolnok) 55.57 m. Távölgrás: Régnér (Törökvis) 655 cm. 4×100 m. staféta: Törökvis, 45.8 mp. Olimpiaí staféta: Törökvis, 3 p. 54.3 mp.

Országos ifjúsági atletikai rekord Nagykanizsán. A Nagykanizsai Zrínyi TE nagyszerű eredményekben bővelkedő kerületi atletikai versenyt rendezett, amelynek kimagasló eredmény: Hélybőli magavgrás, ifjúsági: 1. Józsa Dezső (NZTE) 142 cm. (Országos ifjúsági rekord!) Hélybőli távölgrás, ifjúsági: 1. Józsa (NZTE) 227 cm. (Keretül rekord!) Távölgrás, senior: 1. Molvarets (PEAC) 522 cm.

Nem termelt babér a fővárosi csapatoknak vidéken Bocskay—Nemzeti 4:1 (1:1)

Debrecen, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójától.) Mindkét csapat tartalékosan állott föl. A Nemzetiben Rémai III. helyett Kovács játszott, a Bocskayban az első félidőben Móró és Bobák, a második félidőben Ságly, Mertin és Hübner játszott. Az eredmény hűen fejezi ki az erőviszonyokat, mert a Bocskay a mérkőzés nagy részében fölényben volt és a játék irányítását mindvégig kezében tartotta.

Változatos játék után a 10. percben Markos elesését Gallina kiűzötte, a lepatlantó labdát Bobák a háliba juttatta. A Bocskay tovább támadott, míg a Nemzeti csak lefutásokat kísérletezett. A 20. percben Győri II. a fél pályáról egyedül lerohant és a helyi védelem habozását kihasználva, kiegyenlített. A nagy meleg miatt a játék elposztotta.

Szűnet után a Bocskay átesportosítottá csapatát és a 8. percben a Telek—Vince—Semmler-akcióból, utóbbi révén, vezető góljához jutott. A debreceni csapat ettől kezdve folytonosan támadott, ellenfelet saját térfelére szorította és csatáirának szebbnél-szebb lövéseit a pompás formában levő Gallina egyideig mentette. A 29. percben Vince néhez helyzetből a Bocskay harmadik gólját lőtte. A 35. percben Semmler megsérült, helyére Bobák állott, aki a 37. percben közvetlen közelről beállította a vég-eredményt.

Pécs-Baranya—Vasas 6:2 (1:1)

Pécs, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójától.) A mérkőzés, különösen szűnet előtt, a nagy meleg miatt igen lanyha iramu volt. A Pécs-Baranya a második félidőben fölénybe került és megérdemelten győzött. Az első félidőben többnyire unalmas mezőnyjáték volt, enyhén Vasas-félényvel. Szűnet után a Pécs-Baranya változatotól összeállításán és biztosan nyerte a mérkőzést. A meccs előtt a Pécs-Baranya az újonstölt I. osztályú Vasasnak selyemzástól nyújtott át, amelyet a Vasas viszonzott. A Pécs-Baranyában először játszott a Somogyból átvett Somogyi, aki különösen mint centerhalf volt jó, azonkívül Kása a jobbcsélen, aki nem mutatott semmi különöset.

A mérkőzés Pécs-Baranya-támadással kezdődött, Somogyi első lövése azonban gyöngye volt, majd Jecki hatalmas lövéseit Biri kiejtette, Schmidt azonban két lépéssel fölöttébb lőtt. A 15. percben Jecki szabadrúgást Palkó Jeney elé juttat, aki a Vasas vezetőgóját lőtte. A 39. percben Kása gyöngyről szabadrúgásból Kautzky fejessel állt kiegyenlített.

Szűnet után a Pécs-Baranya Halással centerben, Kautzkyval a jobbcséketőben és Somogyival a centerhalfban állott föl. A helyi csapat Halas kiváló irányítása folytán rögtön kezébe vette a játék irányítását és a 6. percben Szemere hendse miatt megölt tizenegyesből Für révén vezető góljához jutott. A 11. percben Pécs-Baranya védelme rosszul helyezkedett és Stancz Schmidt átadásból kiegyenlített. A Pécs-Baranya mindjobban fölénybe került és a 17. percben Halas révén, a 25. percben Kása átadásából ugyancsak Halas révén, a 35. percben Kautzky és a 42. percben Ertinger révén újabb gólohoz jutott. A Vasas vezetése némileg menti az a körülmény, hogy tartalékosan állott föl.

Bástya—III. ker. FC 2:0 (0:0)

Szeged, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A nagy meleg miatt állig 1000 néző kereste föl a Bástya sporttelepét, hogy a sok kisebb jelentőségű mérkőzés után I. osztályú ellenfelel szemben lássa csapatát. De éppen a nagy hőség miatt mind a két csapat bágydatlan mozgott és így az első félidőben az idő mezőnyjátékokkal telt el. A II. félidőben a játék megelénkült. A Bástya halveszárnya volt inkább frontban és Korányi II. lefutásai állandó veszélyt jelentettek. A 24. percben átadásból Szedlacsék megszerezte a vezetőgőt, majd a 36. percben Kilit fejesgólja biztosította be a győzelmet. A Bástyában Emödi, Riesz és Korányi II. tüntek ki, míg Possák ellen kényelmes játéka miatt a közönség tüntetett. A III. ker-nél a védelem és Lutz II., valamint Steiner voltak jók.

Budai „II”—Kispest 5:2 (0:0)

(A Reggel tudósítójától.) Az új játékosokkal kísérletező Budai „II” szép és megérdemelt győzelmet aratott.

Kikapott a Törökvs, győzött az NMSE az I. osztályú amatőr futballbajnokságban. Vasárnap indultak meg az I. osztályú amatőr-futballbajnokság küzdelmei, amelyek már a startnál is hoztak meglepetéseket. Így váratlanul kikapott az országos bajnok, a Törökvs és az újonstölt elsőosztályú NMSE biztos győzelmet aratott. Az első mérkőzések még szezonlejáró nivón mozogtak. **Eredmények:** NMSE—MTK 2:0 (0:0), UTE—Törökvs 3:2 (1:0), BSE—FTC 5:2 (1:1), Postás—33FC 5:2 (3:0), — III. ker. TVE—BTC 1:0 (0:0).

51 m. 73.5 cm. a diszkoszvetés új világrekordja. *Newyorkból* jelentik: Paul Jessup, a pittsburgi egyetem óriás termetű diszkoszvetője *Erich Krone* 51 m. 73.5 cm.-es világrekordját 51 m. 73.5 cm.-re javította.

Páhok István (MTK) és Szemesné Schwarz Magda (MUE) győztek a Balaton-átúszóbajnokságban

Siófok, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójától.) Az augusztus 10-ről elhalasztott Balaton-átúszóbajnokságot vasárnap rendezték meg Balatonfüreden és Siófok között. A versenyzőket a zsűrivel és az érdeklődő közönséggel együtt reggel 8 órakor kitűnő, kissé szeles időben egy hajó és két motor vitte át Siófokról Balatonfüredre. Báró *Wlassics Tibor*, a Balaton Szövetség elnöke, rövid buzdító beszédet intézett a versenyzők-höz.

Tíz óra 10 perckor a Himnusz hangjai mellett startoltak a versenyzők. Az időjárás ekkor kitűnő, a víz nyugodt volt. Páhok rögtön az élre ment, utána Németh, majd jóval hátrább Labori és Almássy következtek. Utánuk következett Szemesné, az első hölgyúszó, majd Karsay és Vida jött, jóval hátrább pedig Bosnyákovics Etel.

Háromnegyed óra múlva Németh és Almássy elcsavart, úgy, hogy Labori került a második helyre. A sorrend most a következő volt: Páhok, Labori, Német, Almássy, 300 m.-rel hátrább Szemesné, Karsay, utána Bosnyákovics Etel. Német az 5-6. km.-

nél szögüres miatt földalta, az utána következő Almássy 4 1/2 km.-nél szintén csónakba szállt. **Páhok fölényesen vezetve, félórával Labori előtt ért a célba**, aki 800 m.-rel előzte meg az egyéni rekordral harmadikként beúszó Szemesné. Negyediknek Bosnyákovics Etel ért célba, aki 1000 m.-rel volt Szemesné mögött. Bosnyákovics Etel jó kondícióban úszott be, ha félre nem vezeték volna, jobb időt ért volna el. Karsay és Vida a sereghajtó szerepét játszották. Előbbi 1/6 órakor, utóbbi pedig csak 6 órakor úszott be a célba.

Részletes eredmény:

1930. évi férfi Balaton-átúszóbajnok Páhok István (MTK) 4 óra 29 perc 02 mp.
2. Dr. Labori (MUE) 5 ó. 6. 02 p. 35 mp. 3. Karsay (Szerencs) 7. 6. 01 p. 10 mp. 4. Vida (BSE) 7. 6. 55 p. 38 mp. Indult még Németh (BSZKRT) és Almássy (FTC).

1930. évi hölgy Balaton-átúszóbajnok Szemesné Schwarz Magda (MUE) 5 óra 29 perc 32 mp.
2. Bosnyákovics Etel (TFSC) 5 ó. 46 p. 55 mp.
A versenyt az idén is a Magyar Úszó-Egyesület rendezte. A verseny bírja a MUSZ megbízásából dr. Graeffl Ödön volt.

Az MTK lett a Springer-vándordíj idei védője Csak Marvalits ért el jó eredményt

(A Reggel tudósítójától.) Kiszámu közönség jelenlétében rendezték az FTC Springer-vándor-díjas atletikai versenyének második napját, amely az MTK győzelmét hozta. A MAC és a BBTE távolmaradásával a sok jó átlagerősséggel rendelkező MTK, az FTC-t és UTE-t megelőzve, megérdemelten lett védője a vándordíjnak. A versenyen kevés volt a jó eredmény, ami legjobban atlétáink távolmaradásán kívül még a nagy meleg rovására is írható. A legszebb eredmény Marvalitsé, akinek 45.82 méteres diszkoszvetése jobb az országos bajnokságot nyert dobásánál. Kiemelkedik még: Jávor és Kálmán 16 és 16,1 mp.-es 110 méteres gátfutása, Szepes gerelyvetése, valamint Nagy József 100 méteres síkfutása. A többi eredmény nagyon gyöngye. Hevele, ellenfél hiányában, nem igyekezett jobb idő elérésére, de könnyed mozgása nagyon jó formára vallott. Melegletés Takács és Remetz verserége Szekrényestől, illetőleg Regöstől. A rendezés megfelelt a verseny nívójának.

Részletes eredmények:

100 m. gátfutás: 1. Jávor István (MTK) 16 mp. 2. Kálmán (SZSE) 16,1 mp. 3. Várnai (MAC) 17,3 mp. Kálmán 36 m. el jobban a starttól, 60 méterig vezet, itt fogja be Jávor és szépen futva egy méterrel győz. **Diszkoszvetés:** 1. Marvalits Kálmán (BTC) 45.82 m. 2. Regös (MAFC) 43.43 m. 3. Remetz (RAC) 42.72 m. — Jó eredmények. *Marvalits állandó 46 méter körüli formában van.* Regös idej legjobban dobásával biztosan veri a váratlanul gyengén dobó Remetzet. **800 m. síkfutás:** 1. Ferihegyi Frigyes (MTK) 2 p.

02.8 mp. 2. László (UTE) 2 p. 03.2 mp. 3. Pálffy (UTE) 2 p. 05.3 mp. — Gyenge tempójú verseny. A két első között elkéseredett finis, amelyből Ferihegyi kerül ki győztesen.

Magasugrás: 1. Sós István (BSE) 175 cm. 2. Vezér (FTC) 165 cm. — Két induló. Sirmalms eredmények. **5000 m. síkfutás:** 1. Hevele Ferenc (SOAC) 16 p. 08.6 mp. 2. Németh (MTE) 16 p. 14.6 mp. 3. Csató (MTE) 16 p. 34 mp. — Hevele végig sétálva finis nélkül győz.

100 m. síkfutás: 1. Nagy József (FTC) 11 mp. 2. Vezér (FTC) 11.2 mp. 3. Bánóczy (MTK) 11.2 mp. — Nagy előreléti-végig vezetve fölényesen két méterrel győz. Vezér meglepően gyors.

Gerelyvetés: 1. Szepes Béla (MAC) 62.01 m. 2. Szekrényes (MTK) 57.41 m. 3. Takács (Postás) 56.63 m. — Szepes új stílusa egyelőre még nem eredményes. A folyton javuló Szekrényes megérdemelten utasította maga mögé a formáján alul szereplő Takácsot.

Olimpiai staféta. A csoport: 1. MTK (Sugár, Szabó, Bánóczy, Halász) 3 p. 45.6 mp. 2. FTC, 3 p. 46.2 mp. 3. MTK b), 3 p. 52.4 mp. — Az FTC Hajdu és Vezér révén az utolsó váltásig vezet, de az FTC-nek nem lévén megfelelő 800-as futója, elveszti a versenyt. **B. csoport:** 1. UTE a), 3 p. 52.8 mp. 2. MTE, 3 p. 53.4 mp. 3. UTE b), 3 p. 59 mp.

Női számok:

Diszkoszvetés: 1. Nadányi Ágnes (FTC) 32.94 m. 2. Kelen (FTC) 27.13 m. 3. Lukács (FTC) 26.32 m. — Nadányi a mezőnyből kiemelkedő klasszis. **50 m. síkfutás:** 1. Lukács Éva (FTC) 7.2 mp. 2. Kelen (FTC) 7.5 mp. 3. Mohos (FTC) 7.6 mp. — Gyenge időeredmények. Lukácsot nem szorították meg. **A Springer-vándordíj ezévi védelmét az MTK szerezte meg 29 ponttal.** 2. FTC 19 p. 3. UTE 14 p.

A SZUE kettős stafétagyőzelmét aratott a Báránnyal fölálló MESE ellen a Kecskeméti úszóversenyen

Kecskemét, augusztus 24.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap délután nagysikerű uszónap volt Kecskeméten a Székely-fürdőben, az egrü MESE és a szegedi SZUE részvételével. A versenyt a **Kecskeméti Atlétikai Club** rendezte mintegy háromezer főnyi közönség jelenlétében. Eredmények:

100 méteres ifjúsági gyorsúszás: 1. Helyes (MESE) 1 p. 12.8 mp.
100 méteres ifjúsági mellúszás: 1. Helyes (MESE) 1 p. 27.4 mp.

400 méteres gyorsúszás: 1. Mihályfi (SZUE) 5 p. 46.4 mp. 2. Barányi (MESE) 5 p. 46.6 mp. 3. Pleplár (SZUE) 5 p. 47 mp.

100 méteres női mellúszás: 1. Bárány Magda (MESE) 1 p. 40.8 mp. 2. Aszdódi Magda (KAC) 1 p. 52 mp.

Háromszor 50 méteres gyorsstaféta: 1. SZUE (Boros, Wanné I., Wanné II.) 1 p. 25.2 mp. 2. MESE (Tarródy, Barányi, Bárány) 1 p. 26.2 mp. 3. KAC. Wanné II. Bárány előtt négy méterrel indult, Bárány két métert behozott rajta.

Háromszor 50 méteres vegyes staféta: 1. SZUE (Gál, Wanné I., Wanné II.) 1 p. 39.2 mp. 2. MESE (Mezei, Márton, Bárány) 1 p. 40 mp. 3. KAC 1 p. 50.6 mp. — Bárány ideje 26.2 mp. volt, másfél méterrel verve.

100 méteres gyorsúszás: 1. Wanné II. (SZUE) 1 p. 02.8 mp. 2. Boros (SZUE) 1 p. 05.2 mp. 3. Vágó (SZUE) 1 p. 10 mp. — Bárány nem indult.

100 méteres hátúszás: 1. Herendi (SZUE) 1 p. 18.4 mp. 2. Mártonfi (MESE) 1 p. 18.6 mp. 3. Erhardt (KAC) 1 p. 24.6 mp.

Új magyar hölgyúszótehetség. A soproni PUE házi úszóversenyén *Plotzár Lotti* a 100 méteres gyorsúszásban 1 p. 18.4 mp., a 100 méteres hátúszásban 1 p. 34.6 mp.-es időt úszott. Mindkét eredményre kerülték rekord. Kitűnő még *Arsin Miklós* 1 p. 11.9 mp.-es 100 m-es ifjúsági gyorsúszóeredménye.

Lengyelország úszói legyőzték a cseh válogatottakat. Varsóban ütközött meg a két ország válogatott úszóegyüttese. Az összecsapás hatalmas küzdelem után a lengyelek minimális, egy pontkülönbségű győzelmet hozta. **Végeredmény 51:50. Vízipólóban a nagyobbatékerőt képviselő rutinos csehek győztek 3:0 (3:0) arányban.**

Győzött a Fall River. Bécsből jelentik: Fall River—Austria 3:1 (1:0). Az amerikai csapat, amely szombaton nagyon rosszul játszott, vasárnap szép játékkal lepte meg a közönséget. A bécsi csapat meglehetősen rosszul játszott, úgy, hogy a közönség kifutott.

Futball-derbi Prágában. Spárta—Slavia 2:2 (2:2, 2:2, 0:0). A seregierkőzés a rendes játékidő alatt döntetlenül végződött és így kétszer 10 perces meghosszabbítás volt, amely alatt az eredmény nem változott. A győztest a szabályok értelmében sorshúzással döntik el. A mérkőzés, amelyet 18.000 ember nézett végig, Hunpolik (Brinn) vezette.

A brüsszeli kerékpáros világbajnokságok professzionista flyervilágbajnoka *Michard (Franciáország)* lett. 2. Moeskops (Hollandia). Az amatőr világbajnokságot *Gerrardin (Franciáország)* nyerte. 2. Cozens (Anglia).

Szenziációs eredményeket értek el az angol atléták a Hamiltonban tartott brit világbirodalmi atletikai játékokon. *Lord Burghley 14.6 mp.-cel győzött a 110 méteres gátfutásban*, Thomas 4 p. 14 mp. alatt az egy angol mérföldön és a 4 1/4 mérföldes staféta 3 p. 19.4 mp.-es időt ért el. A Kanadai Williams 9.9 mp. alatt győzött 100 yardon, az újzealandi Lay 63.10 métert dobott gerelyvel.

A vasárnapi lövészverseny tudósításai és részletes eredményei a 18. oldalon.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.
Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató
Világosság Könyvnyomda Rt., Budapest, VIII., Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Dautsch D.